ЗАКОН
о јавним набавкама

Објављен у"Службеном гласнику РС", бр. 91/2019

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређивања и појмови

Предмет уређивања закона

Члан 1.

Овим законом уређују се правила поступака јавних набавки које спроводе наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним овим законом, ради закључења уговора о јавној набавци добара, услуга или радова, оквирног споразума, као и спровођења конкурса за дизајн.

Овим законом уређују се и: послови и облик организовања Канцеларије за јавне набавке; надлежност, уређење и друга питања у вези са делокругом рада Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки; поступак заштите права у поступцима јавних набавки и другим случајевима у складу са законом и друга питања од значаја за јавне набавке.

Јавна набавка, у смислу овог закона, је:

1) набавка на основу уговора о јавној набавци добара, услуга или радова које набавља један или више јавних наручилаца од привредних субјеката које су ти наручиоци одабрали без обзира да ли су добра, услуге или радови намењени за јавне сврхе;

2) набавка на основу уговора о јавној набавци добара, услуга или радова које набавља један или више секторских наручилаца од привредних субјеката које су ти наручиоци одабрали, под условом да су добра, услуге или радови намењени обављању неке од секторских делатности.

Саставни део овог закона су:

1) Прилог 1 - Списак делатности у грађевинарству;

2) Прилог 2 - Списак војне опреме и списак добара које набављају јавни наручиоци у области одбране;

3) Прилог 3 - Захтеви који се односе на алате и уређаје за електронски пријем понуда, пријава, као и планова и дизајна у вези са конкурсима за дизајн;

4) Прилог 4 - Садржина огласа о јавној набавци;

5) Прилог 5 - Садржина документације о набавци у вези са електронском лицитацијом;

6) Прилог 6 - Садржина позива за подношење понуда, позива за учешће у дијалогу, позива за преговарање и позива за подношење пријава;

7) Прилог 7 - Друштвене и друге посебне услуге;

8) Прилог 8 - Списак међународних конвенција у области социјалног и радног права и конвенција о заштити животне средине;

9) Прилог 9 - Списак правних аката Европске уније.

Појмови и значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) наручилац је заједнички појам за јавног наручиоца и секторског наручиоца;

2) уговор о јавној набавци је теретни уговор закључен у писаној форми између једног или више понуђача и једног или више наручилаца који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова;

3) уговор о јавној набавци добара је уговор о јавној набавци који за предмет има куповину добара, закуп добара, лизинг добара (са правом куповине или без тог права) или куповину на рате, а који може да обухвати по потреби и инсталирање и уградњу као пратеће послове неопходне за извршење уговора;

4) уговор о јавној набавци радова је уговор о јавној набавци који за предмет има:

(1) извођење радова или пројектовање и извођење радова у вези са једном или више делатности из Прилога 1. овог закона;

(2) извођење радова или пројектовање и извођење радова, на изградњи објекта;

(3) реализацију изградње објекта у складу са захтевима одређеним од стране наручиоца који врши одлучујући утицај на врсту или пројектовање изградње објекта;

5) објекат је резултат радова високоградње или нискоградње који као целина испуњава економску или техничку функцију, у смислу закона којим се уређује изградња објеката;

6) уговор о јавној набавци услуга је уговор о јавној набавци који за предмет има пружање услуга, осим оних које су у вези са тачком 4) овог члана;

7) привредни субјект је свако лице или група лица, које на тржишту нуди добра, услуге или радове;

8) понуђач је привредни субјект који је поднео понуду;

9) кандидат је привредни субјект који је поднео пријаву у рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, преговарачком поступку, конкурентном дијалогу или партнерству за иновације;

10) документација о набавци је сваки документ у коме се описују или утврђују елементи набавке или поступка, а који укључује јавни позив, претходно информативно или периодично индикативно обавештење у случају када се оно користи као јавни позив, обавештење о успостављању система квалификације, описну документацију и конкурсну документацију;

11) конкурсна документација је документација која садржи техничке спецификације, услове уговора, обрасце докумената које подносе привредни субјекти, информације о прописаним обавезама и другу документацију и податке од значаја за припрему и подношење пријава и понуда;

12) "писан" или "у писаној форми" је сваки израз који се састоји од речи или бројева који може да се чита, умножава и накнадно шаље, укључујући информације које се шаљу и чувају електронским средствима;

13) електронско средство је електронска опрема за обраду, укључујући и дигитално сажимање и чување података који се шаљу, преносе и примају путем кабловских, радио и оптичких средстава или других електромагнетских средстава;

14) тело за централизоване јавне набавке је наручилац који спроводи послове централизоване јавне набавке, а може да врши и помоћне послове јавне набавке;

15) послови централизоване јавне набавке су послови који се спроводе, у једном од следећих облика:

(1) прибављање добара или услуга намењених наручиоцима;

(2) додела уговора о јавној набавци или закључивање оквирних споразума за добра, услуге или радове које ће користити наручиоци;

16) помоћни послови јавне набавке су послови који се састоје у пружању подршке пословима набавке, нарочито у погледу:

(1) техничке инфраструктуре која наручиоцима омогућава доделу уговора о јавној набавци или закључивање оквирних споразума за добра, услуге или радове;

(2) саветовања у погледу припреме и спровођења поступака јавне набавке;

(3) припреме и спровођења поступака јавне набавке у име и за рачун одређеног наручиоца;

17) конкурс за дизајн је процедура која наручиоцу омогућава прибављање плана или дизајна најчешће у области урбанистичког или просторног планирања, архитектуре, инжењеринга или информатике, при чему избор врши жири, након спроведеног конкурса, са или без доделе награда;

18) е-Цертис је електронски систем Европске комисије који садржи базу података о доказима који се достављају у поступцима јавне набавке и телима надлежним за њихово издавање у државама чланицама Европске уније;

19) иновација је имплементација новог или значајно унапређеног производа, услуге или процеса, укључујући али не ограничавајући се на процесе производње и грађења, нову тржишну методу или нову организациону методу у пословним праксама, организацији радних места или спољним односима, између осталог, у циљу да се помогне у решавању друштвених изазова или као подршка паметном, одрживом и инклузивном расту;

20) животни циклус су све узастопне и/или међусобно повезане фазе, укључујући потребно истраживање и развој, производњу, трговину и услове трговине, превоз, коришћење и одржавање током трајања добара или радова или пружања услуге, од прибављања сировина или генерисања ресурса до одлагања, уклањања и завршетка услуге или употребе;

21) ознака је сваки документ, сертификат или атест којим се потврђује да добра, услуге или радови, процеси или поступци задовољавају одређене захтеве за ознаку;

22) захтеви за ознаку су захтеви које добра, услуге или радови, процеси или поступци треба да испуне да би добили одговарајућу ознаку;

23) општи речник набавке (Цоммон Процуремент Воцабулару - ЦПВ) је јединствени систем класификације предмета јавне набавке који се примењује у поступку јавне набавке којим се истовремено обезбеђује усклађеност са другим постојећим класификацијама;

24) секторске делатности су делатности у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга дефинисане чл. 165-171. овог закона;

25) војна опрема је опрема која је посебно израђена или прилагођена за војне потребе и намењена за употребу као оружје, муниција или војни материјал, а нарочито војна опрема из Прилога 2. овог закона (И. Списак војне опреме);

26) безбедносно осетљива опрема, услуге и радови су добра, услуге и радови за безбедносне потребе, које укључују, захтевају и/или садрже тајне податке.

2. Наручилац

Јавни наручиоци

Члан 3.

Јавни наручиоци, у смислу овог закона, су:

1) Република Србија, односно републички органи;

2) органи аутономне покрајине;

3) органи јединице локалне самоуправе;

4) правна лица основана у циљу задовољавања потреба у општем интересу, које немају индустријски или трговински карактер, ако је испуњен било који од следећих услова:

(1) да се више од 50% финансирају из средстава јавног наручиоца;

(2) да надзор над радом тих правних лица врши јавни наручилац;

(3) да више од половине чланова органа надзора или органа управљања тих правних лица именује јавни наручилац;

5) групе наручилаца из тач. 1)-4) овог става.

Потребе које имају индустријски или трговински карактер, у смислу става 1. тачка 4) овог члана, су потребе које задовољава правно лице које послује у редовним тржишним условима, које има за циљ остварење добити и само сноси губитке који произлазе из његове делатности.

Влада утврђује списак наручилаца из става 1. тачка 1) овог члана на предлог министарства надлежног за послове финансија.

Секторски наручиоци

Члан 4.

Секторски наручиоци, у смислу овог закона, су:

1) јавни наручиоци који обављају секторску делатност;

2) привредна друштва која обављају секторску делатност над којима јавни наручилац може имати, директно или индиректно, преовлађујући утицај на основу својине, финансијског удела или правила на основу којих је организовано;

3) други субјекти који обављају секторску делатност на основу искључивих или посебних права.

Преовлађујући утицај у смислу става 1. тачка 2) овог члана подразумева се у било којем од следећих случајева у којима јавни наручилац, директно или индиректно:

1) има већину уписаног капитала друштва;

2) контролише већину гласова који се односе на акције које издаје друштво;

3) може именовати више од половине чланова органа надзора, односно органа руковођења друштва.

Искључива или посебна права у смислу става 1. тачка 3) овог члана су права која додељује надлежни орган на основу закона, подзаконског акта или појединачног акта, којим се ограничава обављање секторске делатности на једног или више субјеката и који значајно утиче на могућност других субјеката да обављају такву делатност.

Право додељено у поступку у коме је извршено јавно објављивање и у коме су били одређени објективни критеријуми за доделу тих права, не сматра се искључивим или посебним правом у смислу става 3. овог члана.

Поступак из става 4. овог члана обухвата:

1) поступак који је спроведен применом прописа о јавним набавкама или прописа о јавно - приватном партнерству и концесијама или

2) друге поступке у којима су примењени објективни критеријуми и обезбеђена транспарентност и јавно објављивање, у складу са правним актима Европске уније из Прилога 9. Део И. овог закона.

3. Начела јавне набавке

Опште одредбе

Члан 5.

Наручилац је у примени овог закона обавезан да поступа на економичан и ефикасан начин, да обезбеди конкуренцију, једнак положај свих привредних субјеката, без дискриминације, као и да поступа на транспарентан и пропорционалан начин.

Јавна набавка не сме да буде обликована са намером избегавања примене овог закона или избегавања примене одговарајуће врсте поступка јавне набавке или са намером да одређене привредне субјекте неоправдано доведе у повољнији или у неповољнији положај.

Привредни субјекти који имају право да пружају одговарајуће услуге према прописима државе у којој су основани, не могу да буду одбијени у поступку јавне набавке уколико би према прописима Републике Србије морали да буду физичка или правна лица.

Привредни субјекти дужни су да у извршавању уговора о јавној набавци поштују обавезе у области заштите животне средине, социјалног и радног права, као и обавезе из колективних уговора, односно одредбе међународног права везаног за заштиту животне средине, социјално и радно право.

Списак међународних конвенција у области социјалног и радног права и конвенција о заштити животне средине наведени су у Прилогу 8. овог закона.

Начело економичности и ефикасности

Члан 6.

Наручилац је дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава.

Наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и уговор додели у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова везаних за поступак и извршење јавне набавке.

Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације

Члан 7.

Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију.

Наручилац не може да ограничи конкуренцију са намером да одређене привредне субјекте неоправдано доведе у повољнији или неповољнији положај, а нарочито не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора.

Наручилац не може да одређује услове који би директно или индиректно значили националну, територијалну или личну дискриминацију међу привредним субјектима.

Начело транспарентности поступка јавне набавке

Члан 8.

Наручилац је дужан да обезбеди транспарентност поступка јавне набавке поштујући обавезе из овог закона.

Начело једнакости привредних субјеката

Члан 9.

Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим привредним субјектима.

Начело пропорционалности

Члан 10.

Наручилац је дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне.

Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку јавне набавке, техничке спецификације, критеријуми за доделу уговора и рокови, као и докази морају да буду сразмерни обиму, природи и сложености јавне набавке и уговора који произлази из те набавке.

4. Изузеци од примене закона

Општи изузеци

Члан 11.

Одредбе овог закона не примењују се на јавне набавке и конкурсе за дизајн које су наручиоци обавезни да спроведу, у складу са поступцима набавки установљеним:

1) међународним уговором или другим актом на основу којег је настала међународна обавеза, а који је Република Србија закључила са једном или више трећих држава или њених ужих политичко-територијалних јединица и који се односи на добра, услуге или радове намењене заједничкој имплементацији или коришћењу од стране потписница;

2) од стране међународних организација.

Одредбе овог закона не примењују се на јавне набавке и конкурсе за дизајн који се спроводе, у складу са правилима о набавци које одређује међународна организација или финансијска институција, ако та организација или институција у потпуности финансира наведене набавке и конкурсе за дизајн.

У случају набавки и конкурса за дизајн из става 2. овог члана које већим делом суфинансира међународна организација или финансијска институција, примењују се правила која су уговорена.

Трећа држава у смислу става 1. тачка 1) овог члана је свака држава која није држава чланица Европске уније, а до приступања Републике Србије Европској унији и држава чланица Европске уније.

Међународни уговори или други акти из става 1. тачка 1) овог члана закључују се у складу са Уговором о функционисању Европске уније.

Република Србија обавештава Европску комисију о свим међународним уговорима или другим актима из става 1. тачка 1) овог члана.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана примењују се начела овог закона.

Члан 12.

Одредбе овог закона наручиоци не примењују на:

1) куповину и закуп земљишта, постојећих грађевинских објеката и других непокретности, као и права у вези са њима;

2) куповину времена за телевизијско, односно радијско емитовање, односно времена за емитовање програмских садржаја, од пружаоца медијских услуга;

3) услуге арбитраже и споразумног решавања спорова;

4) правне услуге, и то:

(1) заступања наручиоца од стране адвоката у поступку арбитраже или споразумног решавања спора у земљи или иностранству, као и пред међународном арбитражом или међународним телом за споразумно решавање спорова;

(2) заступања наручиоца од стране адвоката у судском и другом поступку пред судовима или другим органима јавне власти у земљи и иностранству или пред међународним судовима, трибуналима или институцијама;

(3) услуге правног саветовања од стране адвоката током припреме за заступање у поступцима из подтач. (1) и (2) ове тачке или ако постоји јасан показатељ или велика вероватноћа да ће предмет на који се саветовање односи постати предмет тих поступака;

(4) правне услуге које пружају законски заступници или старатељи или друге правне услуге чије је извршиоце изабрао суд или су они законом одређени за обављање одређених задатака под надзором суда;

(5) друге правне услуге које су повезане, чак и повремено, са вршењем јавних овлашћења;

5) услуге оверавања и потврђивања исправа које пружају јавни бележници;

6) финансијске услуге у вези са издавањем, продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената у смислу закона којим се уређује тржиште капитала, као и активности које се спроводе у оквиру Европског фонда за финансијску стабилност и Европског механизма за стабилност;

7) зајмове и кредите, без обзира да ли су у вези са продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената;

8) уговоре који се закључују у складу са одредбама закона којим се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада осим уговора о делу;

9) услуге цивилне одбране, цивилне заштите и услуге спречавања опасности, које пружају непрофитне организације, односно удружења обухваћене ЦПВ ознакама 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 и 85143000-3, осим услуге превоза пацијената возилом хитне помоћи;

10) услуге превоза путника железницом или метроом;

11) набавке од наручилаца или групе наручилаца који су носиоци искључивог права на основу којег једини могу да обављају одређену делатност на одређеном географском подручју и које им је додељено или произлази из закона, подзаконског акта или појединачног акта;

12) услуге истраживања и развоја, изузев када су предмет јавне набавке услуге истраживања и развоја које су обухваћене ЦПВ ознакама од 73000000-2 до 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 и 73430000-5 уколико су испуњена оба следећа услова:

(1) корист остварује искључиво наручилац, односно намењене су искључиво његовој употреби и обављању његових послова и

(2) наручилац у целости финансира те услуге.

У случају из става 1. овог члана примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Уговори између повезаних субјеката

Члан 13.

Одредбе овог закона не примењују се на уговоре које наручилац закључује са другим правним лицем ако су испуњени сви следећи услови:

1) наручилац врши контролу над тим правним лицем сличну контроли коју врши над својим организационим деловима;

2) правно лице над којим наручилац врши контролу, више од 80% својих активности у Републици Србији врши у циљу обављања послова које му је наручилац поверио или које су му поверила друга правна лица над којима тај наручилац врши контролу;

3) у контролисаном правном лицу нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај на доношење одлука, односно спречавање доношења одлука, у складу са важећим прописима.

Сматра се да наручилац врши контролу над правним лицем сличну контроли коју врши над својим организационим деловима ако има пресудан утицај на стратешке циљеве и на важне одлуке тог правног лица. Такву контролу може вршити и друго правно лице над којим наручилац на исти начин врши контролу.

Став 1. овог члана примењује се и у случају када контролисано правно лице које је наручилац, закључује уговор са наручиоцем који врши контролу над њим или са другим правним лицем над којим исти наручилац врши контролу, под условом да у том правном лицу са којим се закључује уговор нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај.

Одредбе овог закона не примењују се на уговоре које наручилац закључује са другим правним лицем над којим наручилац не врши контролу, у складу са ставом 1. овог члана, ако су испуњени сви следећи услови:

1) наручилац заједно са другим наручиоцима врши контролу над тим правним лицем сличну оној коју врше над својим организационим деловима;

2) правно лице над којим ти наручиоци врше контролу, више од 80% својих активности у Републици Србији врши у циљу обављања послова које су му поверили ти наручиоци или које су му поверила друга правна лица над којима ти наручиоци врше контролу;

3) у контролисаном правном лицу нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај на доношење одлука, односно спречавање доношења одлука, у складу са важећим прописима.

Сматра се да наручиоци заједнички врше контролу над правним лицем ако су испуњени сви следећи услови:

1) органи контролисаног правног лица надлежни за одлучивање састављени су од представника свих наручилаца који врше контролу над тим правним лицем, с тим да појединачни представници могу да представљају неке или све наручиоце;

2) ти наручиоци могу заједно да врше одлучујући утицај на стратешке циљеве и на важне одлуке тог правног лица;

3) контролисано правно лице нема интересе различите од интереса наручилаца који над њим врше контролу.

Одредбе овог закона не примењују се на уговоре које закључују два или више наручилаца ако су испуњени сви следећи услови:

1) уговор успоставља или утврђује сарадњу између наручилаца у циљу да се обезбеди пружање јавне услуге које су дужни да обављају, ради постизања циљева који су заједнички;

2) спровођење те сарадње врши се искључиво за потребе у вези са општим интересом;

3) наручиоци остварују на отвореном тржишту мање од 20% активности на које се односи сарадња.

За утврђивање процентуалног износа из става 1. тачка 2), става 4. тачка 2) и става 6. тачка 3) овог члана узима се у обзир просек укупног прихода оствареног у Републици Србији за претходне три године или краћи период ако због датума оснивања, почетка обављања делатности, реорганизације њихових делатности или других оправданих разлога нису доступни подаци за претходне три године и ако из пословних пројекција тог лица произлази испуњеност прописаног услова.

5. Посебни изузеци за јавне наручиоце

Члан 14.

Одредбе овог закона јавни наручиоци не примењују на:

1) јавне набавке чија је искључива и непосредна намена омогућавање јавном наручиоцу да обезбеди или искоришћава јавну комуникациону мрежу или пружа јавности једну или више електронских комуникационих услуга у смислу закона којим се уређују електронске комуникације;

2) набавку услуга централне банке;

3) набавке намењене преради и продаји, даљој продаји или изнајмљивању трећим лицима на тржишту, под условом да јавни наручилац нема искључиво или посебно право продаје или изнајмљивања предмета набавке и да други субјекти могу под једнаким условима да врше продају, препродају или изнајмљивање предмета набавке трећим лицима;

4) набавке добара и услуга у вези са сигурносним бојама за израду новчаница, идентификационих докумената и акцизних маркица, набавке заштићених папира за израду новчаница, ОВД елемената заштите за израду новчаница, идентификационих докумената, поликарбонатне фолије и чипова за израду идентификационих докумената, ретрорефлектујуће фолије за регистарске таблице, рондела за израду кованог новца и набавке услуга транспорта новца, као и обезбеђења транспорта новца, пошиљки готовог новца и ефективног страног новца;

5) куповину, развој, продукцију или копродукцију програмског садржаја намењеног за аудио-визуелне медијске услуге или медијске услуге радија које набавља јавни наручилац који је пружалац медијске услуге;

6) поступке које спроводи јавни наручилац који пружа поштанске услуге у смислу члана 170. став 2. тачка 2) овог закона за обављање делатности пружања услуга:

(1) услуга додатне вредности које су повезане са електронским средствима и које се у потпуности пружају електронским средствима (укључујући заштићено слање шифрованих докумената путем електронских средстава, услуге вођења адресе и слање препоручене електронске поште);

(2) финансијских услуга које су обухваћене ЦПВ ознакама од 66100000-1 до 66720000-3 и чланом 12. став 1. тачка 6) овог закона, укључујући поштанске новчане налоге и поштанске жиродознаке (новчане дознаке без отварања платних рачуна у банкама);

(3) филателистичких услуга или

(4) логистичких услуга (услуге које су комбинација физичког достављања или складиштења и других непоштанских функција).

Изрази употребљени у ставу 1. тачка 5) овог члана имају значење утврђено законом којим се уређују електронски медији.

У случају из става 1. овог члана примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Уговори субвенционисани или суфинансирани од стране јавних наручилаца

Члан 15.

Одредбе овог закона примењују се на набавку:

1) радова које више од 50% субвенционише или суфинансира један или више јавних наручилаца, у случају када уговор укључује радове из Прилога 1. овог закона или радове на изградњи болница, објеката намењених за спорт, рекреацију и одмор, школских и универзитетских зграда и зграда које се користе у административне сврхе;

2) услуга које више од 50% субвенционише или суфинансира један или више јавних наручилаца и које су повезане са уговором о радовима из тачке 1) овог става.

Јавни наручилац који субвенционише или суфинансира уговоре из става 1. овог члана дужан је да обезбеди примену овог закона, ако он сам не додељује такав уговор или ако уговор додељује у име и за рачун другог субјекта.

6. Посебни изузеци за секторске наручиоце

Члан 16.

Одредбе овог закона не примењују се на:

1) набавке које секторски наручиоци спроводе у сврху која не укључује обављање њихових секторских делатности или ради обављања секторских делатности у иностранству под условом да то не укључује употребу мреже или територије унутар Републике Србије и Европске уније;

2) набавке воде за пиће од стране секторског наручиоца који обавља делатност из члана 167. став 1. овог закона;

3) набавке енергије или горива за производњу енергије од стране секторског наручиоца који обавља делатност из члана 165. став 1, члана 166. став 1. и члана 171. овог закона;

4) набавке намењене даљој продаји или изнајмљивању трећим лицима на тржишту, под условом да секторски наручилац нема искључиво или посебно право продаје или изнајмљивања предмета набавке и

да други субјекти могу под једнаким условима да врше продају или изнајмљивање предмета набавке трећим лицима.

У случају из става 1. овог члана примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Уговори између секторских наручилаца и повезаних друштава

Члан 17.

Одредбе овог закона не примењују се на уговоре које секторски наручилац закључује са повезаним друштвом или које заједнички подухват (јоинт вентуре) који је организовало више секторских наручилаца у сврху обављања секторских делатности додељује друштву које је повезано с једним од тих секторских наручилаца, за набавку:

1) услуга, под условом да најмање 80% просечног укупног прихода повезаног друштва оствареног од пружања свих услуга у Републици Србији током претходне три године, потиче од пружања услуга секторском наручиоцу или другим друштвима са којима је повезано;
2) добара, под условом да најмање 80% просечног укупног прихода повезаног друштва оствареног од испорука свих добара у Републици Србији током претходне три године, потиче од испорука добара секторском наручиоцу или другим друштвима са којима је повезано;
3) радова, под условом да најмање 80% просечног укупног прихода повезаног друштва оствареног од извођења радова у Републици Србији током претходне три године, потиче од извођења радова секторском наручиоцу или другим друштвима са којима је повезано.

Ако због датума када је повезано друштво основано или је почело да обавља делатности не постоје подаци о приходу за претходне три године, довољно је да то друштво учини вероватним постизање прихода из става 1. овог члана, нарочито путем пословних пројекција.

Ако два или више друштава повезаних са секторским наручиоцем са којим чине привредну групу пружа исте или сличне услуге, добра или радове, проценат се израчунава узимајући у обзир укупни приход који потиче од пружања услуга, испоруке добара или извођења радова тих повезаних друштава.

Повезано друштво у смислу става 1. овог члана је свако друштво чији се годишњи финансијски извештаји консолидују с годишњим финансијским извештајима секторског наручиоца, у складу са прописима којима се уређује рачуноводство.

Ако се на субјекта из става 1. овог члана не примењује обавеза консолидовања годишњих финансијских извештаја са годишњим финансијским извештајима секторског наручиоца, повезано друштво је свако друштво које:

1) може директно или индиректно бити подложно преовлађујућем утицају секторског наручиоца или
2) може да има преовлађујући утицај на секторског наручиоца или
3) је заједно са секторским наручиоцем под преовлађујућим утицајем другог друштва на основу својине, финансијског удела или правила на основу којих су та друштва уређена.

Преовлађујућим утицајем у смислу става 5. овог члана сматра се утицај из члана 4. став 2. овог закона.

Уговори који се додељују заједничком подухвату (јоинт вентуре) или секторском наручиоцу који је саставни део заједничког подухвата

Члан 18.

Ако је више секторских наручилаца организовало заједнички подухват (јоинт вентуре) у циљу обављања секторских делатности за време од најмање три године и ако акт којим је заједнички подухват организован предвиђа да секторски наручиоци који чине заједнички подухват буду његов саставни део најмање исто толико времена, одредбе овог закона не примењују се на уговоре:

1) које додељује заједнички подухват једном од тих секторских наручилаца или
2) које додељује секторски наручилац заједничком подухвату чији је он саставни део.

Члан 19.

Израз заједнички подухват (јоинт вентуре) употребљен у чл. 17. и 18. овог закона подразумева акт на основу кога се више секторских наручилаца организовало у сврху обављања секторских делатности.

7. Посебни изузеци у области одбране и безбедности

Члан 20.

Одредбе овог закона наручиоци не примењују на доделу уговора о јавним набавкама и конкурса за дизајн у области одбране и безбедности:

1) на које се примењују посебна правила набавки, у складу са међународним уговором или аранжманом који се односи на размештај снага и тиче се активности Републике Србије, државе чланице Европске уније или треће државе;

2) код којих би примена одредаба овог закона обавезала Републику Србију да открије податке чије откривање је у супротности са битним интересима њене безбедности, а на основу одлуке Владе;

3) за потребе обавештајних активности;

4) у оквиру програма сарадње који се заснивају на истраживању и развоју новог производа, који заједно реализује Република Србија и једна или више држава чланица Европске уније, када је то примењиво на наредне фазе целог или дела животног циклуса тог производа;

5) који се закључују у трећој држави, укључујући и набавке за цивилне потребе, када су снаге размештене изван територије Републике Србије и Европске уније, ако оперативне потребе захтевају да уговори буду закључени са привредним субјектима на територији вршења активности;

6) које закључује Република Србија са органима државне, регионалне или локалне самоуправе других држава, а односе се на:

(1) набавку војне опреме или безбедносно осетљиве опреме;

(2) радове и услуге директно повезане са таквом опремом или

(3) радове и услуге искључиво за војне потребе или безбедносно осетљиве радове и безбедносно осетљиве услуге.

Република Србија обавештава Европску комисију о свим међународним уговорима и другим актима из става 1. тачка 1) овог члана.

У случају из става 1. тачка 4) овог члана, након завршетка програма сарадње државе чланице ће Европској комисији назначити удео расхода истраживања и развоја у односу на укупни трошак програма, споразум о подели трошкова, као и намеравани удео набавки по држави, ако постоји.

Посебни изузеци за јавне набавке које имају одбрамбене или безбедносне аспекте

Члан 21.

Одредбе овог закона не примењују се:

1) на закључење уговора о јавној набавци и конкурсе за дизајн који нису изузети чланом 20. став 1. овог закона, уколико би Република Србија применом овог закона била обавезна да пружи информације за које сматра да би њихово откривање штетило битним интересима њене безбедности;

2) на закључење уговора о јавној набавци и конкурсе за дизајн који нису изузети чланом 20. став 1. овог закона, уколико се заштита битних безбедносних интереса Републике Србије не може гарантовати другим мерама, као што је одређивање захтева у циљу заштите тајности података које наручилац ставља на располагање у поступку јавне набавке, у складу са овим законом;

3) ако су набавка и извршење уговора о јавној набавци и конкурси за дизајн проглашени тајним или морају бити пропраћени посебним безбедносним мерама, у складу са законима, подзаконским актима или управним актима под условом да је Република Србија утврдила да битне безбедносне интересе није могуће заштитити другим мерама, попут мера из тачке 2) овог става.

Влада одлучује о примени изузетака из става 1. овог члана.

8. Мешовита набавка

Опште одредбе

Члан 22.

Одредбе о мешовитим набавкама примењују се на:

1) уговоре који обухватају различите предмете набавке (добра, услуге или радове);

2) уговоре на које се примењују различита правила набавке;

3) уговоре које додељују секторски наручиоци;

4) уговоре са елементима одбране и безбедности.

Став 1. овог члана не може да се примењује с циљем избегавања примене овог закона или закона којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије.

Уговори који обухватају различите предмете набавке

Члан 23.

Ако предмет уговора о јавној набавци чине различити предмети набавке (добра, услуге или радови), уговор се додељује, у складу са одредбама овог закона које се примењују на основни предмет уговора.

Ако предмет уговора о јавној набавци делом чине добра и делом услуге, основни предмет уговора одређује се у зависности од тога који део предмета набавке има већу процењену вредност.

Ако предмет уговора о јавној набавци делом чине услуге и делом друштвене и друге посебне услуге, основни предмет уговора одређује се у зависности од тога који део предмета набавке има већу процењену вредност.

Уговори на које се примењују различита правила набавке

Члан 24.

Ако је предмет уговора набавка на коју се примењују правила о поступцима јавних набавки прописана овим законом и набавка на коју се не примењују одредбе овог закона, а различити делови уговора су објективно одвојиви, могу се доделити посебни уговори у складу са правилима која се односе на посебне делове или један уговор у ком случају се примењују правила о поступцима јавних набавки, осим када предмет набавке чине и набавке из области одбране и безбедности, у ком случају се уговор додељује у складу са чланом 26. овог закона.

Ако уговор за предмет има набавку добара, услуга или радова и набавку која има елементе концесије, уговор се додељује у складу са одредбама овог закона уколико је процењена вредност добара, услуга или радова једнака или већа од износа из члана 27. овог закона.

Уговори које додељују секторски наручиоци

Члан 25.

Ако уговор за предмет има набавку намењену обављању више делатности, секторски наручилац може да додели засебне уговоре за потребе сваке од делатности коју обавља у складу са правилима која се односе на одговарајућу делатност или може да додели један уговор.

Ако секторски наручилац одлучи да додели један уговор, примењују се правила која се односе на делатност за чије је обављање предмет набавке првенствено намењен, осим када предмет набавке чине и набавке из области одбране и безбедности, у ком случају се уговор додељује у складу са чланом 26. овог закона.

У случају да није могуће објективно утврдити првенствену намену уговора, уговор се додељује:

1) у складу са правилима поступка јавне набавке која се односе на јавне наручиоце у случају уговора који обухватају предмет набавке намењен секторској делатности и другој делатности која није секторска;

2) у складу са правилима поступка јавне набавке која се односе на секторске наручиоце у случају уговора који обухватају предмет набавке намењене секторској делатности и набавке на које се примењују одредбе закона којима се уређују концесије;

3) у складу са правилима поступка јавне набавке која се односе на секторске наручиоце у случају уговора који обухватају предмет набавке намењен секторској делатности и другој делатности на коју се не примењују одредбе овог закона које се односе на секторске наручиоце и јавне наручиоце, нити одредбе закона којим се уређују концесије.

Уговори са елементима одбране и безбедности

Члан 26.

Ако уговор за предмет има набавку која делом обухвата и предмет набавке на који се примењују правила о поступцима јавних набавки у области одбране и безбедности или предмет набавке на коју се не примењују одредбе овог закона у складу са чл. 20. и 21. овог закона, ако су различити делови уговора објективно одвојиви, могу да се доделе посебни уговори у складу са правилима која се односе на посебне делове или да се додели један уговор.

Један уговор може да се додели ако различити делови уговора не могу објективно да се одвоје или ако различити делови уговора могу да се одвоје а додела једног уговора је оправдана објективним разлозима и сврха доделе једног уговора нема за циљ избегавање примене одредаба овог закона:

1) у складу са одредбама овог закона које се односе на набавке у области одбране и безбедности, ако део уговора чине набавке на које се примењују те одредбе;

2) без примене одредаба овог закона, ако део уговора чине набавке на које се примењује чл. 20. и 21. овог закона.

9. Прагови

Прагови до којих се закон не примењује

Члан 27.

Одредбе овог закона не примењују се на:

1) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара;

2) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара, за потребе дипломатских мисија, дипломатско-конзуларних представништава и обављање других активности Републике Србије у иностранству, као и на набавку радова за те потребе чија је процењена вредност мања од 650.000.000 динара;

3) набавку друштвених и других посебних услуга из члана 75. овог закона чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара када набавку спроводи јавни наручилац, односно мања од 20.000.000 динара када набавку спроводи секторски наручилац.

У случају из става 1. овог члана примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Прагови од којих се закон примењује

Члан 28.

Наручилац је дужан да примењује одредбе овог закона на набавку радова, добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн чија је процењена вредност једнака или већа од прагова наведених у члану 27. овог закона.

У складу са вредностима прагова које објављује Европска комисија у Службеном листу Европске уније, министарство надлежно за послове финансија објављује одговарајуће вредности прагова у динарима (у даљем тексту: европски прагови).

Динарску вредност европских прагова министарство надлежно за послове финансија објављује у "Службеном гласнику Републике Србије" и на својој интернет страници.

Од дана приступања Републике Србије Европској унији одговарајуће вредности европских прагова у динарима утврђује Европска комисија и објављује у Службеном листу Европске уније.

10. Начин одређивања процењене вредности јавне набавке и подела у партије

Општа одредба

Члан 29.

Процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора да буде валидна у време покретања поступка.

Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки.

Наручилац одређује предмет јавне набавке на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.

Начин одређивања процењене вредности предмета јавне набавке

Члан 30.

Процењена вредност предмета јавне набавке исказује се у динарима, без пореза на додату вредност, а обухвата процену укупних плаћања које ће извршити наручилац, укључујући све опције уговора и могуће продужење уговора, уколико је предвиђено у конкурсној документацији.

Ако наручилац предвиђа исплату награде или накнаде понуђачима или кандидатима, дужан је да вредност тих награда или накнада урачуна у износ процењене вредности предмета јавне набавке.

Ако је наручилац организован на начин да има више посебних организационих јединица, процењена вредност утврђује се као укупна процењена вредност предмета јавне набавке за све организационе јединице.

Изузетно од става 3. овог члана, ако је посебна организациона јединица самостално одговорна за своју јавну набавку, процењена вредност предмета јавне набавке може да се одреди на нивоу те организационе јединице.

Сматра се да је организациона јединица из става 4. овог члана самостално одговорна ако самостално планира набавке, спроводи поступке јавне набавке и закључује уговоре о јавној набавци које финансира из средстава опредељених у оквиру посебног буџетског раздела који има на располагању.

Одређивање процењене вредности код оквирног споразума, система динамичне набавке и партнерства за иновације

Члан 31.

У случају оквирног споразума и система динамичне набавке, процењена вредност предмета јавне набавке одређује се као максимална вредност свих уговора предвиђених за време трајања тог оквирног споразума или система динамичне набавке.

У случају партнерства за иновације процењена вредност предмета јавне набавке одређује се као максимална процењена вредност свих активности истраживања и развоја која ће да се спроводе током свих фаза предвиђеног партнерства укључујући и вредност добара, услуга или радова који ће бити развијени и набављени након завршетка предвиђеног партнерства.

Одређивање процењене вредности јавне набавке добара

Члан 32.

У случају јавне набавке стандардних добара која су опште доступна на тржишту или добара чија се набавка периодично понавља, израчунавање процењене вредности заснива се на:

1) укупној стварној вредности свих уговора истог предмета набавке који су додељени у претходних 12 месеци или током претходне буџетске године, која је прилагођена, ако је могуће, променама у количини или вредности које би настале у наредних 12 месеци или

2) укупној процењеној вредности сукцесивних испорука у току 12 месеци од прве испоруке.

У случају јавне набавке добара путем закупа, лизинга или куповине на рате израчунавање процењене вредности заснива се на:

1) укупној процењеној вредности уговора за све време његовог трајања, када је рок на који се уговор закључује 12 месеци или краћи;

2) укупној процењеној вредности уговора за првих 12 месеци и процењеној вредности за преостали период до истека уговореног рока, када је рок на који се уговор закључује дужи од 12 месеци;

3) месечној процењеној вредности уговора помноженој са 48, када се уговор закључује на неодређен рок или се трајање уговора не може одредити.

Одређивање процењене вредности јавне набавке услуга

Члан 33.

У случају јавне набавке уобичајених услуга или услуга чија се набавка периодично понавља, израчунавање процењене вредности заснива се на:

1) укупној стварној вредности свих уговора истог предмета набавке који су додељени у претходних 12 месеци или током претходне буџетске године, која је прилагођена, ако је могуће, променама у количини или вредности које би настале у наредних 12 месеци или

2) укупној процењеној вредности сукцесивно пружених услуга у току 12 месеци од прве извршене услуге.

У случају јавне набавке одређених услуга наручилац за израчунавање процењене вредности узима у обзир:

1) за услуге осигурања - висину премије, као и друге накнаде;

2) за банкарске и друге финансијске услуге - таксе, провизије, камате и друге накнаде;

3) за услуге дизајна - таксе, провизије и други видови накнаде или награде.

У случају уговора о јавној набавци услуга у којима неће бити одређена укупна цена, израчунавање процењене вредности заснива се на:

1) укупној процењеној вредности за време трајања уговора, ако се уговор закључује на одређено време до 48 месеци;

2) месечној процењеној вредности уговора помноженој са 48, када се уговор закључује на неодређен рок или је рок дужи од 48 месеци.

У случају уговора о јавној набавци услуга израде техничке документације, техничке контроле техничке документације, стручног надзора, пројектантског надзора, као и техничког прегледа изведених радова, наручилац процењене вредности може одредити према тржишним вредностима ових услуга у Републици Србији.

Одређивање процењене вредности јавне набавке радова

Члан 34.

Наручилац укупну вредност радова, као и добара и услуга неопходних за извођење радова може одредити и на основу вредности из техничке документације Студије оправданости са идејним пројектом, Пројекта за грађевинску дозволу или Пројекта за извођење радова.

Израчунавање процењене вредности јавне набавке радова заснива се на укупној вредности радова као и добара и услуга неопходних за извођење радова, укључујући и укупну процењену вредност добара и услуга које евентуално наручилац ставља на располагање извођачу под условом да су неопходни за извођење радова.

Одређивање процењене вредности јавне набавке по партијама

Члан 35.

Када је предмет јавне набавке подељен у партије, наручилац одређује процењену вредност сваке партије.

Процењена вредност јавне набавке подељене у партије укључује процењену вредност свих партија, за период на који се закључује уговор.

Наручилац не може да избегне примену овог закона за поједину партију, ако је збир вредности свих партија једнак или већи од износа из члана 27. став 1. тачка 1) овог закона.

Изузетно од става 3. овог члана, наручилац не мора да примењује одредбе овог закона на набавку једне или више партија ако је појединачна процењена вредност те партије мања од 300.000 динара за добра или услуге, односно мања од 500.000 динара за радове и ако укупна процењена вредност свих тих партија није већа од износа из члана 27. став 1. тачка 1) овог закона.

11. Подела набавке у партије

Члан 36.

Наручилац може да одлучи да предмет јавне набавке обликује у више партија на основу објективних критеријума (према врсти, количини, својствима, намени, месту или времену извршења и сл.), при чему одређује предмет и обим поједине партије, узимајући у обзир могућност учешћа малих и средњих предузећа у поступку јавне набавке када је то оправдано.

Уколико је процењена вредност јавне набавке једнака или већа од износа европских прагова, приликом одређивања предмета набавке наручилац мора да размотри прикладност обликовања предмета јавне набавке у више партија. Уколико наручилац констатује да није прикладно обликовати предмет јавне набавке у више партија, у извештају о поступку јавне набавке наводи разлоге из којих предмет јавне набавке није обликован у више партија.

Наручилац је дужан да у јавном позиву, позиву за подношење пријава или позиву за подношење понуде, односно преговарање у случају система квалификације, одреди да ли понуде могу да се поднесу за једну, више или за све партије.

Наручилац може да ограничи број партија које могу да се доделе једном понуђачу и у случају када је допуштено подношење понуда за неколико партија или за све партије ако је максималан број партија по понуђачу наведен у јавном позиву, позиву за подношење пријава или позиву за подношење понуде, односно преговарање у случају система квалификације.

У случају из става 4. овог члана, наручилац наводи у документацији о набавци објективне и недискриминаторске критеријуме или правила која намерава да примени приликом одлучивања о додели уговора за партије у случају када би примена критеријума за доделу уговора довела до тога да се једном понуђачу додели више партија од максималног броја који је наручилац одредио.

12. Резервисане јавне набавке

Члан 37.

Наручилац може да резервише право учешћа у поступку јавне набавке за:

1) привредне субјекте чији је основни циљ професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом који су организовани у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом;

2) привредне субјекте чији је основни циљ друштвена и професионална интеграција лица у неповољном положају који су организовани у складу са законом којим се уређује социјално предузетништво.

Лица у неповољном положају, у смислу става 1. тачка 2) овог члана, су теже запошљива лица, радно способна лица која остварују права или услуге у складу са прописима о социјалној заштити и остала теже запошљива лица из посебно осетљивих категорија.

Наручилац може да предвиди да се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања.

У случају из ст. 1. и 3. овог члана, најмање 50% запослених лица у тим привредним субјектима или у оквиру програма заштитног запошљавања чине особе с инвалидитетом или лица у неповољном положају.

Наручилац је дужан да у јавном позиву наведе да се у случају јавне набавке из ст. 1. и 3. овог члана спроводи резервисана јавна набавка.

Привредни субјект из ст. 1. и 3. овог члана мора да докаже наручиоцу да испуњава услове из става 4. овога члана уписом у одговарајући регистар, потврдом надлежног органа или на други одговарајући начин.

Сви учесници у заједничкој понуди и сви подизвођачи морају да буду субјекти из ст. 1. и 3. овог члана.

Ако се закључује уговор о јавној набавци добара, одредбе овог члана примењују се под условом да понуђена добра производе субјекти из ст. 1. и 3. овог члана.

Наручилац је обавезан да врши контролу извршења уговора о јавној набавци у складу са условима одређеним у документацији о набавци и изабраном понудом.

13. Заштита података, документација и евидентирање поступка

Заштита података

Члан 38.

Наручилац је дужан да:

1) чува као поверљиве све податке које је привредни субјект учинио доступним наручиоцу у поступку јавне набавке и које је у складу са законом којим се уређује заштита пословне тајне или који представљају тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података као такве означио, укључујући али не ограничавајући се на техничке или пословне тајне;

2) чува као пословну тајну податке о привредним субјектима заинтересованим за учешће у поступку јавне набавке и податке о поднетим пријавама и понудама до отварања пријава, односно понуда.

Привредни субјект је дужан да наведе правни основ на основу којег су подаци из става 1. тачка 1) овог члана означени поверљивим и образложи разлог поверљивости.

Привредни субјект као поверљиви податак не сме да означи изјаву и податке о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, каталоге, понуђену цену и елементе цене, као и друге податке у вези са критеријумима за доделу уговора и условима за извршење уговора.

Наручилац може само уз сагласност привредног субјекта који учествује у поступку јавне набавке да открије другим учесницима поверљиве податке које је тај привредни субјект доставио, при чему сагласност може да се да само за откривање појединачно одређених података и не може да буде опште природе.

Одређивање поверљивости

Члан 39.

Наручилац може да захтева заштиту поверљивости података које привредним субјектима ставља на располагање, ако ти подаци представљају пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или представљају тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података.

Наручилац може да услови преузимање конкурсне документације или појединог дела конкурсне документације, у складу са чланом 45. став 6. овог закона.

Лице које је примило податке одређене као поверљиве дужно је да их чува и штити, без обзира на степен те поверљивости.

Члан 40.

Одредбе чл. 38. и 39. овог закона не искључују обавезу примене других одредаба овог закона, а нарочито оних које се односе на објављивање огласа о јавним набавкама, садржину одлука и документације о поступку које наручилац доставља привредним субјектима, као и одредбе посебних прописа, укључујући и прописе којима се уређује право на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

14. Документација и евидентирање поступка

Члан 41.

Наручилац је дужан да у писаној форми евидентира и документује све радње током планирања, спровођења поступка и извршења уговора о јавној набавци.

Наручилац је дужан да, у складу са прописима којима се уређује област документарне грађе и архива, чува целокупну документацију везану за јавне набавке.

Документација у смислу става 2. овог члана је било који документ који је настао током планирања јавне набавке, спровођења поступка јавне набавке и извршења уговора о јавној набавци, а који наручилац чува најмање пет година од закључења појединачног уговора о јавној набавци или оквирног споразума, односно пет година од обуставе или поништења поступка јавне набавке.

Документација која се размењује на Порталу јавних набавки чува се и архивира у складу са ставом 3. овог члана на Порталу јавних набавки.

15. Језик у поступку јавне набавке

Члан 42.

Наручилац води поступак и припрема документацију о набавци у поступку јавне набавке на српском језику.

Наручилац може документацију о набавци да припреми и на страном језику.

Понуђач подноси понуду на српском језику.

Наручилац може да дозволи да се понуда или део понуде поднесе на страном језику.

Наручилац који у поступку прегледа и оцене понуда утврди да део понуде треба да буде преведен на српски језик, одредиће понуђачу примерен рок у коме је дужан да изврши превод тог дела понуде.

У случају спора веродостојна је верзија документације о набавци, односно понуде на српском језику.

16. Валута

Члан 43.

Вредности се у поступку јавне набавке исказују у динарима.

Наручилац може да дозволи да понуђач цену у понуди искаже у страној валути и у том случају ће у конкурсној документацији навести да се за прерачун у динаре користи одговарајући средњи девизни курс Народне банке Србије на дан када је започето отварање понуда.

Ако је дозвољено да понуђач цену у понуди искаже у страној валути, наручилац је дужан да у конкурсној документацији наведе у којој валути цене у понуди могу да се искажу.

17. Комуникација у поступку јавне набавке

Опште одредбе

Члан 44.

Наручилац и привредни субјекти у поступку јавне набавке комуникацију врше путем Портала јавних набавки, односно путем поште, курирске службе и електронским путем - слањем електронске поште, у складу са одредбама овог закона и упутством за коришћење Портала јавних набавки из члана 184. овог закона.

Ако је наручилац или привредни субјект доставио документ из поступка јавне набавке електронском поштом, сматраће се да је документ примљен даном слања.

Комуникација електронским средствима

Члан 45.

Комуникација и размена података у поступку јавне набавке врши се електронским средствима на Порталу јавних набавки, у складу са овим чланом и упутством за коришћење Портала јавних набавки из члана 184. овог закона.

Комуникацијом и разменом података из става 1. овог члана сматра се:

1) састављање и слање на објављивање огласа о јавној набавци и њихове измене и допуне;

2) електронска доступност описне и конкурсне документације и измена и допуна те документације;

3) позивање привредних субјеката на подношење понуда и пријава, на преговарање или дијалог;

4) комуникација између наручилаца и привредних субјеката у вези са додатним информацијама и појашњењима потребним за припремање и подношење понуде или пријаве;

5) подношење и отварање понуда, пријава, планова и дизајна;

6) комуникација између наручилаца и понуђача у вези са подношењем, допунама или појашњењима понуде, пријаве и исправљањем рачунских грешака;

7) комуникација између наручилаца и понуђача у вези са подношењем доказа о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта;

8) објављивање и достављање одлука које је наручилац дужан да објави и достави, у складу са овим законом;

9) комуникација између Канцеларије за јавне набавке и наручилаца у вези са чланом 62. ст. 2. и 3. овог закона;

10) подношење захтева за заштиту права и објављивање одлука Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Комуникација и размена података електронским средствима на Порталу јавних набавки, које се односе на подношење дела понуде, пријаве, плана или дизајна, нису обавезни ако:

1) због специјализоване природе набавке коришћење електронских средстава захтева посебне алате, опрему или формате датотека који нису општедоступни или нису подржани кроз општедоступне апликације;

2) апликације које подржавају формате датотека одговарајуће за опис понуда користе формате датотека који не могу да се обраде било којом другом отвореном или општедоступном апликацијом или се на њих примењује систем заштите власничке лиценце, па наручилац не може да их преузима нити да користи на даљину;

3) коришћење електронских средстава захтева специјализовану канцеларијску опрему која није широко доступна наручиоцима;

4) одређени предмети као што су узорци, пројекти, макете и слично не могу да се доставе електронским средствима;

5) је неопходно доставити оригинале докумената који не могу да се доставе електронским средствима;

6) се на набавку примењују одредбе овог закона којим се уређују јавне набавке за потребе одбране и безбедности.

Комуникација се, у случајевима из става 3. овог члана, одвија путем поште, курирске службе, односно њиховим комбиновањем са електронским средствима.

Наручилац није дужан да примени електронска средства у оној мери у којој је потребно коришћење других средстава осим електронских, због повреде безбедности електронских средстава или због заштите нарочито осетљивих информација, укључујући и поверљиве податке из члана 39. овог закона, који захтевају ниво заштите која не може да буде у довољној мери осигурана електронским алатима и уређајима који су или општедоступни привредним субјектима или им могу бити доступни на други начин, алтернативним средством приступа.

Ако бесплатан, неограничен и несметан директан приступ конкурсној документацији не може да се обезбеди електронским средствима из разлога прописаних у ст. 3. и 5. овог члана наручилац у јавном позиву одређује начин на који се конкурсна документација преузима, односно мере које се захтевају у сврху заштите поверљивих података.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији и у извештају о поступку јавне набавке образложи разлоге примене средстава комуникације која нису електронска средства, у складу са ст. 3. и 5. овог члана.

Усмена комуникација

Члан 46.

Комуникација наручиоца и привредних субјеката у поступку јавне набавке изузетно може да се врши усменим путем ако се та комуникација не односи на битне елементе поступка јавне набавке и ако овим законом другачије није прописано, под условом да је њена садржина у задовољавајућој мери документована.

Битни елементи поступка јавне набавке, у смислу става 1. овог члана, укључују документацију о набавци, пријаве и понуде.

Усмена комуникација са привредним субјектима која би могла значајно да утиче на садржину и оцену понуда мора да буде у задовољавајућој мери и на одговарајући начин документована, путем састављања писаних белешки или записника, аудиоснимака или сажетака главних елемената комуникације и сл.

Алтернативно средство приступа

Члан 47.

Ако је то нарочито потребно, наручилац може да захтева коришћење алата и уређаја који нису широко доступни, под условом да понуди алтернативно средство приступа.

Сматра се да наручилац нуди одговарајуће алтернативно средство приступа ако:

1) омогући бесплатан неограничен и несметан директан приступ електронским путем тим алатима и уређајима од дана објављивања огласа или од дана кад је послат позив за подношење пријаве и ако у тексту огласа или позива за подношење пријаве наведе интернет адресу на којој су ти алати и уређаји доступни;
2) осигура да понуђачи који немају приступ тим алатима и уређајима или који немају могућност да их у датом временском року прибаве, под условом да за недостатак приступа није одговоран понуђач, могу да приступе поступку набавке коришћењем привремених токена бесплатно доступних путем интернета или
3) подржи алтернативни канал за електронско подношење понуда.

Наручилац може да у случају уговора о јавној набавци радова или спровођења конкурса за дизајн захтева коришћење посебних електронских алата попут виртуелних приказа модела зграде или сл., с тим да тада мора да омогући алтернативно средство приступа, док такви алати не постану општедоступни.

Члан 48.

Захтеви у вези са алатима и уређајима за електронски пренос и подношење понуда, пријава, планова и дизајна на Порталу јавних набавки наведени су у Прилогу 3. овог закона.

18. Спречавање корупције и сукоба интереса

Опште мере за спречавање корупције

Члан 49.

Наручилац је у обавези да предузме све потребне мере како не би дошло до корупције у планирању јавних набавки, у поступку јавне набавке или током извршења уговора о јавној набавци, како би се корупција правовремено открила, како би биле отклоњене или умањене штетне последице корупције и како би учесници у корупцији били кажњени, у складу са законом.

Наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

Акт из става 2. овог члана наручилац је дужан да објави на својој интернет страници.

Сукоб интереса

Члан 50.

Наручилац је дужан да предузме све мере у циљу утврђивања, спречавања и отклањања сукоба интереса у вези са поступком јавне набавке, да би се избегло нарушавање начела обезбеђења конкуренције и једнакости привредних субјеката.

Сукоб интереса између наручиоца и привредног субјекта обухвата ситуације у којима представници наручиоца који су укључени у спровођење тог поступка или могу да утичу на исход тог поступка, имају директан или индиректан финансијски, економски или други приватни интерес, за који би се могло сматрати да доводи у питање њихову непристрасност и независност у том поступку.

Сукоб интереса у смислу става 2. овог члана нарочито укључује следеће случајеве:

1) ако представник наручиоца учествује у управљању привредног субјекта или

2) ако представник наручиоца има више од 1% удела, односно акција привредног субјекта.

Представником наручиоца у смислу става 2. овог члана нарочито се сматра:

1) руководилац наручиоца односно одговорно лице наручиоца, члан управног, извршног или надзорног одбора наручиоца;

2) члан комисије за јавну набавку, односно лице које спроводи поступак јавне набавке.

Привредним субјектом у смислу става 2. овог члана сматра се понуђач, члан групе понуђача и подизвођач.

Ст. 2. и 3. овог члана примењују се и на повезана лица представника наручиоца из става 4. овог члана, и то лица која су у: крвном сродству у правој линији; побочном сродству закључно са трећим степеном сродства; тазбинском сродству закључно с другим степеном сродства; односу усвојитеља и усвојеника; браку, без обзира да ли је брак престао или није; ванбрачној заједници; односу старатеља и штићеника.

Представник наручиоца из става 4. овог члана дужан је да се изузме из поступка јавне набавке уколико у било којој фази тог поступка дође до сазнања о постојању сукоба интереса.

Након отварања понуда или пријава, представник наручиоца из става 4. тачка 2) овог члана потписује изјаву о постојању или непостојању сукоба интереса.

II. ПОСТУПЦИ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Врсте поступака

Опште одредбе

Члан 51.

Поступци јавне набавке су:

1) отворени поступак;

2) рестриктивни поступак;

3) конкурентни поступак са преговарањем;

4) конкурентни дијалог;

5) преговарачки поступак са објављивањем јавног позива;

6) партнерство за иновације;

7) преговарачки поступак без објављивања јавног позива.

Доделу уговора јавни наручилац по правилу врши у отвореном или рестриктивном поступку, а може да врши и у другим поступцима јавне набавке ако су за то испуњени услови прописани овим законом, изузев преговарачког поступка са објављивањем јавног позива.

Доделу уговора секторски наручилац по правилу врши у отвореном поступку, рестриктивном поступку, преговарачком поступку са објављивањем или конкурентном дијалогу, а може да врши и у другим поступцима јавне набавке ако су за то испуњени услови прописани овим законом, изузев у конкурентном поступку са преговарањем.

Отворени поступак

Члан 52.

Отворени поступак је поступак у коме сви заинтересовани привредни субјекти могу да поднесу понуду.

Наручилац је дужан да у отвореном поступку објави јавни позив.

Минимални рок за подношење понуда у отвореном поступку је:

1) 35 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) 25 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова;

3) 15 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за набавку радова чија је процењена вредност нижа од 30.000.000 динара;

4) десет дана од дана слања на објављивање јавног позива, за набавку добара и услуга чија је процењена вредност нижа од 10.000.000 динара.

У случају објављивања претходног информативног обавештења или периодичног индикативног обавештења, наручилац може минимални рок за подношење понуда из става 3. тач. 1) и 2) овог члана да скрати на 15 дана, под условом из члана 107. став 6. и члана 108. став 14. овог закона.

Рокове за подношење понуда из става 3. тач. 1) и 2) овог члана наручилац може да скрати за пет дана, када понуде могу да се поднесу електронским средствима.

Наручилац може да одреди краћи рок за подношење понуда, али не краћи од 15 дана од дана слања на објављивање јавног позива, ако рок из става 3. тач. 1) и 2) овог члана није примерен из разлога оправдане хитности, за коју наручилац поседује ваљане доказе.

У случају из члана 45. став 6. овог закона, минимални рокови за подношење понуда из става 3. овог члана продужавају се за пет дана, осим у хитним ситуацијама из става 6. овог члана.

У случајевима из става 3. тач. 3) и 4) овог члана наручилац може да, истовремено са слањем на објављивање јавног позива, упути позив привредним субјектима који су према његовим сазнањима способни да изврше набавку.

Рестриктивни поступак

Члан 53.

Рестриктивни поступак је поступак који се спроводи у две фазе у коме сви заинтересовани привредни субјекти у првој фази могу да поднесу пријаву, а само кандидати којима је призната квалификација могу у другој фази да буду позвани да поднесу понуду.

Наручилац је дужан да у првој фази рестриктивног поступка објави јавни позив.

Минимални рок за подношење пријава у рестриктивном поступку је:

1) 30 дана од дана слања на објављивање јавног позива за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова, односно од дана слања позива за подношење пријаве када секторски наручилац користи периодично индикативно обавештење као јавни позив у складу са чланом 108. овог закона;

2) 20 дана од дана слања на објављивање јавног позива за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова односно од дана слања позива за подношење пријаве када секторски наручилац користи периодично индикативно обавештење као јавни позив у складу са чланом 108. овог закона.

Наручилац може да одреди краћи рок за подношење пријава, али не краћи од 15 дана, ако рок из става 3. овог члана није примерен из разлога оправдане хитности, за коју наручилац поседује ваљане доказе.

Наручилац благовремено поднете пријаве оцењује на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта који су наведени у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидату коме није призната квалификација одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Наручилац може, у складу са чланом 64. овог закона, да ограничи број кандидата којима је призната квалификација које ће позвати да поднесу понуде, у којем случају је дужан да кандидатима којима је призната квалификација који неће бити позвани да поднесу понуде достави одлуку са образложењем, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Члан 54.

У другој фази рестриктивног поступка наручилац доставља позив за подношење понуда кандидатима које није искључио из поступка јавне набавке.

Минимални рок за подношење понуда када поступак спроводи јавни наручилац је:

1) 30 дана од дана слања позива за подношење понуда, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) 15 дана од дана слања позива за подношење понуда, за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

Секторски наручиоци могу да одреде рок за подношење понуда уз сагласност свих кандидата тако да сви кандидати у поступку имају исти рок за припрему и подношење својих понуда.

Ако не постоји сагласност о року за подношење понуда из става 3. овог члана, минимални рок за подношење понуда је најмање десет дана од дана слања позива за подношење понуда.

Ако је јавни наручилац објавио претходно информативно обавештење минимални рок за подношење понуда из става 2. овог члана може да се скрати на десет дана, под условом из члана 107. став 6. овог закона.

Јавни наручилац може да одреди краћи рок за подношење понуда, али не краћи од десет дана од дана слања позива за подношење понуда, ако рок из става 2. овог члана није примерен из разлога оправдане хитности, за коју јавни наручилац поседује ваљане доказе.

Рок за подношење понуда из става 2. овог члана јавни наручилац може да скрати за пет дана, када понуде у рестриктивном поступку могу да се поднесу електронским средствима.

У случају из члана 45. став 6. овог закона минимални рокови за подношење понуда из става 2. овог члана продужавају се за пет дана, осим у хитним ситуацијама из става 6. овог члана.

Конкурентни поступак са преговарањем

Члан 55.

Јавни наручилац може да спроводи конкурентни поступак са преговарањем за јавну набавку добара, услуга или радова у следећим случајевима:

1) потребе јавног наручиоца не могу да се задовоље без прилагођавања лако доступних решења;

2) уговор обухвата пројектовање или иновативна решења;

3) уговор не може да се додели без претходних преговора због специфичних околности које се односе на природу, сложеност, правну или финансијску структуру предмета јавне набавке или с њима повезаним ризицима;

4) јавни наручилац не може са довољном прецизношћу да утврди техничке спецификације предмета набавке, у смислу члана 98. ст. 2-5. овог закона;

5) у претходно спроведеном отвореном или рестриктивном поступку када су све понуде биле неприхватљиве.

Сваки заинтересовани привредни субјект може да поднесе пријаву, у складу са јавним позивом који објављује јавни наручилац.

У случају из става 1. тачка 5) овог члана, јавни наручилац није дужан да објави јавни позив из става 2. овог члана, ако у тај поступак позове да поднесу почетне понуде све и искључиво понуђаче који су у отвореном или рестриктивном поступку поднели понуду и испунили критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта и ако почетни услови јавне набавке нису битно измењени.

Јавни наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора, предмет набавке са описом потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова, уз навођење који елементи описа потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова представљају минималне захтеве које све понуде треба да испуне и које не може да мења током поступка.

Информације у документацији о набавци морају да буду довољно јасне и прецизне да би привредни субјекти могли да утврде природу и обим набавке, да би проценили свој интерес за подношење пријава.

Минимални рок за подношење пријава је:

1) 30 дана од дана слања на објављивање јавног позива за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) 20 дана од дана слања на објављивање јавног позива за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

Јавни наручилац може да одреди краћи рок за подношење пријава, али не краћи од 15 дана, ако рок из става 6. овог члана није примерен из разлога оправдане хитности, за коју јавни наручилац поседује ваљане доказе.

Јавни наручилац благовремено поднете пријаве оцењује на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта наведених у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидату коме није призната квалификација одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, у сваком случају водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Јавни наручилац може, у складу са чланом 64. овог закона, да ограничи број кандидата којима је призната квалификација које ће позвати да поднесу почетне понуде, у којем случају је дужан да кандидатима којима је призната квалификација који неће бити позвани да поднесу почетне понуде достави одлуку са образложењем, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Члан 56.

Јавни наручилац доставља позив за подношење почетних понуда кандидатима које није искључио из поступка јавне набавке.

Минимални рок за подношење почетних понуда је:

1) 30 дана од дана слања позива за подношење почетних понуда, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) 20 дана од дана слања позива за подношење почетних понуда, за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

У случају објављивања претходног информативног обавештења минимални рок за подношење почетних понуда из става 2. овог члана може да се скрати на десет дана, под условом из члана 107. став 6. овог закона.

Јавни наручилац може да одреди краћи рок за подношење почетних понуда, али не краћи од десет дана од дана слања позива за подношење почетних понуда, ако рок из става 2. овог члана није примерен из разлога оправдане хитности, за коју јавни наручилац поседује ваљане доказе.

Рок за подношење почетних понуда из става 2. овог члана јавни наручилац може да скрати за пет дана, када понуде могу да се поднесу електронским средствима.

У случају из члана 45. став 6. овог закона минимални рокови за подношење почетних понуда из става 2. овог члана продужавају се за пет дана, осим у хитним ситуацијама из става 4. овог члана.

Јавни наручилац преговара о почетним и свим следећим понудама са понуђачима да би побољшали њихову садржину, осим у случају коначне понуде и о томе сачињава записник о преговарању.

Изузетно од става 7. овог члана, уговор о јавној набавци може да се додели без преговарања, на основу почетних понуда, ако је таква могућност била предвиђена у јавном позиву.

Минимални захтеви који се односе на опис потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова и критеријуми за доделу уговора наведени у документацији о набавци не могу да буду предмет преговарања.

Јавни наручилац дужан је да током преговора обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и не може да пружа информације на дискриминаторски начин који би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

Јавни наручилац може да преговара у узастопним фазама да би се смањио број понуда о којима ће да преговара, примењујући критеријуме за доделу уговора наведене у документацији о набавци.

Јавни наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди да ли ће користити могућност из става 11. овога члана.

Јавни наручилац је дужан да одлуку о искључењу понуђача из даљег тока преговора достави понуђачима који неће бити позвани у следећу фазу поступка.

Јавни наручилац је дужан да у писаној форми истовремено обавести све понуђаче чије понуде нису искључене из даљег тока преговора о свим изменама техничких спецификација или друге документације о набавци, осим оних које представљају минималне захтеве и ако је потребно да омогући да понуђачи имају довољно времена да припреме и поново поднесу измењене понуде.

Јавни наручилац је дужан да понуђаче који нису искључени из даљег тока преговора обавести о завршетку преговора и да одреди јединствени рок за подношење коначних понуда.

Јавни наручилац је дужан да провери да ли су коначне понуде, у складу с минималним захтевима који су наведени у документацији о набавци, оцени коначне понуде и да додели уговор о јавној набавци на основу критеријума за доделу уговора.

Конкурентни дијалог

Члан 57.

Јавни наручилац може да користи конкурентни дијалог за набавку добара, услуга или радова под условима из члана 55. став 1. овог закона, а секторски наручилац може да користи овај поступак без обзира на услове из члана 55. став 1. овог закона.

Јавни наручилац дужан је да објави јавни позив, а секторски наручилац дужан је да објави јавни позив или периодично индикативно обавештење или обавештење о успостављању система квалификације.

Изузетно, у случају из члана 55. став 1. тачка 5) овог закона, јавни наручилац није дужан да објави јавни позив ако у тај поступак позове све и искључиво понуђаче који су у отвореном или рестриктивном поступку поднели понуду и испунили критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

Јавни наручилац је дужан да критеријуме за доделу уговора и оквирне рокове за спровођење поступка наведе у јавном позиву, а секторски наручилац у јавном позиву или периодичном индикативном обавештењу или обавештењу о успостављању система квалификације, а своје потребе и захтеве могу да наведу и у описној документацији.

Наручилац може да предвиди награде или исплате за учеснике у дијалогу.

Члан 58.

У конкурентном дијалогу сваки заинтересовани привредни субјект може да поднесе пријаву.

Минимални рок за подношење пријаве је:

1) 30 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;
2) 20 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

Наручилац оцењује благовремено поднете пријаве на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта који су наведени у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидату коме није призната квалификација одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Наручилац може, у складу са чланом 64. овог закона, да ограничи број кандидата којима је призната квалификација које ће позвати на дијалог, у којем случају је дужан да кандидатима којима је призната квалификација који неће бити позвани на дијалог достави одлуку са образложењем, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Наручилац доставља позив за учешће у дијалогу кандидатима којима је призната квалификација, односно које није искључио из поступка јавне набавке.

Наручилац дијалог почиње са циљем проналажења и утврђивања једног или више решења која најбоље задовољавају потребе наручиоца и о томе саставља записник.

Током дијалога наручилац може са кандидатима да размотри све елементе набавке, с тим да мора да обезбеди једнако поступање према свим кандидатима, а нарочито не сме да пружа информације на дискриминаторски начин које би поједини кандидати могли да користе на штету других.

Наручилац не може без сагласности кандидата или понуђача који учествују у дијалогу да другим учесницима поступка открије предложена решења или поверљиве информације које је тај кандидат или понуђач доставио, при чему сагласност може да се да само за откривање појединачно одређених информација и не може да буде опште природе.

Наручилац може да спроводи дијалог у узастопним фазама да би се смањио број решења о којима ће се расправљати током фазе дијалога, примењујући критеријуме за доделу уговора наведене у документацији о набавци.

У случају из става 9. овог члана, наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди да ли ће користити ту могућност.

Наручилац је дужан да одлуку о одбијању решења достави учеснику у дијалогу чије решење је одбијено.

Наручилац наставља дијалог све док не утврди једно или више решења која могу да задовоље његове потребе.

Наручилац је дужан да учеснике у дијалогу чија решења нису одбијена обавести о завршетку дијалога и истовремено их позове да поднесу коначне понуде на основу једног или више решења представљених и ближе објашњених током дијалога.

Коначне понуде треба да садрже све захтеване елементе неопходне за извршење предмета набавке.

Наручилац може да тражи од понуђача да разјасне, прецизирају и прилагоде коначне понуде или да пруже додатне информације, с тим да на тај начин не могу да се измене основни елементи коначне понуде или предмета набавке из документације о набавци, ако би такве измене могле да доведу до нарушавања конкуренције или би за последицу могле да имају дискриминацију.

Наручилац је дужан да оцени коначне понуде на основу критеријума за доделу уговора који су наведени у јавном позиву или описној документацији.

У конкурентном дијалогу критеријум за доделу уговора је искључиво најбољи однос цене и квалитета.

Након оцене коначних понуда наручилац може да води преговоре са понуђачем за кога је утврдио да је поднео понуду која представља најбољи однос цене и квалитета, да би се потврдиле финансијске обавезе или други услови садржани у понуди прецизирањем услова уговора, под условом да то нема за последицу материјалне измене основних елемената понуде или предмета набавке, укључујући потребе и захтеве утврђене у јавном позиву или описној документацији, као и да се не нарушава тржишна утакмица и не проузрокује дискриминација.

Партнерство за иновације

Члан 59.

Партнерство за иновације има за циљ развој иновативних добара, услуга или радова и њихову накнадну набавку под условом да је у складу са степеном израде и максималним трошковима договореним између наручиоца и учесника у партнерству за иновације.

Наручилац може да спроводи поступак партнерства за иновације ако има потребу за иновативним добрима, услугама или радовима, коју не може да задовољи набавком добара, услуга или радова који су доступни на тржишту.

Партнерство за иновације спроводи се у више узастопних фаза, поштујући редослед радњи у процесу истраживања и иновација који могу да укључе производњу добара, пружање услуга или извршење радова.

У поступку партнерства за иновације утврђују се привремени циљеви које партнери треба да остваре у појединој фази и плаћање накнаде у одговарајућим износима.

На основу циљева из става 4. овог члана, наручилац може да раскине партнерство за иновације након сваке фазе или у случају партнерства за иновације са неколико партнера, да смањи број партнера раскидањем појединачних уговора, под условом да је у конкурсној документацији предвидео те могућности и услове за њихово коришћење.

Наручилац је дужан да осигура да структура партнерства за иновације, а посебно трајање и вредност појединих фаза, одражава степен иновације понуђеног решења, као и ток активности истраживања и развоја које су потребне за развој иновативног решења које није доступно на тржишту.

Процењена вредност добара, услуга или радова не сме да буде несразмерна у односу на улагања која су потребна за њихов развој.

У партнерству за иновације критеријум за доделу уговора је искључиво најбољи однос цене и квалитета.

Члан 60.

Наручилац који намерава да додели уговор о јавној набавци у поступку партнерства за иновације дужан је да објави јавни позив.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди опис потреба за иновативним добрима, услугама или радовима и да наведе елементе описа који чине минималне захтеве које све понуде треба да задовоље.

Подаци у конкурсној документацији морају да буду довољно јасни и прецизни да би привредни субјекти могли да идентификују природу и обим траженог решења и да процене интерес за учешће у поступку.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди начин на који ће се уредити права интелектуалне својине.

Наручилац може да успостави партнерство за иновације са једним или више партнера, спроводећи одвојене активности истраживања и развоја.

У партнерству за иновације сваки заинтересовани привредни субјект може да поднесе пријаву.

Минимални рок за подношење пријава је:

1) 30 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) 20 дана од дана слања на објављивање јавног позива, за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

Наручилац при избору кандидата може да примењује критеријуме који се односе на способност привредних субјеката у области истраживања и развоја и развоја и спровођења иновативних решења.

Наручилац оцењује благовремено поднете пријаве на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта који су наведени у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидату коме није призната квалификација одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Наручилац може, у складу са чланом 64. овог закона, да ограничи број кандидата којима је призната квалификација које ће позвати на преговоре, у којем случају је дужан да кандидатима којима је призната квалификација који неће бити позвани у преговоре достави одлуку са образложењем, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Наручилац доставља позив за подношење почетних понуда кандидатима које није искључио из поступка јавне набавке.

Наручилац преговара о почетним и свим следећим понудама са понуђачима да би побољшали њихову садржину, осим у случају коначне понуде и о томе саставља записник.

О минималним захтевима и критеријумима за доделу уговора, који су наведени у документацији о набавци није допуштено да се преговара.

Наручилац је дужан да током преговора обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и не сме да пружа информације на дискриминаторски начин које би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

Наручилац може да спроводи преговоре у узастопним фазама да би се смањио број понуда о којима треба да преговара, примењујући критеријуме за доделу уговора који су наведени у јавном позиву, позиву за подношење пријава или конкурсној документацији.

У случају из става 15. овог члана, наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди да ли ће користити ту могућност.

Наручилац је дужан да одлуку о искључењу из даљег тока преговора достави понуђачима који неће бити позвани у следећу фазу поступка.

Наручилац је дужан да у писаној форми истовремено обавести све понуђаче чије понуде нису искључене из даљег тока преговора о свим изменама техничких спецификација или друге документације о набавци, осим оних које представљају минималне захтеве и ако је потребно да омогући да понуђачи имају довољно времена да припреме и поново поднесу измењене понуде.

Наручилац је дужан да преостале понуђаче обавести о завршетку преговора и да одреди јединствени рок за подношење коначних понуда.

Наручилац је дужан да провери да ли су коначне понуде, у складу с минималним захтевима наведеним у документацији о набавци, оцени коначне понуде и додели уговор о јавној набавци на основу критеријума за доделу уговора.

Преговарачки поступак без објављивања јавног позива

Члан 61.

Наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива:

1) ако само одређени привредни субјект може да испоручи добра, пружи услуге или изведе радове, из било којег од следећих разлога:

   (1) циљ набавке је стварање или куповина јединственог уметничког дела или уметничког извођења;

   (2) непостојање конкуренције из техничких разлога или

   (3) због заштите ексклузивних права, укључујући права интелектуалне својине;

2) у мери у којој је то неопходно, ако због изузетне хитности проузроковане догађајима које наручилац није могао да предвиди, није могуће поступити у роковима одређеним за отворени поступак или рестриктивни поступак или конкурентни поступак са преговарањем или преговарачки поступак са објављивањем, с тим да околности којима наручилац оправдава изузетну хитност не смеју да буду проузроковане његовим поступањем.

Разлози из става 1. тачка 1) подтач. (2) и (3) овог члана могу да се примене само ако не постоји одговарајућа алтернатива или замена, а непостојање конкуренције није резултат намере да се одређеном привредном субјекту неоправдано да предност или да се доведе у неповољан положај.

Наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за набавку добара:

1) за додатне испоруке од стране првобитног испоручиоца намењене за делимичну замену производа, материјала или инсталација или проширење обима постојећих производа, материјала или инсталација, ако би промена испоручиоца обавезивала наручиоца да набавља материјал који има другачије техничке карактеристике, што би проузроковало неусклађеност или несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању, с тим да за јавне наручиоце трајање таквих уговора не сме да буде дуже од три године;

2) у случају јавне набавке добара која се котирају и купују на робним берзама.

Наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за набавку добара или услуга по посебно повољним условима од испоручиоца који трајно обуставља или је обуставио пословне активности, од стечајног или ликвидационог управника у оквиру одговарајућег поступка, погодбе са повериоцима или другог одговарајућег поступка према прописима државе привредног субјекта.

Наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за набавку услуга:

1) након конкурса за дизајн који је спроведен у складу са одредбама овог закона, када се у складу са правилима предвиђеним у конкурсу за дизајн уговор додељује награђеном кандидату или једном од награђених кандидата у конкурсу за дизајн у ком се случају сви награђени кандидати позивају на преговарање;

2) за нове услуге које се састоје од понављања сличних услуга које се додељују привредном субјекту са којим је наручилац закључио основни уговор, ако су испуњени сви следећи услови:

   (1) такве услуге су у складу са основним пројектом за који је био закључен основни уговор;

   (2) основни уговор је закључен након спроведеног поступка јавне набавке у коме је објављен јавни позив;

   (3) у документацији о набавци за основни уговор био је наведен обим могућих услуга које ће се понављати и услови под којима се оне додељују;

(4) у јавном позиву за основни уговор била је предвиђена могућност примене овог поступка;

(5) при одређивању процењене вредности набавке за основни уговор урачуната је укупна процењена вредност нових услуга које ће се понављати и

(6) у случају да поступак спроводи јавни наручилац овај се поступак спроводи у року од три године од закључења основног уговора.

Наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за набавку радова, за нове радове који се састоје од понављања сличних радова који се додељују привредном субјекту са којим је наручилац закључио основни уговор, ако су испуњени сви следећи услови:

1) такви радови су у складу с основним пројектом за који је био закључен основни уговор;

2) основни уговор је закључен након спроведеног поступка јавне набавке у коме је објављен јавни позив;

3) у документацији о набавци за основни уговор био је наведен обим могућих радова који ће се понављати и услови под којима се они додељују;

4) у јавном позиву за основни уговор била је предвиђена могућност примене овог поступка;

5) при одређивању процењене вредности набавке за основни уговор урачуната је укупна процењена вредност нових радова који ће се понављати и

6) у случају да поступак спроводи јавни наручилац овај се поступак спроводи у року од три године од закључења основног уговора.

Јавни наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива ако у отвореном поступку, односно рестриктивном поступку није добио ниједну понуду или су све понуде неодговарајуће, односно ниједну пријаву или ниједну одговарајућу пријаву, под условом да почетни услови јавне набавке нису битно измењени.

Секторски наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива ако није поднета ниједна понуда или ниједна одговарајућа понуда или ниједна пријава или ниједна одговарајућа пријава у поступку у коме је претходно објављен јавни позив, под условом да почетни услови јавне набавке нису битно измењени.

Неодговарајућа понуда у смислу ст. 7. и 8. овог члана је понуда која не одговара предмету јавне набавке, односно захтеваним техничким спецификацијама тако да очигледно без значајних измена не може да задовољи потребе и захтеве наручиоца специфициране у конкурсној документацији.

Неодговарајућа пријава у смислу ст. 7. и 8. овог члана је пријава коју је поднео кандидат за којег је утврђено да не испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

Јавни наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за набавку добара ако се добра производе искључиво за потребе истраживања, експериментисања, проучавања или развоја, под условом да се произведеном количином добара не остварује добит или покриће трошкова истраживања и развоја.

Секторски наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за доделу уговора искључиво за потребе истраживања, експериментисања, проучавања или развоја, а не у циљу остваривања профита или покрића трошкова истраживања и развоја и ако додела тог уговора не спречава могућност конкурентне доделе будућих уговора.

Секторски наручилац може да спроводи преговарачки поступак без објављивања јавног позива за набавку добара у случају повољне куповине када је добра могуће набавити користећи посебно повољну прилику која је доступна само у врло кратком времену по цени знатно нижој од уобичајених тржишних цена.

Члан 62.

Наручилац је дужан да на Порталу јавних набавки објави обавештење о спровођењу преговарачког поступка без објављивања јавног позива које садржи образложење основаности примене тог поступка.

У случају спровођења поступка из члана 61. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, наручилац је дужан да истовремено са објављивањем обавештења из става 1. овог члана Канцеларији за јавне набавке достави образложење и сву документацију у вези са разлозима који оправдавају спровођење те врсте поступка.

Канцеларија за јавне набавке је дужна да у року од десет дана од дана пријема образложења и документације из става 2. овог члана испита постојање основа за спровођење преговарачког поступка из члана 61. став 1. тач. 1) и 2) овог закона и наручиоцу достави мишљење о основаности примене ове врсте поступка.

Након објављивања обавештења из става 1. овог члана наручилац је дужан да у писаној форми упути позив на преговарање једном или, ако је могуће, већем броју привредних субјеката.

Наручилац је дужан да уз позив из става 4. овог члана достави конкурсну документацију у којој одређује критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта и критеријуме за доделу уговора, предмет набавке са описом потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова, уз навођење који елементи описа потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова представљају минималне захтеве које све понуде треба да испуне, као и елементе уговора о којима ће преговарати и начин преговарања.

О минималним захтевима из конкурсне документације не може да се преговара.

Наручилац је дужан да води записник о преговарању.

Наручилац је дужан да током преговора обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и не сме да пружа информације на дискриминаторски начин које би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

Наручилац није дужан да поступи на начин прописан ст. 1-6. овог члана, у случају спровођења поступка:

1) из члана 61. став 1. тачка 2) овог закона у циљу набавке ради обезбеђивања основних животних услова у случајевима елементарних непогода или техничко-технолошких несрећа чије последице угрожавају безбедност, здравље и животе људи, материјална добра или животну средину, у складу са прописима којима се уређују ванредне ситуације и

2) из члана 61. став 3. тачка 2) и став 4. овог закона.

Преговарачки поступак са објављивањем јавног позива

Члан 63.

Секторски наручилац може да спроводи преговарачки поступак са објављивањем јавног позива користећи јавни позив, периодично индикативно обавештење или обавештење о успостављању система квалификације.

Минимални рок за подношење пријава је:

1) 30 дана од дана слања на објављивање јавног позива или слања позива за подношење пријаве када се користи периодично индикативно обавештење као јавни позив у складу са чланом 108. овог закона, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) 20 дана од дана слања на објављивање јавног позива или слања позива за подношење пријаве када се користи периодично индикативно обавештење као јавни позив у складу са чланом 108. овог закона за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

Секторски наручилац може да одреди краћи рок за подношење пријава, али не краћи од 15 дана, ако рок из става 2. овог члана није примерен из разлога оправдане хитности, за коју секторски наручилац поседује ваљане доказе.

Секторски наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора, предмет набавке са описом потреба и захтеваних

карактеристика добара, услуга или радова, уз навођење који елементи описа потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова представљају минималне захтеве које све понуде треба да испуне.

Информације у документацији о набавци морају да буду довољно јасне и прецизне како би привредни субјекти могли да идентификују природу и обим набавке и да процене свој интерес за подношење пријава.

Секторски наручилац оцењује благовремено поднете пријаве на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта који су наведени у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидату коме није призната квалификација одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, у сваком случају водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Секторски наручилац може, у складу са чланом 64. овог закона, да ограничи број кандидата којима је призната квалификација које ће позвати да поднесу почетне понуде, у којем случају је дужан да кандидатима којима је призната квалификација који неће бити позвани да поднесу почетне понуде достави одлуку са образложењем, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Секторски наручилац доставља позив за подношење почетних понуда кандидатима којима је призната квалификација, односно које није искључио из поступка јавне набавке.

Рок за подношење почетних понуда секторски наручилац може да одреди уз сагласност свих кандидата тако да сви кандидати у поступку имају исти рок за припрему и подношење својих понуда.

Ако не постоји сагласност о року за подношење понуда из става 9. овог члана минимални рок за подношење почетних понуда је најмање десет дана од дана слања позива за подношење почетних понуда.

У случају из члана 45. став 6. овог члана минимални рок за подношење понуда из става 10. овог члана продужава се за пет дана.

Секторски наручилац мора током преговора да обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и не сме да пружа информације на дискриминаторски начин које би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

Секторски наручилац је дужан да провери да ли су коначне понуде, у складу с минималним захтевима из документације о набавци, оцени коначне понуде и да додели уговор о јавној набавци на основу критеријума за доделу уговора.

2. Минимални број кандидата

Минимални број кандидата

Члан 64.

Наручилац може у рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, преговарачком поступку са објављивањем јавног позива, конкурентном дијалогу и партнерству за иновације, да ограничи број кандидата које ће позвати да поднесу понуде или да учествују у дијалогу.

У случају да наручилац користи могућност из става 1. овог члана, у рестриктивном поступку минимални број кандидата је пет, а у конкурентном поступку са преговарањем, преговарачком поступку са објављивањем јавног позива, конкурентном дијалогу и партнерству за иновације минимални број кандидата је три.

У случају да наручилац користи могућност из става 1. овог члана, наручилац је дужан да у јавном позиву или позиву за подношење пријава наведе објективне и недискриминаторске критеријуме или правила које намерава да примени за смањивање броја кандидата, минималан број кандидата које намерава да позове, а максималан број, по потреби.

Ако је број кандидата који испуњавају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта мањи од минималног броја који је наведен у јавном позиву или позиву за подношење пријава, наручилац може да настави поступак позивањем кандидата који испуњавају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

Наручилац не може позвати друге привредне субјекте који нису поднели пријаву или кандидате који нису испунили критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

Позив одабраним кандидатима

Члан 65.

Наручилац је дужан да истовремено у писаној форми позове све одабране кандидате да поднесу своје понуде у рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, конкурентном дијалогу, партнерству за иновације и преговарачком поступку са објављивањем јавног позива или да, у случају конкурентног дијалога, учествују у дијалогу.

Позив из става 1. овог члана садржи податке из Прилога 6. овог закона и обавештење да је конкурсна документација истовремено доступна на Порталу јавних набавки.

У случају из члана 45. став 6. овог закона, наручилац уз позив доставља конкурсну документацију, осим ако није на други начин била доступна одабраним кандидатима.

III. ТЕХНИКЕ И ИНСТРУМЕНТИ У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

1. Оквирни споразум

Члан 66.

Оквирни споразум је споразум између једног или више наручилаца и једног или више понуђача, којим се утврђују услови и начин доделе уговора током периода важења оквирног споразума, посебно у погледу цене и где је прикладно количине.

Наручилац може да закључи оквирни споразум након спроведеног поступка јавне набавке прописаног овим законом.

Ако се оквирни споразум закључује са више понуђача документација о набавци мора да садржи објективне услове за избор понуђача из оквирног споразума са којим ће бити закључен уговор на основу оквирног споразума, као и критеријуме за доделу уговора у ситуацијама из члана 67. став 3. тач. 2) и 3) овог закона.

Оквирни споразум који закључује наручилац не може да траје дуже од четири године, осим у посебно оправданим случајевима који су у вези са предметом јавне набавке, које наручилац мора да образложи.

Уговор о јавној набавци који се закључује на основу оквирног споразума мора да се закључи пре истека рока важења оквирног споразума, с тим да његово трајање не мора да се подудара са трајањем тог оквирног споразума, већ по потреби може да траје краће или дуже време.

Оквирни споразум и уговор закључен на основу оквирног споразума не може да се користи на начин којим би се спречила, ограничила или нарушила конкуренција и једнакост понуђача.

Наручилац је дужан да у јавном позиву наведе са колико понуђача закључује оквирни споразум.

Наручилац који намерава да закључи оквирни споразум са више понуђача може да закључи оквирни споразум и са мањим бројем понуђача, односно са једним понуђачем, ако не добије унапред одређени број понуда које испуњавају услове за доделу оквирног споразума.

Уговоре о јавној набавци на основу оквирног споразума могу да закључе наручиоци који су закључили оквирни споразум, наручиоци у чије име је оквирни споразум закључен, као и наручиоци за које се из документације о набавци јасно може да утврди да им је оквирни споразум намењен.

Уговор о јавној набавци закључен на основу оквирног споразума не може да садржи суштинске измене услова утврђених у том споразуму.

Члан 67.

Ако је оквирни споразум закључен са једним понуђачем уговор се закључује у границама услова предвиђених оквирним споразумом.

Наручилац у случају из става 1. овог члана може при закључењу уговора од понуђача са којим је закључен оквирни споразум да затражи у писаној форми да допуни своју понуду подацима за реализацију уговора ако је то неопходно.

Ако је оквирни споразум закључен са више понуђача, уговор о јавној набавци на основу оквирног споразума може да се закључи на један од следећих начина:

1) према условима за доделу уговора утврђеним у оквирном споразуму, без поновног отварања конкуренције међу понуђачима, ако су у оквирном споразуму одређени сви услови за испоруку добара, пружање услуга или извођење радова и објективни услови за избор понуђача из оквирног споразума који ће извршавати уговор;

2) поновним отварањем конкуренције међу понуђачима, ако оквирним споразумом нису утврђени сви услови за испоруку добара, пружање услуга или извођење радова;

3) делимично без поновног отварања конкуренције, у складу са тачком 1) овог става, а делимично са поновним отварањем конкуренције, у складу са тачком 2) овог става, ако су у оквирном споразуму одређени сви услови за испоруку добара, пружање услуга или извођење радова и ако је наручилац у документацији о набавци за оквирни споразум предвидео објективне критеријуме према којима се утврђује када ће спроводити поновно отварање конкуренције и навео услове из оквирног споразума који могу да буду предмет поновног отварања конкуренције.

Поновно отварање конкуренције из става 3. тач. 2) и 3) овог члана наручилац спроводи на основу услова из оквирног споразума и ако је потребно прецизније дефинисаних услова или других услова наведених у документацији о набавци за оквирни споразум, при чему је дужан да:

1) за сваки појединачни уговор који додељује упути писани позив свим понуђачима са којима је закључио оквирни споразум да поднесу понуду;

2) за сваки појединачни уговор који додељује предвиди довољно дуг рок за подношење понуда, узимајући у обзир факторе као што су сложеност предмета набавке и време потребно за припрему и сачињавање понуда;

3) обезбеди да се понуде које се подносе у писаној форми не отворе пре истека рока за подношење понуда;

4) донесе одлуку о додели уговора понуђачу који је поднео најповољнију понуду на основу критеријума за доделу уговора који су били одређени у документацији о набавци за оквирни споразум.

У случају из става 4. овог члана наручилац објављује одлуку о додели уговора на Порталу јавних набавки.

2. Систем динамичне набавке

Члан 68.

Наручилац може да образује систем динамичне набавке за предмете набавке који су општедоступни на тржишту и који као такви задовољавају његове потребе.

Систем динамичне набавке успоставља се и води искључиво електронским средствима и током целог периода трајања отворен је за пријем свих привредних субјеката који испуњавају критеријуме за квалитативни избор без накнаде.

Систем динамичне набавке може да се подели у категорије добара, услуга или радова које су објективно одређене на основу карактеристика набавке која ће се спроводити у оквиру те категорије, као што су највећи дозвољени обим уговора који ће се закључивати током трајања система динамичне набавке или на посебна територијална подручја у којима ће се ти уговори извршавати.

Наручилац успоставља и води систем динамичне набавке примењујући правила рестриктивног поступка.

У систему динамичне набавке сваки заинтересовани привредни субјект може да поднесе пријаву током читавог периода његовог трајања, а сви кандидати који су примљени у систем имају приступ систему током читавог периода његовог трајања.

Наручилац не може да ограничава број кандидата који ће бити примљени у систем динамичне набавке у складу са чланом 64. овог закона.

Ако је наручилац поделио систем динамичне набавке у категорије добара, услуга или радова у складу са ставом 3. овог члана дужан је да у документацији о набавци одреди критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта за сваку категорију.

У систему динамичне набавке примењују се следећи рокови:

1) минимални рок за подношење пријаве је 30 дана од дана слања на објављивање јавног позива или од дана слања позива за подношење пријаве када је периодично индикативно обавештење коришћено као јавни позив, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) минимални рок за подношење пријаве је 20 дана од дана слања на објављивање јавног позива или од дана слања позива за подношење пријава када је периодично индикативно обавештење коришћено као јавни позив за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова;

3) минимални рок за подношење понуда је десет дана од дана слања позива за подношење понуда кандидатима који су примљени у систем.

Секторски наручиоци могу да одреде рок за подношење понуда уз сагласност свих кандидата тако да сви кандидати у поступку имају исти рок за припрему и подношење својих понуда.

Ако не постоји сагласност о року за подношење понуда из става 9. овог члана, минимални рок за подношење понуда је најмање десет дана од дана слања позива за подношење понуда.

Наручилац у систему динамичне набавке не може да примени одредбе члана 54. ст. 5. и 7. овог закона.

Наручилац је дужан, ради успостављања система динамичне набавке, да:

1) објави јавни позив у коме наводи да успоставља систем динамичне набавке и период његовог трајања;

2) у конкурсној документацији наведе најмање информације о природи и процењеној количини предвиђених набавки и све потребне информације у вези са системом динамичне набавке, укључујући информације како се систем динамичне набавке води, електронску опрему која се користи, као и техничке прикључке и спецификације;

3) наведе поделу на категорије добара, услуга или радова и карактеристике које их описују;

4) обезбеди бесплатан, неограничен и несметан директан приступ документацији о набавци електронским средствима током читавог периода трајања система динамичне набавке.

Наручилац је дужан да у року од десет радних дана од дана пријема пријава изврши оцену пријаве, у складу са критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта и донесе одлуку о пријему привредног субјекта у систем динамичне набавке.

Изузетно, рок из става 13. овог члана може да се продужи на 15 радних дана ако је то оправдано у конкретном случају, посебно због потребе проучавања додатне документације или због провере да ли су испуњени критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта.

Без обзира на ст. 13. и 14. овог члана, док се не пошаље позив за подношење понуда за прву посебну набавку у оквиру система динамичне набавке, наручилац може да продужи рок за оцену пријава под условом да током продуженог рока није послао ниједан позив на подношење понуда и да је у документацији о набавци одредио за колико ће продужити рок за оцену пријава који намерава да примени.

Након оцене пријава, наручилац је дужан да свим привредним субјектима без одлагања достави одлуку о резултатима оцене пријава.

Наручилац је дужан да истовремено, електронским средствима, позове све одабране кандидате који су укључени у систем динамичне набавке да, у складу са чланом 65. ст. 2. и 3. овог закона, поднесу понуду за сваку појединачну набавку у оквиру система.

Ако је систем динамичне набавке подељен на категорије добара, услуга или радова, наручилац је дужан да позове све одабране кандидате који имају приступ категорији која одговара тој појединачној набавци да поднесу понуду.

Наручилац додељује уговор о јавној набавци у оквиру система динамичне набавке понуђачу који је поднео најповољнију понуду на основу критеријума за доделу уговора који су наведени у јавном позиву, односно позиву за подношење пријава, с тим да ти критеријуми могу прецизније да се одреде у позиву за подношење понуда.

Наручилац може у било ком тренутку током периода трајања система динамичне набавке од одабраних кандидата који су укључени у систем да захтева достављање обновљене и усклађене изјаве о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта у року од пет радних дана од дана достављања захтева кандидату.

Током читавог периода трајања система динамичне набавке, наручилац може да примени одредбе члана 119. став 3. овог закона.

Ако наручилац током трајања система динамичне набавке измени период трајања система, дужан је да ту информацију објави у јавном позиву.

Ако се систем динамичне набавке оконча пре рока на који је успостављен наручилац је дужан да ту информацију објави у обрасцу обавештења о додели уговора.

3. Систем квалификације

Члан 69.

Секторски наручилац може да успостави и води систем квалификације привредних субјеката.

Секторски наручилац објављује обавештење о успостављању система квалификације.

Обавештење из става 2. овог члана садржи податке из Прилога 4. Део Г овог закона.

Секторски наручилац је дужан да током целог периода трајања система квалификације омогући да привредни субјекти у сваком тренутку могу да поднесу пријаву за квалификацију.

Ако секторски наручилац током трајања система квалификације измени време трајања система, дужан је да ту информацију објави у обавештењу о успостављању система квалификације.

Ако систем квалификације оконча пре рока на који је успостављен, секторски наручилац је дужан да ту информацију објави у обрасцу обавештења о додели уговора.

Систем квалификације може да укључује различите фазе квалификације.

Секторски наручилац утврђује објективне критеријуме и правила за квалитативни избор привредног субјекта и објективне критеријуме и правила за функционисање система квалификације који обухватају правила за упис у систем, могућност за периодично ажурирање критеријума и правила за квалитативни избор привредног субјекта ако је потребно, као и трајање система.

Критеријуми и правила за функционисање система квалификације (у даљем тексту: критеријуми и правила), могу да укључују и техничке спецификације, при чему се примењују одредбе овог закона којима се уређује начин одређивања техничких спецификација.

Критеријуми и правила могу да се ажурирају према потреби.

Секторски наручилац дужан је да критеријуме и правила, као и податке о ажурираним критеријумима и правилима, пошаље на објављивање на Портал јавних набавки.

Секторски наручилац обавештава заинтересоване привредне субјекте о систему квалификације других секторских наручилаца, ако утврди да тај систем испуњава његове услове.

Члан 70.

Секторски наручилац дужан је да води писану евиденцију квалификованих привредних субјеката.

Евиденција из става 1. овог члана може да се подели на категорије према типу уговора за који одговара квалификација.

Секторски наручилац који успостави и води систем квалификације дужан је да одлуку о квалификацији донесе и достави подносиоцима пријава најкасније у року од шест месеци од дана подношења пријаве.

У случају да секторски наручилац сматра да ће доношење одлуке из става 3. овог члана трајати дуже од четири месеца од дана подношења пријава, секторски наручилац дужан је да обавести подносиоца пријаве у року од два месеца од дана подношења пријаве о разлозима који оправдавају дужи временски период за одлучивање, као и о датуму до кога ће одлучити о његовом захтеву, у ком случају не може да буде дуже од шест месеци од дана подношења пријаве.

Секторски наручилац дужан је да одлуку о одбијању пријава за квалификацију са образложењем разлога за одбијање достави подносиоцу пријаве без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана доношења одлуке. Разлози за одбијање морају да се заснивају на критеријумима за квалификацију одређеним на основу члана 69. ст. 8. и 9. овог закона.

Секторски наручилац током трајања система квалификације може да искључи кандидата из система ако кандидат престане да испуњава услове за квалификацију.

У случају из става 6. овог члана секторски наручилац је дужан да кандидату који ће бити искључен из система квалификације достави одлуку о искључењу из система најмање 15 дана пре дана престанка квалификације, са образложењем разлога који оправдавају искључење из система.

Ако се обавештење о успостављању система квалификације користи као јавни позив, уговори који су обухваћени системом квалификације додељују се применом правила друге фазе рестриктивног поступка, преговарачког поступака са објављивањем, конкурентног дијалога или партнерства за иновације, позивањем свих квалификованих привредних субјеката у систему квалификације, односно у оквиру појединих категорија система квалификације.

4. Електронска лицитација

Услови за примену електронске лицитације

Члан 71.

Наручилац може у отвореном поступку, рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем и преговарачком поступку са објављивањем, у поступку поновног отварања конкуренције на основу закљученог оквирног споразума из члана 67. став 3. тач. 2) и 3) овог закона, као и за доделу уговора у оквиру система динамичне набавке, да одреди да додели уговора о јавној набавци претходи електронска лицитација, ако се садржај документације о набавци, а посебно техничке спецификације предмета набавке могу прецизно да утврде.

Предмет електронске лицитације не могу да буду уговори о јавној набавци услуга или радова који за предмет имају извршење интелектуалног посла, као што су услуге пројектовања у грађевинарству, а који не могу да се рангирају помоћу аутоматских начина оцене.

Наручилац је дужан да обезбеди да се спровођење електронске лицитације документује у целини током свих фаза.

Наручилац који намерава да спроведе електронску лицитацију дужан је да у јавном позиву или позиву за подношење пријава наведе да се спроводи електронска лицитација и у документацији о набавци наведе информације из Прилога 5. овог закона.

Начин примене електронске лицитације

Члан 72.

Електронска лицитација се спроводи као електронски процес који се понавља, у коме се подносе нове ниже цене или нове вредности одређених елемената критеријума за доделу уговора и омогућава се рангирање понуда помоћу аутоматских начина оцене.

Електронска лицитација се заснива на једном од следећих критеријума:

1) искључиво на цени, ако се уговор додељује само на основу цене или

2) на цени и/или на новим вредностима одређених елемената критеријума за доделу уговора који су наведени у документацији о набавци, ако се уговор додељује на основу најбољег односа цене и квалитета или на основу најнижег трошка применом принципа трошковне ефикасности.

Наручилац је дужан да пре почетка електронске лицитације изврши почетну оцену понуда, у складу са условима из конкурсне документације у погледу техничких спецификација, критеријума за квалитативни избор привредног субјекта и критеријума за доделу уговора, о чему сачињава извештај о стручној оцени понуда.

Наручилац је дужан да истовремено, електронским средствима, позове све понуђаче који су поднели понуде које испуњавају услове за доделу уговора, на учешће у електронској лицитацији одређеног дана и у одређено време користећи везе, у складу са упутствима наведеним у позиву.

Отварање понуда у случају када наручилац примењује електронску лицитацију није јавно и наручилац је дужан да позив за учешће у електронској лицитацији достави посебно сваком понуђачу и уз позив приложи резултат почетне оцене његове понуде, не откривајући информације о другим понуђачима.

Позив из става 5. овог члана садржи математичку формулу која ће се користити у електронској лицитацији, да би се одредиле аутоматске промене у рангирању на основу понуђених нових цена или нових вредности.

Математичка формула садржи пондер свих елемената критеријума економски најповољније понуде који су утврђени у јавном позиву или конкурсној документацији, осим ако је цена једини критеријум, при чему се сви распони унапред своде на одређену вредност.

Ако је допуштено подношење понуда са варијантама, за сваку варијанту се одређује посебна математичка формула.

Електронска лицитација може да се спроводи у више узастопних фаза.

Електронска лицитација не сме да започне пре истека два радна дана од дана слања позива за учешће у електронској лицитацији.

Наручилац је дужан да током електронске лицитације свим понуђачима у тренутку било које промене, без одлагања, шаље податке који су потребни за одређивање њиховог релативног ранга у односу на друге понуђаче.

Наручилац може понуђачима да шаље и друге информације у вези с другим понуђеним ценама или вредностима ако је такву могућност предвидео у документацији о набавци.

Наручилац може у било ком тренутку да објави број понуђача у појединој фази лицитације.

Наручилац не сме да открије идентитет понуђача до завршетка електронске лицитације.

Завршетак електронске лицитације

Члан 73.

Наручилац је дужан да електронску лицитацију заврши на један или више следећих начина:

1) у претходно одређеном временском тренутку (датум и сат);

2) када нема достављених нових цена или нових вредности, које испуњавају услове у погледу унапред одређеног минималног смањења, под условом да је протекло претходно одређено време које мора да протекне након пријема последње понуде;

3) завршетком броја фаза електронске лицитације које су одређене у конкурсној документацији.

Ако наручилац намерава да заврши електронску лицитацију на начин из става 1. тачка 3) овог члана у комбинацији са начином из става 1. тачка 2) овог члана, дужан је да у позиву за учешће за сваку појединачну фазу електронске лицитације одреди време које мора да протекне након пријема последње понуде пре него што заврши електронску лицитацију.

Након завршетка електронске лицитације, наручилац без одлагања објављује назив и ранг свих понуђача који су учествовали у лицитацији и доноси одлуку о додели уговора о јавној набавци на основу критеријума за доделу уговора и резултата електронске лицитације.

Ако се електронска лицитација прекине пре завршетка због непредвиђених околности које су у вези са техничким разлозима, наручилац је дужан да без одлагања о томе обавести све учеснике, с тим да може да спроведе нову електронску лицитацију или да обустави поступак јавне набавке.

5. Електронски каталози

Члан 74.

Наручилац може да захтева или да дозволи да се понуде подносе у форми електронских каталога или да понуде садрже електронске каталоге.

Уз понуде поднете у форми електронског каталога може да се приложи и друга документација.

Електронски каталог саставља кандидат или понуђач у складу с техничким спецификацијама и у форми коју је одредио наручилац.

Електронски каталог мора да буде у складу са захтевима који се примењују на алате за електронску комуникацију, као и са свим другим додатним захтевима које одређује наручилац, у складу са одредбама овог закона о електронској комуникацији.

Ако наручилац захтева или дозволи да се понуде поднесу у форми електронских каталога, дужан је да:

1) то наведе у јавном позиву, позиву за подношење пријава или ако се обавештење о успостављању система квалификације користи као јавни позив то наведе у позиву за подношење понуда или преговарање;

2) наведе у документацији о набавци све потребне информације у вези са форматом, електронском опремом која се користи, као и техничким прикључцима и спецификацијама за каталог.

Ако је оквирни споразум закључен са више понуђача подношењем понуда у форми електронских каталога, наручилац може да одреди да се поновно отварање конкуренције за појединачне уговоре одвија на основу ажурираних каталога.

У случају из става 6. овог члана, наручилац користи једну од следећих метода:

1) позива понуђаче да поново поднесу своје електронске каталоге, прилагођене захтевима тог уговора или

2) обавештава понуђаче да из већ поднетих електронских каталога намерава да прикупи податке потребне за састављање понуда прилагођених захтевима тог уговора, под условом да је коришћење такве могућности било предвиђено у конкурсној документацији за оквирни споразум.

Ако наручилац поново спроведе отварање конкуренције за појединачне уговоре, у складу са ставом 7. тачка 2) овог члана, дужан је да обавести све понуђаче о датуму и времену када намерава да прибави податке потребне за састављање понуда које су прилагођене захтевима тог појединачног уговора и да им омогући да такво прибављање података одбију. Наручилац је дужан да одреди примерен рок између тренутка обавештавања и стварног прикупљања података.

Наручилац је дужан да пре доделе уговора прибављене податке представи понуђачима и омогући им да оспоре или потврде да понуда састављена на тај начин не садржи материјалне грешке.

Наручилац може да додели уговоре који се заснивају на систему динамичне набавке захтевајући да се за појединачне уговоре понуде поднесу у форми електронског каталога.

Наручилац може да додели уговоре који се заснивају на систему динамичне набавке, у складу са ставом 7. тачка 2) и ст. 8-10. овог члана, под условом да се уз пријаву за учешће у систему динамичне набавке приложи електронски каталог, у складу с техничким спецификацијама и у форми коју је утврдио наручилац.

Кандидати накнадно допуњују електронски каталог, након што су обавештени о намери наручиоца да понуде саставља према поступку из става 7. тачка 2) овог члана.

IV. ПОСЕБНИ РЕЖИМИ НАБАВКЕ

1. Друштвене и друге посебне услуге

Додела уговора за друштвене и друге посебне услуге

Члан 75.

Овим одредбама уређује се додела уговора и оквирних споразума за набавке друштвених и других посебних услуга које су наведене у Прилогу 7. овог закона.

Наручилац у поступку доделе уговора о јавној набавци услуга из става 1. овог члана објављује:

1) јавни позив који садржи најмање информације из Прилога 4. Део З овог закона или

2) претходно информативно обавештење, периодично индикативно обавештење или обавештење о успостављању система квалификације.

Обавештења из става 2. тачка 2) овог члана објављују се континуирано и треба да садрже најмање податке из Прилога 4. Део З овог закона.

Обавештења из става 2. тачка 2) овог члана односе се само на врсте услуга које ће бити предмет уговора који ће се додељивати и у њима се наводи да ће уговори бити додељени без даљег објављивања јавног позива и да се њима заинтересовани привредни субјекти позивају да у писаној форми изразе своју заинтересованост.

Наручилац није у обавези да објављује огласе из става 2. овог члана, ако су испуњени услови за примену преговарачког поступка без објављивања јавног позива.

Рокови у поступку доделе уговора о јавној набавци услуга из става 1. овог члана могу да буду и краћи од рокова прописаних за поједине врсте поступака јавне набавке, при чему је наручилац дужан да одреди примерене рокове за подношење пријава и понуда, посебно узимајући у обзир сложеност предмета набавке и време потребно за израду пријава и понуда.

Наручиоци који доделе уговор о јавној набавци услуга из става 1. овог члана објављују обавештење о додели уговора које садржи податке из Прилога 4. Део З овог закона.

Обавештења о додели уговора из става 7. овог члана наручилац може да групише и објављује квартално, у року од 30 дана по истеку квартала.

Наручилац је дужан да приликом доделе уговора о јавној набавци за друштвене и друге посебне услуге поштује начела јавних набавки, нарочито начела транспарентности, једнакости понуђача и економичности.

Приликом доделе уговора о јавној набавци за друштвене и друге посебне услуге наручиоци су дужни да примењују одредбе овог закона које се односе на одређивање предмета уговора и техничке спецификације, при чему могу да узму у обзир потребу за обезбеђивањем квалитета, континуитета, доступности, приступачности, расположивости, као и свеобухватности услуга, посебне потребе различитих категорија корисника, укључујући угрожене и рањиве групе, учешће и оснаживање корисника услуга и иновативност.

Наручилац додељује уговор применом критеријума за доделу уговора, у складу са одредбама овог закона.

Резервисани уговори за одређене услуге

Члан 76.

Наручилац може да резервише право учешћа у поступцима јавних набавки за доделу уговора о јавној набавци здравствених услуга, услуге социјалне заштите и услуге у области културе из члана 75. овог закона које су обухваћене ЦПВ ознакама 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, од 85000000-9 до 85323000-9, 925000006, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8, само за организације које испуњавају услове из става 2. овог члана.

Организација из става 1. мора да испуњава све следеће услове:

1) циљ оснивања је у вези са пружањем услуга из става 1. овог члана;

2) добит се поново улаже у сврху остварења циља организације, с тим да расподела или прерасподела добити мора да се заснива на начелима учешћа;

3) управљачка или власничка структура организације која извршава уговор заснива се на власништву запослених или на принципима активног учешћа запослених или захтева активно учешће запослених, корисника услуга или заинтересованих страна;

4) организацији није додељен уговор за предметне услуге, у складу са овим чланом, у периоду од претходне три године.

Наручилац који намерава да додели уговор у складу са овим чланом закона, дужан је да у јавном позиву наведе да понуђач може да буде само организација из става 2. овог члана.

Максимално трајање уговора за услуге из става 1. овог члана не може да буде дуже од три године.

2. Конкурс за дизајн

Члан 77.

Конкурс за дизајн може да буде организован као:

1) део поступка у коме се закључује уговор о јавној набавци услуге;

2) поступак у коме се додељују награде или исплаћују накнаде учесницима конкурса за дизајн.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана процењена вредност јавне набавке одређује се на основу процењене вредности јавне набавке услуга укључујући могуће награде или накнаде учесницима конкурса за дизајн.

У случају из става 1. тачка 2) овог члана процењена вредност јавне набавке одређује се као укупан износ награда или накнада укључујући процењену вредност јавне набавке услуге која може да се додели, у складу са чланом 61. став 5. тачка 1) овог закона.

Наручиоци који намеравају да спроведу конкурс за дизајн објављују своју намеру путем обавештења о конкурсу за дизајн које садржи најмање податке из Прилога 4. Део Ђ овог закона.

У случају када намеравају да доделе накнадни уговор о услугама, у складу са чланом 61. став 5. тачка 1) овог закона, то мора бити назначено у обавештењу о конкурсу за дизајн.

Наручилац спроводи конкурс за дизајн, у складу са одредбама овог дела закона и правилима о поступцима јавних набавки осим ако овим чланом није другачије одређено.

Пријем учесника на конкурс за дизајн не може да буде ограничен на:

1) одређено географско подручје или део тог подручја;

2) основу захтева да учесници могу бити искључиво правна или физичка лица.

Наручилац може да ограничи број учесника у конкурсу за дизајн, у ком случају је дужан да утврди јасне и недискриминаторске критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, с тим да број кандидата позваних да учествују мора да буде довољан да се обезбеди реална конкуренција.

Дизајн, план или пројекат бира независни жири, састављен искључиво од физичких лица која су независна од учесника у конкурсу за дизајн.

Када се од учесника у конкурсу за дизајн захтева одређена стручна квалификација, најмање једна трећина чланова жирија мора да има ту квалификацију или њој одговарајућу квалификацију.

Жири је у својим одлукама и мишљењима самосталан и дизајне, планове и пројекте које су анонимно доставили кандидати разматра искључиво на основу критеријума наведених у обавештењу о конкурсу.

Анонимност учесника се поштује све док жири не донесе своје мишљење или одлуку.

Жири уноси у записник, који потписују његови чланови, своје рангирање извршено према одликама сваког дизајна, плана или пројекта, заједно са својим напоменама и свим питањима која је потребно да се појасне.

Кандидати могу да буду позвани, ако је то потребно, да одговоре на питања која је жири унео у записник да би објаснио поједине аспекте пројеката.

О разговору између чланова жирија и кандидата сачињава се комплетан записник.

Жири је дужан да записник, мишљења и одлуке достави наручиоцу на одлучивање.

Наручиоци који су спровели конкурс за дизајн шаљу на објављивање обавештење о резултатима конкурса које садржи најмање податке из Прилога 4. Део Е овог закона.

V. ЦЕНТРАЛИЗОВАНЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Централизоване јавне набавке

Послови централизоване јавне набавке

Члан 78.

Наручилац може да набавља добра или услуге од тела за централизоване јавне набавке, које обавља послове централизоване јавне набавке из члана 2. став 1. тачка 15) подтачка (1) овог закона.

Наручилац може да набавља добра, услуге или радове:

1) на основу оквирног споразума који је закључило тело за централизоване јавне набавке које обавља послове централизоване јавне набавке из члана 2. став 1. тачка 15) подтачка (2) овог закона, у складу са чланом 66. став 9. овог закона;

2) на основу уговора који је доделило тело за централизоване јавне набавке које обавља послове централизоване јавне набавке из члана 2. став 1. тачка 15) подтачка (2) овог закона или

3) користећи систем динамичне набавке којим управља тело за централизоване јавне набавке које обавља послове централизоване јавне набавке из члана 2. став 1. тачка 15) подтачка (2) овог закона.

Ако систем динамичне набавке којим управља тело за централизоване јавне набавке могу да користе други наручиоци, то мора да буде наведено у јавном позиву којим се успоставља систем динамичне набавке.

Сматра се да наручилац поступа у складу са овим законом ако набавља добра, услуге или радове, у складу са ст. 1. и 2. овог члана.

Наручилац који набавља добра, услуге или радове, у складу са ставом 2. овог члана, одговоран је за испуњење обавеза у складу са овим законом у погледу делова поступка набавке које самостално спроводи, као што су:

1) спровођење поступка поновног отварања конкуренције, у складу са оквирним споразумом који је закључило тело за централизоване јавне набавке;

2) одређивање коме од привредних субјеката, страна у оквирном споразуму, треба да буде додељен уговор на основу оквирног споразума који је тело за централизоване јавне набавке закључило, у складу са чланом 67. став 3. тач. 1) или 3) овог закона;

3) додела уговора у оквиру система динамичне набавке којим управља тело за централизоване јавне набавке.

Наручилац може да телу за централизоване јавне набавке без примене поступка јавне набавке додели уговор о обављању послова централизованих јавних набавки, који може да укључује и обављање помоћних послова набавке.

Тело за централизоване јавне набавке

Члан 79.

Тело за централизоване јавне набавке је наручилац који обавља послове централизованих јавних набавки, а може да обавља и помоћне послове јавних набавки.

Тело за централизоване јавне набавке је дужно да централизоване јавне набавке спроведе на начин да обезбеди приступ тржишту малим и средњим предузећима, увек када је то могуће.

Послови централизованих јавних набавки могу да се обављају на републичком, покрајинском или на нивоу локалне самоуправе.

Заједничко тело за централизоване јавне набавке може да обавља послове централизованих јавних набавки за више локалних самоуправа.

Организација и начин обављања послова централизованих јавних набавки уређује се законом, прописом Владе, одлуком наручиоца или споразумом између наручилаца.

Када се послови централизованих јавних набавки обављају на републичком нивоу, пропис Владе садржи одредбе о:

1) телу за централизоване јавне набавке;

2) наручиоцима чије се потребе обезбеђују преко тела за централизоване јавне набавке;

3) предмету централизованих јавних набавки;

4) начину планирања и спровођења централизованих јавних набавки;

5) условима за обављање помоћних послова јавних набавки, као и других послова;

6) другим питањима значајним за рад тела за централизоване јавне набавке.

Пропис из става 6. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

2. Повремене заједничке набавке

Члан 80.

Наручиоци могу заједнички да спроведу одређени поступак јавне набавке или један наручилац може да овласти другог наручиоца да у његово име и за његов рачун спроведе поступак јавне набавке или предузме одређене радње у том поступку, у ком случају су дужни да посебним споразумом утврде своја права и обавезе.

Ако се поступак јавне набавке у целини спроводи заједнички у име и за рачун свих наручилаца који учествују у заједничкој набавци или ако један наручилац у целини спроводи поступак за свој рачун и за рачун других наручилаца, сви наручиоци су солидарно одговорни за законито поступање.

Ако се поступак јавне набавке не спроводи у целости заједнички наручиоци су солидарно одговорни само за оне делове поступка набавке које заједнички спроводе, док сваки наручилац има искључиву одговорност за испуњавање својих обавеза, у складу са овим законом, у погледу делова поступка набавке које спроводи у своје име и за свој рачун.

Ако један наручилац овласти другог наручиоца да у његово име и за његов рачун спроведе поступак јавне набавке или предузме одређене радње у том поступку, наручиоци су солидарно одговорни за законито поступање.

3. Набавка наручиоца у коју су укључени наручиоци из различитих држава чланица Европске уније

Члан 81.

Наручилац може заједнички да спроведе поступак јавне набавке са наручиоцима из различитих држава чланица Европске уније.

Наручилац може да користи услуге обављања послова централизоване јавне набавке које пружају тела за централизоване јавне набавке у држави чланици Европске уније.

Наручиоци не могу да користе могућности из ст. 1. и 2. овог члана у циљу избегавања примене одредаба овог закона, других закона и прописа у Републици Србији.

Члан 82.

Тело за централизоване јавне набавке које има седиште у држави чланици Европске уније спроводи послове централизованих јавних набавки, у складу с правом државе чланице у којој има седиште.

Право државе чланице Европске уније у којој тело за централизоване јавне набавке има седиште примењује се и на:

1) доделу уговора у оквиру система динамичне набавке којим управља тело за централизоване јавне набавке;

2) спровођење поступка поновног отварања конкуренције, у складу са оквирним споразумом који је закључило тело за централизоване јавне набавке;

3) одређивање привредних субјеката, страна у оквирном споразуму, којима треба да буде додељен уговор на основу оквирног споразума који је закључило тело за централизоване јавне набавке, у складу са чланом 67. став 3. тач. 1) и 3) овог закона.

Члан 83.

Наручилац може заједнички да спроведе поступак јавне набавке са једним или више наручилаца из држава чланица Европске уније, ради доделе уговора о јавној набавци, закључења оквирног споразума, управљања системом динамичне набавке или доделе уговора на основу оквирног споразума, у складу са чланом 66. став 9. овог закона или доделе уговора у оквиру система динамичне набавке.

У случају из става 1. овог члана, наручиоци су дужни да посебним споразумом уреде:

1) одговорности сваке стране и меродавне националне прописе који се примењују;

2) интерну организацију поступка јавне набавке, укључујући спровођење поступка, расподелу добара, услуга или радова који се набављају и закључивање уговора.

При утврђивању одговорности и меродавног националног права из става 2. тачка 1) овог члана, наручиоци могу међусобно да поделе одређене одговорности и утврде одредбе меродавних националних прописа које се примењују.

Подела одговорности и меродавно национално право наводе се у документацији о набавци.

Споразум из става 2. овог члана није обавезан ако су међународним споразумом закљученим између Републике Србије и држава чланица Европске уније наведена питања уређена.

Сматра се да наручилац поступа, у складу са овим законом ако набавља добра, услуге или радове, у складу са овим чланом.

Члан 84.

Ако је наручилац са другим наручиоцем из државе чланице Европске уније основао заједнички субјект или друге субјекте основане, у складу са правом Европске уније, одлуком надлежног тела заједничког субјекта наручиоци се усаглашавају о меродавним националним правилима о набавци, једне од следећих држава чланица:

1) националним прописима државе чланице у којој заједнички субјект има своје регистровано седиште;

2) националним прописима државе чланице у којој заједнички субјект обавља своје активности.

Споразум из става 1. овог члана може да се примењује на неодређено време, ако је тако утврђено у оснивачком акту заједничког субјекта или може да буде ограничен на одређени период времена, одређене врсте уговора или на доделу једног или више појединачних уговора.

VI. РАЧУНАЊЕ И ОДРЕЂИВАЊЕ РОКОВА

1. Рачунање рокова

Члан 85.

Овим одредбама уређује се начин рачунања рокова у поступцима јавне набавке, ако овим законом није другачије одређено.

Рокови се одређују на дане, месеце и године.

Ако је рок одређен на дане, дан када је обавештавање извршено, односно дан у који пада догађај од ког се рачуна трајање рока, не урачунава се у рок, већ се почетак рока рачуна од првог наредног дана, односно првог наредног радног дана ако је рок одређен у радним данима.

Рок који је одређен на месеце, односно на године завршава се истеком оног дана, месеца, односно године који по свом броју одговара дану када је обавештавање извршено, односно дану у који пада догађај од ког се рачуна трајање рока.

Ако тог дана нема у последњем месецу, рок истиче последњег дана у том месецу.

Државни празник, субота и недеља не утичу на почетак и ток рока, осим ако су рокови изражени у радним данима.

Ако последњи дан рока пада на државни празник, суботу или недељу, рок истиче када протекне први наредни радни дан.

Сваки рок који се састоји од најмање два дана мора да обухвата два радна дана.

Под појмом радни дан у смислу овог члана не сматрају се дани државног празника, субота и недеља.

Поступање у случају недоступности Портала јавних набавки прописано је упутством за коришћење Портала јавних набавки из члана 184. став 3. овог закона.

2. Одређивање рокова

Члан 86.

Наручилац је дужан да приликом одређивања рокова за подношење пријава и понуда одреди примерене рокове, посебно узимајући у обзир сложеност предмета набавке и време потребно за израду пријава и понуда, а поштујући минималне рокове прописане одредбама овог закона посебно за сваки поступак јавне набавке.

Рокови за подношење пријава и понуда одређују се на начин да се утврди тачан датум и време до којег наведене пријаве или понуде могу да се поднесу благовремено.

У конкурентном дијалогу, партнерству за иновације и преговарачком поступку без претходног објављивања јавног позива, наручилац одређује примерени рок за доставу почетних, свих наредних и коначних понуда.

Ако је за припрему понуда потребан обилазак локације или непосредни преглед на лицу места докумената који допуњују документацију о набавци, наручилац је дужан да рок за подношење понуда, који мора да буде дужи од минималних рокова прописаних одредбама овог закона посебно за сваку врсту поступка, одреди на начин да сви заинтересовани привредни субјекти могу да се упознају са свим информацијама потребним за припрему понуде.

Члан 87.

Наручилац је дужан да продужи рок за подношење пријава или понуда у следећим случајевима:

1) ако додатне информације или појашњења у вези са документацијом о набавци нису стављене на располагање у року из члана 97. став 2. овог закона;

2) ако је документација о набавци битно измењена;

3) ако Портал јавних набавки није био доступан у току периода од четири сата пре истека рока за подношење пријава или понуда.

Сматра се да је документација о набавци битно измењена ако би због измена привредним субјектима нужно било потребно додатно време за припрему понуде или пријаве, а нарочито ако се те измене односе на критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора или техничке спецификације предмета набавке.

У случајевима из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, наручилац је дужан да продужи рок за подношење понуда или пријава, сразмерно значају информације или измене које се објављују, при чему до истека рока за подношење захтева за заштиту права из члана 214. став 2. овог закона не може да преостане мање од десет дана.

Наручилац није дужан да продужи рок ако додатне информације или појашњења нису захтеване благовремено или њихова важност није битна за припрему и подношење понуда или пријава.

У случају из става 1. тачка 3) овог члана наручилац је дужан да продужи рок за подношење пријава или понуда за најмање четири дана.

Наручилац је дужан да о продужењу рока пошаље на објављивање исправку - обавештење о изменама или додатним информацијама.

VII. ПРИПРЕМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. План јавних набавки

Члан 88.

Наручилац је дужан да донесе годишњи план јавних набавки који садржи следеће податке:

1) предмет јавне набавке и ЦПВ ознаку;

2) процењену вредност јавне набавке;

3) врсту поступка јавне набавке;

4) оквирно време покретања поступка.

Наручилац у плану јавних набавки из става 1. овог члана наводи уколико набавку спроводи преко тела за централизоване јавне набавке.

План јавних набавки и све његове касније измене или допуне, наручилац објављује на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од десет дана од дана доношења.

Изменом и допуном плана јавних набавки сматра се планирање нове јавне набавке, измена предмета јавне набавке и повећање процењене вредности јавне набавке за више од 10%.

Наручилац није дужан да објави процењену вредност јавне набавке и податке из плана јавних набавки који представљају пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података.

Наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки.

У изузетним случајевима, када јавну набавку није могуће унапред планирати или из разлога хитности, наручилац може да покрене поступак јавне набавке и ако набавка није предвиђена у плану јавних набавки.

Истраживање тржишта

Члан 89.

Пре спровођења поступка јавне набавке наручилац може да спроведе истраживање тржишта ради припреме поступка јавне набавке и информисања привредних субјеката о својим плановима и захтевима у вези са набавком.

Наручилац може да тражи или да узме у обзир савет независних стручњака, надлежних органа или привредних субјеката у вези са припремом и спровођењем поступка јавне набавке, под условом да се тиме не нарушавају начела обезбеђења конкуренције и забране дискриминације, једнакости привредних субјеката и транспарентности.

Заштита интегритета поступка

Члан 90.

Ако је понуђач, кандидат или са њим повезано лице у смислу закона којим се уређује положај привредних субјеката и закона којим се уређује порез на добит правних лица на било који начин био укључен у припрему поступка набавке, наручилац предузима одговарајуће мере да би обезбедио да учешће тог понуђача или кандидата не нарушава конкуренцију.

Мере из става 1. овог члана обухватају достављање другим привредним субјектима релевантних информација које су размењене или настале у оквиру учешћа понуђача или кандидата у припреми поступка набавке и утврђивање примерених рокова за подношење понуда.

Понуђач или кандидат може да се искључи из поступка јавне набавке, у вези са ставом 1. овог члана, ако нема другог начина да се обезбеди поступање, у складу са обавезом поштовања начела обезбеђивања конкуренције и једнакости привредних субјеката.

Пре искључења из става 3. овог члана, наручилац је дужан да понуђачу или кандидату омогући да докаже да његово учешће у припреми поступка набавке не може да наруши конкуренцију.

Наручилац је дужан да предузете мере из овог члана документује у извештају о стручној оцени пријава, односно понуда.

Покретање поступка јавне набавке

Члан 91.

Наручилац доноси одлуку о спровођењу поступка јавне набавке која нарочито садржи податке о предмету јавне набавке, врсти поступка и процењеној вредности јавне набавке укупно и за сваку партију посебно, као и податке о саставу комисије за јавну набавку, односно лицу које спроводи поступак јавне набавке.

Јавни наручилац у случају примене конкурентног поступка са преговарањем, конкурентног дијалога, партнерства за иновације и преговарачког поступка без објављивања јавног позива, у одлуци из става 1. овог члана наводи и разлоге за примену тог поступка.

Секторски наручилац у случају примене партнерства за иновације и преговарачког поступка без објављивања јавног позива, у одлуци из става 1. овог члана наводи и разлоге за примену тог поступка.

Поступак јавне набавке сматра се покренутим слањем на објављивање јавног позива и других огласа који се користе као јавни позив, осим у случају преговарачког поступка без објављивања јавног позива када се поступак сматра покренутим даном слања позива за подношење понуда.

Комисија за јавну набавку

Члан 92.

Поступак јавне набавке спроводи комисија за јавну набавку коју именује наручилац.

Ако процењена вредност јавне набавке не прелази износ од 3.000.000 динара, наручилац није дужан да именује комисију за јавну набавку, у ком случају поступак јавне набавке спроводи лице које наручилац именује.

Комисија мора да има непаран број чланова, а најмање три члана.

У комисији за јавну набавку један члан мора да буде лице које има стечено високо образовање из правне научне области на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године или службеник за јавне набавке са високим образовањем на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године или лице које је стекло сертификат за службеника за јавне набавке до дана ступања на снагу овог закона.

За члана комисије именује се лице које има одговарајућа стручна знања из области која је предмет јавне набавке, када је то потребно.

Чланови комисије за јавну набавку, односно лице из става 2. овог члана могу да буду лица која нису запослена код наручиоца, ако наручилац нема запослена лица која имају одговарајућа стручна знања.

Комисија за јавну набавку, односно лице из става 2. овог члана, предузима све радње у поступку, а нарочито припрема огласе о јавној набавци, конкурсну документацију, врши стручну оцену понуда и пријава, припрема извештаје о поступку јавне набавке, обавља потребну комуникацију у поступку јавне набавке у складу са одредбама овог закона и предузима потребне радње у случају подношења захтева за заштиту права.

Комисија за јавну набавку, односно лице из става 2. овог члана, стара се о законитости спровођења поступка.

2. Конкурсна документација

Садржина

Члан 93.

Конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде, односно пријаве.

Конкурсна документација у зависности од врсте поступка јавне набавке нарочито садржи податке о предмету набавке, техничке спецификације, критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора, услове уговора, обрасце документа које подносе кандидати и понуђачи, информације о прописаним обавезама и друге информације потребне за припрему и подношење понуде, ако нису садржани у јавном позиву и другим огласима који се користе као јавни позив.

Подаци садржани у конкурсној документацији и подаци који су наведени у јавном позиву и другим огласима који се користе као јавни позив не смеју да буду у супротности.

Канцеларија за јавне набавке ближе уређује садржину конкурсне документације.

Средства обезбеђења

Члан 94.

Наручилац може да захтева од привредног субјекта да му достави средство обезбеђења:

1) за озбиљност понуде, у случају да понуђач одустане од своје понуде у року важења понуде, не достави доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта у складу са чланом 119. овог закона, неосновано одбије да закључи уговор о јавној набавци или оквирни споразум или не достави обезбеђење за извршење уговора о јавној набавци или оквирног споразума;

2) за испуњење уговорних обавеза;

3) за отклањање недостатака у гарантном року;

4) од одговорности за проузроковану штету ако је настала у вези са обављањем одређене делатности;

5) за повраћај аванса.

Средство обезбеђења из става 1. тачка 1) овог члана не може да буде веће од 3% вредности понуде без пореза на додату вредност.

Средство обезбеђења из става 1. тач. 2) и 3) овог члана не може да буде веће од 10% вредности уговора о јавној набавци без пореза на додату вредност.

Средство обезбеђења из става 1. тачка 5) овог члана мора да буде у висини аванса.

Корисници буџетских средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, а немају свој рачун, већ расходе и издатке извршавају преко рачуна извршења буџета Републике Србије, нису дужни да доставе средство обезбеђења које се захтева у складу са овим чланом.

Објављивање и достављање конкурсне документације

Члан 95.

Наручилац је дужан да истовремено са слањем на објављивање јавног позива, позива за подношење пријава или позива за подношење понуда или преговарање у систему квалификације, пошаље на објављивање конкурсну документацију на Портал јавних набавки.

У случају да конкурсна документација не може да се објави путем електронских средстава на Порталу јавних набавки, из разлога наведених у члану 45. став 3. овог закона, наручиоци су дужни да у јавном позиву или у позиву за подношење пријава или позиву за подношење понуда или преговарање у систему квалификације наведу да ће конкурсна документација бити послата средствима која нису електронска.

У случају да конкурсна документација садржи поверљиве податке у смислу члана 45. став 5. овог закона, наручилац у јавном позиву или у позиву за подношење пријава или позиву за подношење понуда или преговарање у систему квалификације, наводи мере усмерене на заштиту поверљивих информација које захтева, као и начин на који може да се преузме конкурсна документација.

Наручилац не може од привредног субјекта да захтева накнаду било каквих трошкова за израду и стављање на располагање конкурсне документације, односно преузимање конкурсне документације.

Измене, допуне и додатна појашњења документације о набавци

Члан 96.

Ако наручилац у року за подношење понуда измени или допуни документацију о набавци, дужан је да без одлагања измене или допуне пошаље на објављивање на Портал јавних набавки, односно стави на располагање на исти начин као и основну документацију.

Ако наручилац измени или допуни документацију о набавци дужан је да поступи у складу са чланом 87. овог закона.

По истеку рока за подношење понуда наручилац не може да мења нити да допуњује документацију о набавци.

Члан 97.

Привредни субјект може у писаној форми путем Портала јавних набавки да тражи од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са документацијом о набавци, при чему може да укаже наручиоцу уколико сматра да постоје недостаци или неправилности у документацији о набавци, и то најкасније:

1) осмог дана пре истека рока одређеног за подношење понуда или пријава, за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) шестог дана пре истека рока за подношење понуда или пријава, за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова.

Ако је захтев из става 1. овог члана поднет благовремено наручилац додатне информације и појашњења објављује на Порталу јавних набавки, односно ставља на располагање на исти начин као и основну документацију без навођења података о подносиоцу захтева, а најкасније:

1) шестог дана пре истека рока одређеног за подношење понуда или пријава за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова;

2) четвртог дана пре истека рока одређеног за подношење понуда или пријава за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова и у поступцима у којима је наручилац користио могућност скраћења рокова из разлога хитности.

Предмет оспоравања у поступку заштите права не могу да буду евентуални недостаци или неправилности документације о набавци на које није указано на начин предвиђен ставом 1. овог члана.

3. Техничке спецификације

Општа правила о техничким спецификацијама

Члан 98.

Техничким спецификацијама, које се наводе у конкурсној документацији, утврђују се тражене карактеристике радова, добара или услуга које се набављају и све друге околности које су од значаја за извршење уговора, а тиме и за припрему понуде (место и рокови извршења, посебни захтеви у погледу начина извршења предмета набавке и сл.).

Техничке спецификације у случају уговора о јавној набавци радова подразумевају укупност техничких захтева садржаних у конкурсној документацији којима се дефинишу тражене карактеристике материјала или добара тако да испуњавају сврху коју им је наручилац наменио, као што су ниво утицаја на животну средину и климатске промене, решења за све захтеве (укључујући доступност за особе са инвалидитетом), начин оцењивања усаглашености, перформансе, безбедност или димензије, поступке у вези са обезбеђењем квалитета, терминологију, симболе, испитивање и методе испитивања, паковање, означавање и обележавање, упутства за кориснике и производне процесе и методе у свакој фази животног циклуса радова, правила која се односе на пројектовање и утврђивање трошкова, услове за испитивање, контролисање и пријем радова и начине или технике градње и све друге техничке услове које наручилац може прописати, у складу са општим или посебним прописима, у вези са завршеним радовима и материјалима или деловима које они укључују.

Техничке спецификације у случају уговора о јавној набавци добара или услуга подразумевају одређивање тражених карактеристика добара или услуга као што су ниво утицаја на животну средину и климатске промене, решења за све захтеве (укључујући доступност за особе са инвалидитетом) и оцењивање усаглашености, перформансе, употреба производа, безбедност или димензије, захтеви за производ у погледу назива под којим се производ продаје, терминологија, симболи, испитивање и методе испитивања, паковање, означавање и обележавање, упутства за кориснике, производни процеси и методи у свакој фази животног циклуса добра или услуге и поступци оцењивања усаглашености.

Техничке спецификације из ст. 2. и 3. овог члана могу да се односе и на одређен процес или метод производње добара, пружања услуга или извођења радова или на одређени процес неке друге фазе њиховог животног циклуса, чак и ако те околности нису саставни део њиховог материјалног садржаја, под условом да су повезани са предметом набавке и сразмерни његовој вредности и циљевима.

Техничке спецификације у смислу овог члана, представљају и стандарди које је донело признато тело за стандардизацију, за вишекратну или сталну примену, са којима усклађеност није обавезна, при чему је:

1) "међународни стандард" стандард који је донела међународна организација за стандардизацију и који је доступан широј јавности;

2) "европски стандард" стандард који је донела европска организација за стандардизацију и који је доступан широј јавности;

3) "национални стандард" стандард који је донела национална организација за стандардизацију и који је доступан широј јавности.

Наручилац као техничку спецификацију може да користи и:

1) европску техничку оцену под којом се подразумева документована оцена перформансе грађевинског производа, у односу на његове кључне карактеристике, у складу са одговарајућим европским документом за оцењивање;

2) техничку референцу, под којом се подразумева сваки документ, осим европских стандарда, израђен од стране европских тела за стандардизацију, у складу са поступцима прилагођеним развоју тржишних потреба.

Техничке спецификације морају свим привредним субјектима да омогуће једнак приступ и не смеју да неоправдано ограничавају конкуренцију у поступку јавне набавке.

У техничким спецификацијама може да се наведе да ли ће бити потребан пренос права интелектуалне својине.

Наручилац, по потреби, у конкурсној документацији наводи да накнаду за коришћење патената, као и одговорност за повреду заштићених права интелектуалне својине трећих лица, сноси понуђач.

Техничке спецификације садрже нацрте, пројектну документацију, цртеже, моделе, узорке и осталу расположиву техничку документацију која се односи на извршење предмета јавне набавке, када је то потребно.

За све предмете набавки који су намењени употреби од стране физичких лица, техничке спецификације се, осим у објективно оправданим случајевима, израђују на начин да се узимају у обзир критеријуми приступачности за лица са инвалидитетом или да решење буде прилагођено за све кориснике.

Ако су посебним прописима утврђени обавезни захтеви, техничке спецификације се, у погледу критеријума приступачности за лица са инвалидитетом или решења прилагођеног свим корисницима, одређују упућивањем на те захтеве.

Одређивање техничких спецификација

Члан 99.

Техничке спецификације се одређују на један од следећих начина:

1) у виду карактеристика или функционалних захтева, који могу да укључују и еколошке карактеристике, под условом да су параметри довољно прецизни да понуђачи могу да одреде предмет уговора, а наручиоци да доделе уговор;

2) упућивањем на техничке спецификације и, поштујући следећи редослед приоритета, на националне стандарде којима се преузимају европски стандарди, на европску техничку оцену, заједничке техничке спецификације, међународне стандарде, друге техничке референтне системе успостављене од стране европских тела за стандардизацију или у случају када неки од њих не постоје, националне стандарде, национална техничка одобрења или националне техничке спецификације које се односе на пројектовање, обрачун трошкова и извођење радова и употребу добара, при чему свако упућивање мора да буде праћено речима "или одговарајуће";

3) у виду карактеристика или функционалних захтева из тачке 1) овог члана, са упућивањем на техничке спецификације из тачке 2) овог члана који се сматрају претпоставком усаглашености са тим карактеристикама или функционалним захтевима;

4) упућивањем на техничке спецификације из тачке 2) овог члана за одређене карактеристике и упућивањем на карактеристике или функционалне захтеве из тачке 1) овог члана за друге карактеристике.

Коришћење техничких спецификација

Члан 100.

Техничке спецификације не могу да упућују на посебну марку или извор или одређени процес који карактерише производе или услуге које пружа одређени привредни субјект или на жигове, патенте, врсте или одређено порекло или производњу, које би за последицу имало давање предности или елиминисање одређених привредних субјеката или одређених производа, осим ако предмет уговора то оправдава.

Изузетно, упућивање на начин из става 1. овога члана је дозвољено ако се предмет набавке не може довољно прецизно и разумљиво да опише, у складу са чланом 99. овог закона, при чему такво упућивање мора да буде праћено речима "или одговарајуће".

Члан 101.

У случају одређивања техничких спецификација на начин из члана 99. став 1. тачка 1) овог закона, наручилац не може да одбије понуду за добра, услуге или радове који су у складу са националним стандардом којим се преузима европски стандард, европском техничком оценом, заједничком техничком спецификацијом, међународним стандардом или техничким референтним системом успостављеним од стране европског тела за стандардизацију, ако се те спецификације односе на карактеристике или функционалне захтеве које је одредио наручилац.

У случају из става 1. овог члана понуђач је дужан да у својој понуди на одговарајући начин докаже, укључујући и доказима из члана 103. овог закона, да добра, услуге или радови који су у складу са стандардом испуњавају тражене карактеристике или функционалне захтеве наручиоца.

Ако су техничке спецификације одређене на начин из члана 99. став 1. тачка 2) овог закона, наручилац не може да одбије понуду на основу тога што добра, услуге или радове нису у складу са техничким спецификацијама на које упућује, ако понуђач у својој понуди пружи одговарајући доказ, укључујући и доказе из члана 103. овог закона да предложена решења на еквивалентан начин испуњавају захтеве одређене техничким спецификацијама.

4. Коришћење ознака

Члан 102.

Ако наручилац намерава да набави добра, услуге или радове са специфичним еколошким, друштвеним или другим карактеристикама, може у техничким спецификацијама, критеријумима за доделу уговора или условима за извршење уговора, да захтева одређене ознаке као доказ да добра, услуге или радови одговарају траженим карактеристикама под условом да су испуњени сви следећи услови:

1) да се захтев за ознаку односи искључиво на критеријуме који су у вези са предметом јавне набавке и да је одговарајући за дефинисање карактеристика предмета јавне набавке;

2) да је захтев за ознаку одређен на основу објективно проверљивих и недискриминаторских критеријума;

3) да су ознаке одређене у отвореном и транспарентном поступку уз учешће свих интересних група, попут државних органа, корисника услуга, социјалних партнера, потрошача, произвођача, дистрибутера, невладиних организација и сл.;

4) да су ознаке доступне свим заинтересованим лицима;

5) да захтеве за ознаку одређује треће лице над којим привредни субјект који се пријавио за добијање ознаке не може да врши одлучујући утицај.

Када наручиоци не захтевају да добра, услуге или радови задовоље све захтеве за добијање ознаке, наводе захтеве за добијање ознаке на које се то односи.

Ако наручилац захтева тачно одређену ознаку, дужан је да прихвати све ознаке које потврђују да добра, услуге или радови испуњавају захтеве одговарајуће ознаке.

У случају да привредни субјект очигледно није био у могућности да прибави одређену ознаку коју је наручилац захтевао у конкурсној документацији или одговарајућу ознаку, наручилац је дужан да прихвати други одговарајући начин доказивања који може да обухвати и техничку документацију произвођача под условом да привредни субјект докаже да добра, услуге или радови које нуди испуњавају захтеве одређене ознаке или одређене захтеве које је наручилац предвидео.

Када ознака испуњава услове из става 1. тач. 2)-5) овог члана али се односи и на захтеве који нису повезани са предметом набавке, наручиоци не могу да упућују на ознаку, већ су дужни да дефинишу техничку спецификацију упућивањем на детаљне спецификације те ознаке или, по потреби, њихове делове, који су повезани са предметом набавке и одговарајући за дефинисање карактеристика тог предмета набавке.

5. Извештај о тестирању, сертификат и друга доказна средства

Члан 103.

Наручиоци могу да захтевају да привредни субјекти доставе извештај о тестирању од тела за оцењивање усаглашености или сертификат издат од стране тела за оцењивање усаглашености, као доказ усаглашености са захтевима или критеријумима утврђеним у техничким спецификацијама, критеријумима за доделу уговора или условима за извршење уговора.

Када наручиоци захтевају достављање сертификата које издаје одређено тело за оцењивање усаглашености, обавезни су да прихвате и сертификате које су издала друга одговарајућа тела за оцењивање усаглашености.

Тело за оцењивање усаглашености, у смислу ст. 1. и 2. овог члана, је тело које обавља послове оцењивања усаглашености укључујући испитивање, еталонирање, контролисање и сертификацију која је акредитована, у складу са законом којим се уређује акредитација, положај и рад националног тела за акредитацију у Републици Србији, као и друга питања од значаја за акредитацију.

Осим доказа из става 1. овог члана, наручиоци су дужни да прихвате и друга одговарајућа доказна средства као што је технички досије произвођача ако привредни субјект нема могућност прибављања извештаја о тестирању или сертификате из става 1. овог члана или није могао да их прибави у одговарајућим роковима, под условом да немогућност прибављања није проузрокована његовим поступањем и да привредни субјект на тај начин докаже да добра, услуге или радови које нуди испуњавају захтеве или критеријуме наведене у техничким спецификацијама, критеријуме за доделу уговора или услове за извршење уговора.

6. Стављање на располагање техничких спецификација

Референце

Члан 104.

Секторски наручилац дужан је да на захтев привредног субјекта који је заинтересован за одређени уговор о јавној набавци, стави на располагање техничке спецификације које редовно користи за своје уговоре о јавној набавци добара, услуга или радова или техничке спецификације које намерава да примени на уговоре за које се периодично индикативно обавештење користи као јавни позив.

Техничке спецификације стављају се на располагање електронским средствима уз бесплатан, неограничен и несметан директни приступ.

У случају да техничке спецификације не могу да се објаве путем електронских средстава, из разлога наведених у члану 45. став 3. овог закона, секторски наручиоци су дужни да техничке спецификације учине доступним другим одговарајућим средствима комуникације.

Ако се техничке спецификације заснивају на документацији која је електронским средствима уз бесплатан, неограничен и несметан директни приступ доступна заинтересованим привредним субјектима, довољно је упутити на ту документацију.

VIII. ОБЈАВЉИВАЊЕ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

1. Огласи о јавној набавци

Члан 105.

Огласи о јавној набавци које објављују наручиоци су:

1) јавни позив;

2) претходно информативно обавештење;

3) периодично индикативно обавештење;

4) обавештење о успостављању система квалификације;

5) обавештење о спровођењу преговарачког поступка без објављивања јавног позива;

6) обавештење о додели уговора, обустави поступка или поништењу поступка;

7) обавештење на профилу наручиоца;

8) обавештење о измени уговора;

9) обавештење за друштвене и друге посебне услуге;

10) обавештење о конкурсу за дизајн;

11) обавештење о резултатима конкурса за дизајн;

12) исправка - обавештење о изменама или додатним информацијама;

13) обавештење за добровољну претходну транспарентност;

14) обавештење о поднетом захтеву за заштиту права.

Оглас из става 1. тачка 2) овог члана користи само јавни наручилац, док огласе из става 1. тач. 3) и 4) овог члана користи само секторски наручилац.

Наручилац је дужан да у огласима о јавним набавкама код описа предмета набавке користи ознаке из Општег речника набавке.

Општи речник набавке, у складу са одговарајућим речником у Европској унији - ЦПВ (Цоммон Процуремент Воцабулару), утврђује Канцеларија за јавне набавке.

Садржина огласа о јавној набавци наведена је у Прилогу 4. овог закона.

Огласи се објављују преко Портала јавних набавки на стандардним обрасцима чију садржину утврђује Канцеларија за јавне набавке.

Упутство о начину слања и објављивања огласа, као и друга питања од значаја за објављивање огласа сачињава Канцеларија за јавне набавке и објављује на својој интернет страници.

Огласи из става 1. тач. 1)-4) овог члана у поступцима јавних набавки чија је процењена вредност једнака или већа од 5.000.000 динара објављују се и на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа, у форми за објављивање која ће бити доступна на Порталу јавних набавки.

На висину накнаде за објављивање огласа о јавној набавци на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа сагласност даје Влада.

Огласи за јавне набавке чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова објављују се и у Службеном листу Европске уније.

Јавни позив

Члан 106.

Наручилац је дужан да објави јавни позив у свим поступцима јавне набавке, осим у преговарачком поступку без објављивања јавног позива и у случају када је то другачије уређено одредбама овог закона.

Претходно информативно обавештење

Члан 107.

Јавни наручилац може да најави своју намеру о набавци добара, услуга или радова објављивањем претходног информативног обавештења које садржи информације из Прилога 4. Део А ИИ. овог закона на Порталу јавних набавки.

Јавни наручилац може да објави претходно информативно обавештење на профилу наручиоца.

У случају из става 2. овог члана јавни наручилац шаље обавештење о објављивању на профилу наручиоца које садржи информације из Прилога 4. Део А И. овог закона на Портал јавних набавки.

У случају из става 2. овог члана јавни наручилац шаље обавештење о објављивању на профилу наручиоца које садржи информације из Прилога 4. Део А И. овог закона и у Службени лист Европске уније.

Јавни наручилац не може да објави претходно информативно обавештење на профилу наручиоца пре него што је послао обавештење из става 3. овога члана, с тим да је обавезан да на свом профилу наведе датум слања тог обавештења на објављивање.

Јавни наручилац има право да користи скраћени рок за подношење понуде у отвореном поступку из члана 52. став 4. овог закона, рестриктивном поступку из члана 54. став 5. овог закона и конкурентном поступку са преговарањем из члана 56. става 3. овог закона, ако су испуњени следећи услови:

1) претходно информативно обавештење садржи све информације које су потребне за јавни позив из Прилога 4. Део А ИИ. овог закона у оној мери у којој су те информације биле доступне у тренутку објављивања претходног информативног обавештења и

2) да је од дана слања на објављивање претходног информативног обавештења протекло најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре датума слања јавног позива на објављивање.

Периодично индикативно обавештење

Члан 108.

Секторски наручилац може да најави своју намеру о набавци добара, услуга или радова објављивањем периодичног индикативног обавештења које садржи информације из Прилога 4. Део Б ИИ. тачка 1) овог закона на Порталу јавних набавки.

Секторски наручилац може да објави периодично индикативно обавештење на свом профилу наручиоца, осим у случају из става 5. овог члана.

У случају из става 2. овог члана секторски наручилац шаље обавештење на профилу наручиоца које садржи информације из Прилога 4. Део Б И. овог закона на Портал јавних набавки.

У случају из става 2. овог члана секторски наручилац шаље обавештење на профилу наручиоца које садржи информације из Прилога 4. Део Б И. овог закона и у Службени лист Европске уније.

Секторски наручилац не може да објави периодично индикативно обавештење на свом профилу наручиоца пре него што је послао обавештење из става 3. овога члана, с тим да је обавезан да на свом профилу наведе датум слања тог обавештења на објављивање.

Секторски наручилац може у рестриктивном поступку или преговарачком поступку са објављивањем јавног позива да користи периодично индикативно обавештење као јавни позив.

У случају из става 6. овог члана периодично индикативно обавештење мора да испуњава следеће услове:

1) да садржи опис добара, услуга или радова који ће бити предмет уговора који се додељују;

2) да садржи навођење да ће уговор бити додељен применом рестриктивног поступка или преговарачког поступка без додатне објаве јавног позива и да се позивају заинтересовани привредни субјекти да искажу своју заинтересованост;

3) да садржи поред информација из Прилога 4. Део Б ИИ. тачка 1) овог закона и информације из Прилога 4. Део Б ИИ. тачка 2) овог закона;

4) да је од дана слања на објављивање периодичног индикативног обавештења протекло је најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре него што секторски наручилац пошаље позив за подношење пријаве из става 9. овог члана.

У случају из става 6. овог члана привредни субјекти секторском наручиоцу исказују у писаном облику заинтересованост за учешће у поступку јавне набавке у року који је секторски наручилац навео у периодичном индикативном обавештењу, а који не сме да буде краћи од 35 дана од дана слања периодичног индикативног обавештења на објављивање.

Секторски наручилац истовремено шаље позив за подношење пријаве у писаној форми без додатног објављивања јавног позива само оним привредним субјектима који су исказали своју заинтересованост, у складу са ставом 8. овог члана.

Након што привредни субјекти доставе пријаве у року одређеном у складу са чланом 53. став 3. или чланом 63. став 2. овог закона, секторски наручилац примењује одредбе овог закона које се односе на прву фазу рестриктивног поступка или преговарачког поступка са објављивањем јавног позива.

Секторски наручилац доставља позив за подношење понуда или почетних понуда кандидатима које није искључио из поступка јавне набавке и примењује одредбе овог закона које се односе на другу фазу рестриктивног поступка или преговарачког поступка са објављивањем јавног позива.

Период обухваћен периодичним индикативним обавештењем траје највише 12 месеци од дана слања обавештења на објављивање.

Изузетно од става 12. овог члана, у случају уговора о јавној набавци за друштвене и друге посебне услуге периодично индикативно обавештење може да обухвати период дужи од 12 месеци.

Секторски наручилац има право да користи скраћени рок за подношење понуде у отвореном поступку јавне набавке из члана 52. став 4. овог закона, ако су испуњени следећи услови:

1) да периодично индикативно обавештење које није јавни позив садржи поред информација из Прилога 4. Део Б ИИ. тачка 1) и информације из Прилога 4. Део Б тачка 2) овог закона у оној мери у којој су те информације биле доступне у тренутку објављивања периодичног индикативног обавештења и

2) да је од дана слања на објављивање периодичног индикативног обавештења протекло најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре датума слања јавног позива на објављивање.

Обавештење о додели уговора, обустави поступка или поништењу поступка, обавештење за добровољну претходну транспарентност

Члан 109.

Наручилац је дужан да обавештење о додели уговора пошаље на објављивање у року од 30 дана од дана закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразума.

Наручилац је дужан да тромесечно објављује збирно обавештење о додели уговора који су закључени на основу оквирног споразума и на основу система динамичне набавке, у року од 30 дана од дана истека тромесечја у коме су уговори закључени.

Изузетно, наручилац не мора да објави одређене податке о додели уговора о јавној набавци или оквирног споразума ако би њихово објављивање било противно одредбама овог закона или на други начин било противно општем интересу, ако би нанело штету оправданим пословним интересима одређеног привредног субјеката или би могло да доведе до повреде конкуренције на тржишту.

У случају обуставе или поништења поступка јавне набавке, наручилац је дужан да податке о томе објави у обрасцу обавештења о додели уговора у року од 30 дана од дана коначности одлуке о обустави или поништењу поступка јавне набавке.

Наручилац може да објави обавештење за добровољну претходну транспарентност за набавке које је спровео на основу одредаба чл. 11-21. овог закона.

Профил наручиоца

Члан 110.

Наручилац може да објави профил на својој интернет страници.

На профилу наручиоца објављују се општи подаци о наручиоцу, план јавних набавки, претходно информативно обавештење или периодично индикативно обавештење, информације о поступцима јавне набавке, као и други подаци у вези са јавном набавком.

IX. ИЗБОР УЧЕСНИКА И ДОДЕЛА УГОВОРА

1. Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта

Основи за искључење

Члан 111.

Наручилац је дужан да искључи привредног субјекта из поступка јавне набавке ако:

1) привредни субјект не докаже да он и његов законски заступник у периоду од претходних пет година од дана истека рока за подношење понуда, односно пријава није правноснажно осуђен, осим ако правноснажном пресудом није утврђен други период забране учешћа у поступку јавне набавке, за:

   (1) кривично дело које је извршило као члан организоване криминалне групе и кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела;

(2) кривично дело злоупотребе положаја одговорног лица, кривично дело злоупотребе у вези са јавном набавком, кривично дело примања мита у обављању привредне делатности, кривично дело давања мита у обављању привредне делатности, кривично дело злоупотребе службеног положаја, кривично дело трговине утицајем, кривично дело примања мита и кривично дело давања мита, кривично дело преваре, кривично дело неоснованог добијања и коришћења кредита и друге погодности, кривично дело преваре у обављању привредне делатности и кривично дело пореске утаје, кривично дело тероризма, кривично дело јавног подстицања на извршење терористичких дела, кривично дело вербовања и обучавања за вршење терористичких дела и кривично дело терористичког удруживања, кривично дело прања новца, кривично дело финансирања тероризма, кривично дело трговине људима и кривично дело заснивања ропског односа и превоза лица у ропском односу;

2) привредни субјект не докаже да је измирио доспеле порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање или да му је обавезујућим споразумом или решењем, у складу са посебним прописом, одобрено одлагање плаћања дуга, укључујући све настале камате и новчане казне;

3) утврди да је привредни субјект у периоду од претходне две године од дана истека рока за подношење понуда, односно пријава, повредио обавезе у области заштите животне средине, социјалног и радног права, укључујући колективне уговоре, а нарочито обавезу исплате уговорене зараде или других обавезних исплата, укључујући и обавезе у складу с одредбама међународних конвенција које су наведене у Прилогу 8. овог закона;

4) постоји сукоб интереса, у смислу овог закона, који не може да се отклони другим мерама;

5) утврди да је привредни субјект покушао да изврши непримерен утицај на поступак одлучивања наручиоца или да дође до поверљивих података који би могли да му омогуће предност у поступку јавне набавке или је доставио обмањујуће податке који могу да утичу на одлуке које се тичу искључења привредног субјекта, избора привредног субјекта или доделе уговора.

Наручилац је дужан да искључи привредног субјекта из поступка јавне набавке ако у поступку јавне набавке утврди да постоје основи за искључење из става 1. овог члана.

Наручилац може да одустане од искључења привредног субјекта из поступка јавне набавке из разлога наведених у ставу 1. овог члана због преовлађујућих разлога који се односе на јавни интерес, као што је јавно здравље или заштита животне средине.

Члан 112.

Наручилац може у документацији о набавци да предвиди да ће да искључи привредног субјекта из поступка јавне набавке у сваком тренутку ако:

1) утврди да је привредни субјект у стечају, да је неспособан за плаћање или је у поступку ликвидације, да његовом имовином управља стечајни (ликвидациони) управник или суд, да је у аранжману погодбе са повериоцима, да је престао да обавља пословну делатност или је у било каквој истоврсној ситуацији која произлази из сличног поступка према националним законима и прописима;

2) утврди да је правноснажном пресудом или одлуком другог надлежног органа, утврђена одговорност привредног субјекта за тежак облик непрофесионалног поступања који доводи у питање његов интегритет, у периоду од претходне три године од дана истека рока за подношење понуда, односно пријава, осим ако правноснажном пресудом или одлуком другог надлежног органа није утврђен други период забране учешћа у поступку јавне набавке;

3) утврди да је одлуком надлежног органа за заштиту конкуренције утврђено да се привредни субјект договарао са другим привредним субјектима у циљу нарушавања конкуренције, у периоду од претходне три године од дана истека рока за подношење понуда;

4) утврди да постоји нарушавање конкуренције због претходног учешћа привредног субјекта у припреми поступка набавке, у смислу члана 90. овог закона, која не може да се отклони другим мерама;

5) утврди да привредни субјект у периоду од претходне три године од дана истека рока за подношење понуда није испуњавао обавезе из раније закључених уговора о јавној набавци или раније закљученог

концесионог уговора, чија је последица била раскид тог уговора, наплата средства обезбеђења, накнада штете или др;

6) утврди да је привредни субјект у поступцима јавних набавки у периоду од претходне три године од дана истека рока за подношење понуда доставио неистините податке потребне за проверу основа за искључење или критеријума за избор привредног субјекта или да није био у стању да достави доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, уколико је као средство доказивања користио изјаву из члана 118. овог закона.

Наручилац може да одустане од искључења привредног субјекта у случају из става 1. тачка 1) овог члана, ако утврди да ће тај привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци, узимајући у обзир прописе и мере за наставак пословања.

Члан 113.

Привредни субјект код којег постоје основи за искључење из члана 111. став 1. тач. 1), 3) и 4) и члана 112. овог закона може наручиоцу да достави доказе да је предузео мере да би доказао своју поузданост без обзира на постојање основа за искључење, и у том циљу доказује:

1) да је платио или се обавезао да плати накнаду у погледу било које штете изазване кривичним делом или непрофесионалним поступањем и

2) да је у потпуности разјаснио чињенице и околности активно сарађујући са истражним органима и

3) да је предузео конкретне техничке, организационе и кадровске мере које су примерене за спречавање вршења кривичних дела или непрофесионалног поступања.

Мере које привредни субјект предузима оцењују се узимајући у обзир тежину и конкретне околности кривичног дела или непрофесионалног поступања, с тим да је наручилац дужан да образложи разлоге за прихватање или неприхватање мера.

Наручилац неће искључити привредног субјекта из поступка јавне набавке ако је оценио да су предузете мере примерене.

Привредни субјект коме је правноснажном пресудом одређена забрана учешћа у поступцима јавних набавки или поступцима доделе концесија нема право да користи могућности из става 1. овог члана до истека рока забране.

Критеријуми за избор привредног субјекта

Члан 114.

Критеријуми за избор привредног субјекта у поступку јавне набавке могу да се односе на:

1) испуњеност услова за обављање професионалне делатности;

2) финансијски и економски капацитет;

3) технички и стручни капацитет.

Наручилац одређује критеријуме за избор привредног субјекта из става 1. овог члана увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке.

Приликом одређивања критеријума за избор из става 1. овог члана, наручилац може да захтева само ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци.

Критеријуми за избор из става 1. овог члана морају да буду у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.

Ако наручилац одреди критеријуме за избор из става 1. овог члана, дужан је да у јавном позиву одреди потребни ниво капацитета и одговарајуће начине њиховог доказивања.

Испуњеност услова за обављање професионалне делатности

Члан 115.

Наручилац може да захтева да привредни субјект докаже да је уписан у регистар привредних субјеката, судски регистар, професионални регистар или други одговарајући регистар, ако се такав регистар води у земљи у којој привредни субјект има седиште.

Ако привредни субјект мора да поседује одређено овлашћење, односно дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке или да буде члан одређене организације да би могао да обавља предметну делатност, наручилац може од њега да захтева да докаже поседовање такве дозволе, овлашћења или чланства.

Финансијски и економски капацитет

Члан 116.

Наручилац може у документацији о набавци да одреди финансијски и економски капацитет којим се обезбеђује да привредни субјекти имају финансијску и економску способност потребну за извршење уговора о јавној набавци, а нарочито да:

1) имају одређени минимални приход, укључујући одређени минимални приход у области која је обухваћена предметом јавне набавке за период од највише три последње финансијске године, у зависности од датума оснивања привредног субјекта, односно почетка обављања делатности привредног субјеката;

2) имају одређени однос имовине и обавеза или други финансијски показатељ у вези са финансијским извештајима привредних субјеката за период од највише три последње финансијске године;

3) имају одговарајући ниво осигурања од професионалне одговорности.

Минимални приход из става 1. тачка 1) овог члана не сме да буде већи од двоструке процењене вредности јавне набавке, осим у изузетним случајевима када је то неопходно због посебних ризика повезаних са предметом јавне набавке које наручилац мора да образложи у документацији о набавци.

Ако наручилац одреди услов из става 1. тачка 2) овог члана, дужан је да у конкурсној документацији одреди транспарентне, објективне и недискриминаторске методе и критеријуме за њихову оцену.

Ако је предмет јавне набавке подељен на више партија, услови из става 1. овог члана одређују се сразмерно свакој појединачној партији.

Наручилац може изузетно да захтева минимални приход у односу на процењену вредност више партија у случају да поједини понуђач буде изабран у неколико партија које се извршавају истовремено.

У поступку закључења уговора на основу оквирног споразума када се спроводи поновно отварање конкуренције, услов из става 1. тачка 1) овог члана израчунава се на основу очекиване максималне вредности појединачних уговора који ће се извршавати у исто време или, ако то није познато, на основу процењене вредности оквирног споразума.

У систему динамичне набавке услов из става 1. тачка 1) овог члана израчунава се на основу очекиване максималне вредности појединачних уговора који ће се закључити током трајања система динамичне набавке.

Технички и стручни капацитет

Члан 117.

Наручилац може да одреди услове у погледу техничког и стручног капацитета којима се обезбеђује да привредни субјект има потребне кадровске и техничке ресурсе и искуство потребно за извршење уговора о јавној набавци са одговарајућим нивоом квалитета, а нарочито може да захтева да привредни субјект има довољно искуства у погледу раније извршених уговора.

Ако наручилац утврди да привредни субјект има сукобљене интересе, односно интересе који могу негативно да утичу на извршење уговора о јавној набавци може сматрати да привредни субјект нема потребан стручни капацитет.

У поступку јавне набавке чији је предмет испорука добара који обухвата послове постављања или уградње, пружање услуга или извођење радова, стручни капацитет привредног субјекта за извршење послова постављања или уградње добара, пружање услуга или извођење радова може да се оцењује у односу на његове вештине, ефикасност, искуство и поузданост.

2. Начин доказивања испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта

Изјава о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта

Члан 118.

Привредни субјект у понуди, односно пријави доставља изјаву о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта (у даљем тексту: изјава о испуњености критеријума) на стандардном обрасцу, којом потврђује да:

1) не постоје основи за искључење;

2) испуњава захтеване критеријуме за избор привредног субјекта;

3) испуњава критеријуме или правила одређена за смањење броја способних кандидата у складу са чланом 64. овог закона, ако је применљиво.

Ако понуду, односно пријаву подноси група привредних субјеката, у понуди, односно пријави се доставља засебна изјава сваког члана групе привредних субјеката која садржи податке из става 1. тач. 1) и 2) овог члана за релевантне капацитете члана групе.

Ако привредни субјект намерава да део уговора повери подизвођачу или да користи капацитете других субјеката, дужан је да за подизвођача, односно субјекта чије капацитете користи достави засебну изјаву која садржи податке из става 1. тачка 1) овог члана и податке из става 1. тачка 2) овог члана за релевантне капацитете подизвођача, односно другог субјекта које намерава да користи.

У изјави о испуњености критеријума привредни субјекти наводе издаваоце доказа о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта и изјављују да ће на захтев и без одлагања, моћи наручиоцу да достави те доказе.

У изјави о испуњености критеријума привредни субјект може да наведе податке о интернет адреси базе података, све потребне идентификационе податке и изјаву о пристанку, путем којих могу да се прибаве докази, односно изврши увид у доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта.

Привредни субјект може да користи изјаву о испуњености критеријума коју је већ користио у неком претходном поступку јавне набавке, ако потврди да су у њој садржани подаци и даље исправни.

Садржину стандардног обрасца изјаве о испуњености критеријума утврђује Канцеларија за јавне набавке, у складу са европским јединственим документом о набавци утврђеним од стране Европске комисије.

Стандардни образац из става 7. овог члана Канцеларија за јавне набавке објављује на својој интернет страници.

Члан 119.

Наручилац је дужан да пре доношења одлуке у поступку јавне набавке захтева од понуђача који је доставио економски најповољнију понуду да у примереном року, не краћем од пет радних дана, достави доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, у неовереним копијама.

Наручилац није дужан да поступи у складу са ставом 1. овог члана за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или нижа од 5.000.000 динара.

Наручилац може, без обзира на процењену вредност јавне набавке, да затражи од понуђача и кандидата да доставе све доказе или део доказа о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта ради провере података наведених у изјави о испуњености критеријума, ако је то потребно за правилно спровођење поступка.

Наручилац не мора да захтева од понуђача и кандидата да доставе доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, ако:

1) на основу података наведених у изјави о испуњености критеријума може да прибави доказе, односно изврши увид у доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта;

2) наручилац већ поседује важеће релевантне доказе.

Наручилац може да позове понуђаче или кандидате да допуне или појасне доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, у складу са чланом 142. овог закона.

Ако понуђач који је поднео економски најповољнију понуду не достави тражене доказе у остављеном року или достављеним доказима не докаже да испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, наручилац је дужан да одбије понуду тог понуђача и у складу са ставом 1. овог члана позове следећег понуђача који је поднео најповољнију понуду или да обустави поступак јавне набавке, ако постоје разлози за обуставу.

3. Докази о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта

Члан 120.

Наручилац у документацији о набавци наводи потврде, документа, изјаве и друге доказе којима привредни субјект доказује да испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

У случају постојања сумње у истинитост података које је доставио привредни субјект, наручилац може достављене податке да провери код издаваоца доказа, надлежног органа или треће стране која има сазнања о релевантним чињеницама, а изузетно може од понуђача да захтева да доставе на увид оригинал или оверене копије свих или појединих доказа.

Привредни субјект, у складу са одредбама овог закона, може да користи капацитете других привредних субјеката и наручиоцу може на било који начин да докаже да располаже потребним ресурсима.

Члан 121.

Непостојање основа за искључење из:

1) члана 111. став 1. тачка 1) овог закона доказује се потврдом надлежног суда, односно надлежне полицијске управе;

2) члана 111. став 1. тачка 2) овог закона доказује се потврдом надлежног пореског органа и организације за обавезно социјално осигурање или потврдом надлежног органа да се понуђач налази у поступку приватизације;

3) члана 112. став 1. тачка 1) овог закона доказује се потврдом надлежног суда, односно другог надлежног органа.

Ако привредни субјекат има седиште у другој држави као доказ да не постоје основи за искључење:

1) из члана 111. став 1. тачка 1) овог закона наручилац ће прихватити извод из казнене евиденције или другог одговарајућег регистра или, ако то није могуће, одговарајући документ надлежног судског или управног органа у држави седишта привредног субјекта, односно држави чије је лице држављанин;

2) из члана 111. став 1. тачка 2) и члана 112. став 1. тачка 1) овог закона наручилац ће прихватити потврду надлежног органа у држави седишта привредног субјекта.

Ако се у држави у којој привредни субјект има седиште, односно држави чији је лице држављанин не издају докази из става 2. овог члана или ако докази не обухватају све податке из члана 111. став 1. тач. 1) и 2) и члана 112. став 1. тачка 1) овог закона, привредни субјект може да, уместо доказа, достави своју писану изјаву дату под кривичном и материјалном одговорношћу, оверену пред судским или управним органом, јавним бележником или другим надлежним органом те државе, у којој се наводи да не постоје наведени основи за искључење привредног субјекта.

У случају из става 3. овог члана наручилац може путем базе потврда на интернету из члана 125. овог закона или на други релевантан начин, да провери да ли се докази не издају или не обухватају све релевантне податке.

Члан 122.

Способност за обављање професионалне делатности доказује се:

1) изводом из судског, привредног, професионалног или другог одговарајућег регистра који се води у држави у којој привредни субјект има седиште;

2) дозволом надлежног органа или потврдом о чланству у одређеној организацији, која је издата у држави у којој привредни субјект има седиште.

Члан 123.

Финансијски и економски капацитет привредног субјекта, по правилу, доказује се:

1) одговарајућим извештајем банке или, по потреби, доказом о релевантном осигурању од професионалне одговорности;

2) финансијским извештајима или изводима из финансијских извештаја, ако је објављивање финансијских извештаја обавезно;

3) извештајем о укупном приходу привредног субјекта и, ако је потребно, извештајем о приходу добара, услуга или радова на које се уговор о јавној набавци односи, у три последње доступне обрачунске (финансијске) године, у зависности од датума оснивања или почетка обављања делатности привредног субјекта, ако је информација о тим приходима доступна.

Ако привредни субјект из оправданог разлога није у могућности да достави документе и доказе из става 1. овог члана које наручилац захтева, финансијски и економски капацитет може да докаже и било којим другим документом из чије садржине наручилац може на несумњив начин да утврди испуњеност захтеваног финансијског и економског капацитета.

Члан 124.

Технички и стручни капацитет доказује се достављањем једног или више доказа, и то:

1) списка радова изведених током периода од највише пет последњих година пре истека рока за подношење понуда, односно пријава са потврдама о задовољавајућем извођењу и исходу најважнијих радова, а ако је потребно да би се обезбедио одговарајући ниво конкуренције, наручиоци могу да назначе да ће се узети у обзир доказ о релевантним радовима извршеним у периоду дужем од пет година;

2) списка испорука релевантних добара или пружених услуга током периода од највише три последње године пре истека рока за подношење понуда, односно пријава, са износима, датумима и називима корисника, а ако је потребно да би се обезбедио одговарајући ниво конкуренције, наручиоци могу да назначе да ће се узети у обзир доказ о релевантним добрима или услугама испорученим, односно пруженим у периоду дужем од три године;

3) података о ангажованим техничким лицима или телима, без обзира да ли су директно запослени или припадају привредном субјекту, а посебно у погледу одговорности за контролу квалитета, а у случају уговора о јавној набавци радова у погледу извођења радова;

4) описа техничких средстава и мера које привредни субјект користи за обезбеђивање квалитета и средстава за проучавање и истраживање којима располаже;

5) образовне и стручне квалификације пружаоца услуга или извођача радова или њиховог руководећег особља, под условом да те квалификације не оцењује у оквиру критеријума за доделу уговора;

6) података о управљању ланцем снабдевања и системима праћења које ће привредни субјект бити у могућности да користи приликом извршења уговора;

7) изјаве привредног субјекта о прихватању контроле квалитета коју ће вршити наручилац или овлашћено тело у држави у којој је привредни субјект основан које ће у име наручиоца вршити контролу, у погледу производних или техничких капацитета привредног субјекта и, по потреби, средстава за проучавање и истраживање којима располаже и мера за контролу квалитета које ће примењивати, ако су добра или услуге који се испоручују сложене природе или су неопходни за одређену сврху;

8) података о мерама за управљање заштитом животне средине, које ће привредни субјект бити у могућности да примењује приликом извршења уговора;

9) изјаве о просечном годишњем броју запослених пружаоца услуга и извођача радова и броју руководећег особља у последње три године пре истека рока за подношење понуда, односно пријава;

10) изјава о алатима, погонској или техничкој опреми која је пружаоцу услуге или извођачу радова на располагању за извршење уговора;

11) података о делу уговора који привредни субјект намерава да подуговори ако релевантни критеријум за квалитативни избор доказује коришћењем капацитета подизвођача;

12) у погледу добара који су предмет јавне набавке:

(1) узорака, описа или фотографије, чија веродостојност мора да буде потврђена ако то наручилац захтева;

(2) сертификата званичних институција или агенција за контролу квалитета чија је компетентност призната, којима се потврђује усаглашеност добара са јасно дефинисаним техничким спецификацијама или стандардима.

4. База потврда на интернету (е-Цертис)

Члан 125.

Наручилац користи систем е-Цертис ради добијања података о врсти и форми доказа из чл. 120-124. овог закона и о надлежним органима који те податке и доказе издају у државама чланицама Европске уније.

Наручилац је дужан да захтева првенствено врсту и форму доказа из чл. 120-124. овог закона који су обухваћени системом е-Цертис.

5. Стандарди осигурања квалитета и стандарди управљања животном средином

Члан 126.

Ако наручилац у сврху доказивања критеријума за квалитативни избор захтева достављање потврда независних тела којима се потврђује усаглашеност привредног субјекта са одређеним стандардима осигурања квалитета, укључујући приступачност за особе са инвалидитетом, дужан је да упути на системе осигурања квалитета који се заснивају на одговарајућим стандардима које су потврдила акредитована тела.

Наручилац је дужан да призна еквивалентне потврде тела основаних у државама чланицама Европске уније или тела основаних у осталим државама.

Наручилац је дужан да прихвати доказе о еквивалентним мерама осигурања квалитета ако привредни субјект из објективних разлога не може да прибави потврде из ст. 1. и 2. овог члана у одговарајућем року, под условом да докаже да су те мере усклађене са траженим стандардима осигурања квалитета.

Члан 127.

Ако наручилац захтева достављање потврда независних тела којима се потврђује усаглашеност привредног субјекта са одређеним системима или стандардима за управљање животном средином, дужан је да упути на Систем управљања заштитом животне средине и провере (ЕМАС) или на друге системе управљања животном средином који се признају, у складу са законом којим се уређује заштита животне средине или на стандарде управљања животном средином који се заснивају на одговарајућим европским или међународним стандардима акредитованих тела.

До дана приступања Републике Србије Европској унији наручилац је дужан да призна еквивалентне потврде тела основаних у државама чланицама Европске уније или потврде тела основаних у осталим државама.

Наручилац је дужан да призна еквивалентне потврде тела основаних у државама чланицама Европске уније.

Наручилац је дужан да прихвати доказе о еквивалентним мерама управљања животном средином ако привредни субјект очигледно нема приступ потврдама из ст. 1-3. овог члана или из објективних разлога не

може те потврде да прибави у одговарајућем року, под условом да докаже да су те мере еквивалентне траженим системима или стандардима управљања животном средином.

6. Регистар понуђача у Републици Србији

Члан 128.

Организација надлежна за регистрацију привредних субјеката води јавни регистар понуђача - предузетника и правних лица (у даљем тексту: регистар понуђача).

Организација надлежна за регистрацију привредних субјеката дужна је да омогући привредним субјектима упис у регистар понуђача у складу са овим законом.

Регистар понуђача је доступан на интернет страници организације из става 1. овог члана.

Сваки привредни субјект може да поднесе захтев за упис у регистар понуђача, подношењем докумената којима доказује непостојање основа за искључење из члана 111. став 1. тач. 1) и 2) овог закона.

Организација надлежна за издавање доказа из члана 121. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, односно орган надлежан за изрицање санкција и мера лицу регистрованом у регистру понуђача, дужан је да након што утврди промене или изрекне санкцију или меру лицу регистрованом у регистру понуђача, о томе, без одлагања, обавести организацију надлежну за регистрацију привредних субјеката.

Сматра се да привредни субјект који је уписан у регистар понуђача нема основа за искључење из члана 111. став 1. тач. 1) и 2) овог закона.

У регистру понуђача региструју се подаци и промене података о понуђачу, и то:

1) матични/регистарски број;

2) порески идентификациони број;

3) пословно име и адреса седишта;

4) лично име и ЈМБГ, односно број пасоша и земља издавања законског заступника понуђача, ако је законски заступник физичко лице и пословно име и матични број законског заступника привредног субјекта, ако је заступник правно лице.

У регистру понуђача региструје се и датум регистрације привредног субјекта, односно датум промене података о привредном субјекту који су предмет регистрације.

Понуђач се брише из регистра понуђача на основу захтева понуђача за брисање или по службеној дужности ако престане да испуњава неки од законом прописаних услова.

Против решења регистратора који води регистар понуђача може да се изјави жалба министру надлежном за послове привреде.

Министар надлежан за послове финансија прописује документацију која се подноси уз пријаву за регистрацију понуђача.

Званични регистри привредних субјеката и сертификација надлежних тела

Члан 129.

Привредни субјект може у поступку јавне набавке да достави потврду издату од стране надлежног органа или тела о упису у званични регистар привредних субјеката или потврду издату од надлежног тела за сертификацију у држави чланици Европске уније, којом доказује да испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта обухваћене тим потврдама.

Независно од става 1. овог члана, наручилац може од привредног субјекта који је у поступку јавне набавке доставио потврду додатно да захтева да у примереном року достави документа из члана 121. став 1. тачка 2) овог закона.

7. Коришћење капацитета других субјеката

Члан 130.

Привредни субјекти могу да доказују критеријуме за квалитативни избор из чл. 116. и 117. овог закона користећи капацитете чланова групе привредних субјекта или користећи капацитете других субјеката на начин прописан овим чланом.

Сви чланови групе привредних субјеката у групи солидарно су одговорни за извршење уговора о јавној набавци.

Привредни субјект може у поступку јавне набавке, ради доказивања критеријума за квалитативни избор из члана 117. овог закона да користи капацитете других субјеката, без обзира на правну природу њиховог међусобног односа, на начин прописан овим чланом.

Ако привредни субјект користи капацитете других субјеката, мора наручиоцу да докаже да ће имати на располагању потребне ресурсе за извршење уговора, прихватањем обавезе других субјеката да ће те ресурсе ставити на располагање привредном субјекту.

У погледу доказивања критеријума за квалитативни избор који се односе на образовне и стручне квалификације из члана 124. став 1. тачка 5) овог закона или на релевантно стручно искуство из члана 124. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, привредни субјект у поступку јавне набавке може да користи капацитете других субјеката, ако ће ти субјекти у својству подизвођача да изводе радове или пружају услуге за које се тај капацитет тражи, а привредни субјект је дужан да у складу са чл. 118-125. овог закона, докаже да ти субјекти испуњавају релевантне критеријуме за избор привредног субјекта и да ли постоје основи за њихово искључење.

У случају уговора о јавној набавци радова, уговора о јавној набавци услуга или уговора о јавној набавци добара који укључује послове монтаже или инсталације, наручилац може да захтева да одређене кључне задатке, односно послове обавља директно сам понуђач или члан групе понуђача.

8. Подизвођач

Члан 131.

Наручилац не може да захтева од привредних субјеката или да ограничава привредне субјекте да део уговора о јавној набавци поверe подизвођачу или да ангажују одређене подизвођаче, осим ако посебним прописом или међународним споразумом није другачије одређено.

Привредни субјект који намерава да извршење дела уговора повери подизвођачу, дужан је да у понуди наведе:

1) који део уговора намерава да повери подизвођачу (по предмету или у количини, вредности или проценту);

2) податке о подизвођачима;

3) да ће наручилац непосредно да плаћа подизвођачу за део уговора који је он извршио, уколико подизвођач захтева да му се доспела потраживања плаћају непосредно.

Подаци из става 1. морају да буду наведени у уговору о јавној набавци, ако је привредни субјект поверио подизвођачу део уговора о јавној набавци.

У случају из става 2. тачка 3) овог члана наручилац је дужан да непосредно плаћа доспела потраживања подизвођачу за део уговора који је он извршио.

Ако није предвиђено непосредно плаћање доспелих потраживања подизвођачу за део уговора који је он извршио, наручилац је дужан да након плаћања привредном субјекту са којим је закључио уговор затражи да му у року од 60 дана достави доказ и изјаву подизвођача да је извршио плаћање подизвођачу његових потраживања.

Уколико привредни субјект са којим је закључио уговор у року из става 5. овог члана не достави доказ и изјаву подизвођача, наручилац је дужан да достави Канцеларији за јавне набавке предлог за покретање прекршајног поступка.

Привредни субјект у потпуности одговара наручиоцу за извршење уговорних обавеза, без обзира на учешће подизвођача.

9. Критеријуми за доделу уговора

а) Општа правила

Одређивање критеријума

Члан 132.

У поступку јавне набавке наручилац додељује уговор економски најповољнијој понуди коју одређује на основу једног од следећих критеријума:

1) цене или

2) трошкова применом приступа трошковне ефикасности, као што је трошак животног циклуса у складу са чланом 134. овог закона или

3) односа цене и квалитета, односно трошка и квалитета који се оцењује на основу критеријума, укључујући квалитативне, еколошке и/или социјалне аспекте, повезане са предметом уговора о јавној набавци, који нарочито могу да обухвате:

   (1) квалитет, укључујући техничке одлике, естетске и функционалне карактеристике, доступност, решење за све кориснике, социјалне, еколошке и иновативне карактеристике, трговину и услове трговине;

   (2) организацију, квалификације и искуство особља коме је поверено извршење уговора, када квалитет особља може да има значајан утицај на ниво успешности извршења уговора или

   (3) услугу након продаје и техничку помоћ, услове испоруке, као што су датум испоруке, процес испоруке и рок испоруке или рок извршења.

Наручилац може да одреди елемент цене или трошка у виду унапред прописане цене или трошка, тако да се економски најповољнија понуда утврђује на основу критеријума за квалитет.

Члан 133.

Наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди критеријуме за доделу уговора.

Критеријуми за доделу уговора морају да буду описани и вредновани, не смеју да буду дискриминаторски, морају да буду повезани са предметом уговора о јавној набавци и морају да омогуће ефективну конкуренцију.

Сматра се да су критеријуми за доделу уговора повезани са предметом уговора о јавној набавци ако се односе на добра, радове или услуге који су предмет тог уговора, у сваком погледу и у било којој фази њиховог животног циклуса, укључујући факторе који се односе на одређени процес производње, извођење радова, испоруку добара или пружање услуга, односно трговање њима или на одређени процес неке друге фазе њиховог животног циклуса, и у случају да ти фактори нису део њиховог материјалног садржаја.

Наручилац одређује критеријуме на начин који ће му омогућити накнадну објективну проверу и оцену понуда, као и проверу података које су доставили понуђачи, да би се оценило у којој мери понуде испуњавају критеријуме за доделу уговора, а у случају сумње наручиоци су дужни да провере тачност података и доказа које су понуђачи доставили.

Наручилац у документацији о набавци одређује релативни значај у пондерима за сваки критеријум за доделу уговора, а посебно наводи методологију за доделу пондера за сваки критеријум, осим када је критеријум само цена.

Пондери могу да се изразе одређивањем распона са одговарајућом максималном разликом.

Када пондерисање није могуће из објективних разлога, наручилац наводи критеријуме за доделу уговора по опадајућем редоследу важности.

Наручилац у документацији о набавци одређује и резервне критеријуме на основу којих ће доделити уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке.

При оцењивању понуда наручилац је дужан да примењује само оне критеријуме који су садржани у документацији о набавци и то на начин како су описани и вредновани.

б) Трошкови животног циклуса

Члан 134.

Трошкови животног циклуса обухватају у релевантној мери делове или све следеће трошкове током животног циклуса добара, услуга или радова:

1) трошкове које сноси наручилац или други корисници, као што су:

   (1) трошкови набавке,

   (2) трошкови употребе, као што је потрошња енергије и других ресурса,

   (3) трошкови одржавања,

   (4) трошкови на крају животног циклуса, као што су трошкови сакупљања и рециклирања;

2) трошкове приписане спољашњим еколошким факторима повезаним са добром, услугом или радовима током њиховог животног циклуса, под условом да њихова новчана вредност може да се одреди и провери, а који могу да обухвате трошкове емисије гасова са ефектом стаклене баште и емисије других загађивача, као и друге трошкове ублажавања климатских промена.

Ако наручилац користи трошак животног циклуса дужан је да у документацији о набавци наведе податке које понуђачи треба да доставе и метод који наручилац на основу тих података користи за утврђивање трошкова животног циклуса.

Метод који се користи за процену трошкова приписаних спољашњим еколошким факторима мора да испуњава све следеће услове:

1) да се заснива на објективно проверљивим и недискриминаторским критеријумима, а ако није успостављен за вишекратну или сталну примену не сме неоправдано да иде у корист или на штету одређених привредних субјеката;

2) да је доступан свим заинтересованим странама;

3) да тражене податке могу уз разумне напоре да доставе савесни привредни субјекти, укључујући привредне субјекте из трећих држава које су стране у Споразуму о јавним набавкама (Агреемент он Говернмент Процуремент - ГПА) или другим међународним споразумима који обавезују Европску унију и Републику Србију.

Наручилац мора да примени заједнички метод за израчунавање трошкова животног циклуса, када је обавеза примене таквог метода утврђена правним актима Европске уније из Прилога 9. Део ИИ. овог закона.

10. Понуда у поступку јавне набавке

а) Опште одредбе

Подношење понуде

Члан 135.

Понуда се подноси електронским средствима путем Портала јавних набавки, осим ако је овим законом другачије одређено.

Понуђач може да поднесе само једну понуду.

У року за подношење понуде понуђач може да измени, допуни или опозове своју понуду, на начин на који је поднео основну понуду.

Понуду може да поднесе група понуђача као заједничку понуду.

Наручилац не може од групе понуђача да захтева да се повезују у одређени правни облик како би могли да поднесу заједничку понуду.

Наручилац може од групе понуђача да захтева да се повезују у одређени правни облик након доделе уговора, уколико је то неопходно за реализацију уговора.

Понуђач који је самостално поднео понуду не може истовремено да учествује у заједничкој понуди или као подизвођач, нити исто лице може учествовати у више заједничких понуда.

Наручилац је дужан да одбије све понуде које су поднете супротно забрани из става 7. овог члана.

Одредбе овог члана сходно се примењују на начин подношења пријава.

Понуде са варијантама

Члан 136.

Наручиоци могу да дозволе или да захтевају подношење понуде са варијантама.

У случају из става 1. овог члана наручилац у јавном позиву наводи да ли је дозвољено или се захтева подношење понуде са варијантама. Уколико наручилац у јавном позиву није навео да ли је дозвољено или се захтева подношење понуде са варијантама сматра се да подношење понуде са варијантама није дозвољено.

Варијанте морају да буду повезане са предметом уговора.

Ако је подношење понуде са варијантама дозвољено или се захтева, у документацији о набавци се наводе минимални захтеви које варијанте треба да испуне и сви посебни захтеви за њихово подношење.

Одабрани критеријуми за доделу уговора одређују се да могу да се примене на варијанте које испуњавају минималне захтеве, као и на понуде које су у складу са минималним захтевима, а које нису са варијантама.

У обзир се могу узети само варијанте које испуњавају минималне захтеве које је утврдио наручилац.

У поступцима доделе уговора о јавној набавци добара или услуга, наручиоци који су дозволили или захтевали понуде са варијантама не могу да одбију варијанту само због тога што би њено евентуално прихватање довело до уговора о јавној набавци услуга уместо добара или уговора о јавној набавци добара уместо услуга.

Важење понуде

Члан 137.

Наручилац одређује рок важења понуде, с тим да не може да буде краћи од 30 дана од дана отварања понуда.

У случају истека рока важења понуде, наручилац је дужан да у писаној форми затражи од понуђача продужење рока важења понуде.

Понуђач који прихвати захтев за продужење рока важења понуде не може да мења понуду.

Трошкови припремања понуде

Члан 138.

Трошкове припремања и подношења понуде сноси искључиво понуђач и не може да тражи од наручиоца накнаду трошкова.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је поступак јавне набавке обустављен из разлога који су на страни наручиоца, наручилац је дужан да понуђачу надокнади трошкове израде узорка или модела, ако су израђени у складу са техничким спецификацијама наручиоца и трошкове прибављања средстава обезбеђења, под условом да је понуђач тражио накнаду наведених трошкова у својој понуди.

б) Пријем и отварање понуда

Пријем понуда

Члан 139.

Приликом пријема електронске понуде понуђач добија потврду пријема понуде са назнаком датума и времена пријема.

Уколико се делови понуде не могу поднети електронским путем у смислу члана 45. став 3. наручилац је дужан да приликом пријема, на коверти, односно кутији у којој се налазе, обележи време пријема. Ако су делови понуде достављени непосредно, наручилац предаје понуђачу потврду пријема.

У случају из става 2. овог члана, ако су делови понуде поднети неблаговремено, наручилац ће по окончању поступка отварања, неотворене делове понуде да врати понуђачу, са назнаком да су поднети неблаговремено.

Забрањено је давање информација о примљеним понудама до отварања понуда, а наручилац је у обавези да понуде чува на начин да не дођу у посед неовлашћених лица.

Отварање понуда

Члан 140.

Понуде се отварају одмах након истека рока за подношење понуда, односно истог дана.

Отварање понуда је јавно.

Наручилац ће искључити јавност у поступку отварања понуда ако је то потребно ради заштите података који представљају пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или представљају тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података.

У случају из става 3. овог члана наручилац доноси одлуку којом одређује разлоге за искључење јавности и да ли се искључење јавности односи и на представнике понуђача.

О поступку отварања понуда води се посебан записник.

Начин отварања понуда, садржину записника о отварању понуда и друга питања од значаја за поступак отварања понуда прописује Канцеларија за јавне набавке.

11. Додела уговора

Преглед и стручна оцена понуда и пријава

Члан 141.

Након отварања понуда, односно пријава, врши се преглед, стручна оцена и рангирање понуда, односно пријава, на основу услова и захтева из документације о набавци и сачињава извештај о поступку јавне набавке.

Додатна објашњења, контрола и допуштене исправке

Члан 142.

Наручилац може да захтева додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда или пријава, а може да врши и контролу (увид) код понуђача, односно његовог подизвођача.

Ако су подаци или документација, коју је понуђач, односно кандидат доставио непотпуни или нејасни, наручилац може, поштујући начела једнакости и транспарентности, у примереном року који није краћи од пет дана, да захтева од понуђача, односно кандидата да достави неопходне информације или додатну документацију.

Поступање у складу са ст. 1. и 2. овог члана, не сме да доведе до промене елемената понуде који су од значаја за примену критеријума за доделу уговора или до измене понуђеног предмета набавке.

Ако понуда садржи рачунску грешку, наручилац је у обавези да од понуђача затражи да прихвати исправку рачунске грешке, а понуђач је дужан да достави одговор у року од пет дана од дана пријема захтева.

Ако се понуђач не сагласи са исправком рачунске грешке, наручилац ће његову понуду одбити.

У случају разлике између јединичне и укупне цене, меродавна је јединична цена.

Неуобичајено ниска понуда

Члан 143.

Неуобичајено ниска понуда у смислу овог закона је понуда која садржи цену или трошак који значајно одступа у односу на тржишни и изазива сумњу у могућност извршења јавне набавке у складу са захтевима наручиоца предвиђеним у документацији о набавци.

Ако наручилац процени да је понуда неуобичајено ниска, дужан је да захтева од понуђача да, у примереном року, образложи цену или трошак наведен у понуди.

Образложење из става 2. овог члана се нарочито односи на:

1) економичност производног процеса, услуга које се пружају или начина градње;

2) изабрана техничка решења или изузетно повољне услове које понуђач има за испоруку добара, пружање услуга или извођење радова;

3) оригиналност добара, услуга или радова, које понуђач нуди;

4) усклађеност са обавезама из члана 5. став 4. овог закона;

5) ангажовање подизвођача;

6) могућност да понуђач добије државну помоћ.

Наручилац може да одбије понуду само у случају да достављено образложење и докази не пружају одговарајуће објашњење неуобичајено ниске понуде, узимајући у обзир податке из става 3. овог члана.

Ако наручилац утврди да је понуда неуобичајено ниска због тога што је понуђач добио државну помоћ, може ту понуду да одбије само онда ако понуђач, након захтева наручиоца, у примереном року који је наручилац одредио, не достави ваљан доказ о законито додељеној државној помоћи.

Наручилац који у поступку јавне набавке чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова, одбије понуду у складу са ставом 5. овог члана, обавештава Европску комисију.

Наручилац је дужан да одбије као неприхватљиву понуду за коју утврди да је неуобичајено ниска због непоступања понуђача у складу са обавезама из члана 5. став 4. овог закона.

Услови за доделу уговора

Члан 144.

Наручилац, након прегледа и стручне оцене, одбија понуду, односно пријаву као неприхватљиву, ако:

1) утврди да постоје основи за искључење привредног субјекта;

2) нису испуњени критеријуми за избор привредног субјекта;

3) нису испуњени захтеви и услови у вези са предметом набавке и техничким спецификацијама;

4) није достављено средство обезбеђења за озбиљност понуде у складу са документацијом о набавци;

5) постоје ваљани докази о повреди конкуренције или корупцији;

6) утврди друге недостатке због којих није могуће утврдити стварну садржину понуде или није могуће упоредити је са другим понудама.

Наручилац може да одбије као неприхватљиву понуду која прелази износ процењене вредности предмета јавне набавке или расположивих средстава.

Наручилац може да одбије као неприхватљиву понуду за коју утврди да је неуобичајено ниска у складу са чланом 143. ст. 4. и 5. овог закона.

Понуде које нису одбијене оцењују се и рангирају према критеријуму за доделу уговора који је одређен у документацији о набавци.

Ако постоје две или више понуда које су применом критеријума за доделу уговора једнаке, наручилац ће уговор доделити у складу са резервним критеријумима.

Ако и након примене резервних критеријума постоје две или више понуда које су једнако рангиране, наручилац ће доделити уговор понуђачу који буде извучен путем жреба.

Извештај о поступку јавне набавке

Члан 145.

Након спроведене стручне оцене понуда односно пријава комисија за јавну набавку саставља извештај о поступку јавне набавке.

Извештај из става 1. овог члана мора да садржи нарочито следеће податке:

1) предмет јавне набавке, процењену вредност јавне набавке укупно и посебно за сваку партију;

2) вредност уговора, оквирног споразума или система динамичне набавке;

3) основне податке о понуђачима односно кандидатима;

4) назив изабраног понуђача односно кандидата, разлоге због којих је његова понуда изабрана односно пријава прихваћена, део уговора или оквирног споразума који ће извршавати подизвођач и називе подизвођача ако постоје;

5) резултате оцене понуда и испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта и, ако је примењиво, критеријума или правила за смањење броја кандидата, понуда и решења и то:

   (1) називе изабраних кандидата или понуђача и разлоге за њихов избор;

   (2) називе одбијених/искључених кандидата или понуђача, разлоге за одбијање њихових пријава или понуда и понуђену цену тих понуда;

6) разлоге за одбијање понуде за које се установи да су неуобичајено ниске;

7) начин рангирања понуда;

8) околности које оправдавају примену преговарачког поступка без објављивања јавног позива;

9) околности које оправдавају примену конкурентног поступка са преговарањем и конкурентног дијалога које спроводи јавни наручилац;

10) разлоге због којих је наручилац одлучио да обустави поступак јавне набавке;

11) разлоге из члана 45. ст. 3. и 5. овог закона због којих нису коришћена електронска средства за подношење понуда;

12) сукоб интереса који је утврђен и мере које су поводом тога предузете, када је то примењиво;

13) образложење разлога због којих предмет јавне набавке није подељен у партије у складу са чланом 36. став 2. овог закона.

Извештај о поступку јавне набавке није неопходан за уговоре који се закључују на основу оквирног споразума, у складу са чланом 67. став 1. и чланом 67. став 3. тачка 1) овог закона.

Наручилац је дужан да извештај о поступку јавне набавке достави Канцеларији за јавне набавке или другом надлежном органу, на њихов захтев и у року који одреде.

Одлука о додели уговора

Члан 146.

Наручилац доноси одлуку о додели уговора ако је у стручној оцени понуда утврђено да су се стекли услови за доделу уговора.

Наручилац може да додели уговор понуђачу чија понуда садржи понуђену цену већу од процењене вредности јавне набавке.

Одлуку о додели уговора наручилац доноси у року од 30 дана од истека рока за подношење понуда, осим ако је наручилац у конкурсној документацији одредио дужи рок.

Одлука о додели уговора мора да буде образложена и да садржи нарочито податке из извештаја о поступку јавне набавке и упутство о правном средству.

Наручилац је дужан да одлуку о додели уговора објави на Порталу јавних набавки у року од три дана од дана доношења.

Ако би објављивање појединих података из одлуке о додели уговора било противно одредбама овог закона или на други начин било противно општем интересу, ако би нанело штету оправданим пословним интересима одређеног привредног субјеката или би могло да доведе до повреде конкуренције на тржишту, ти подаци из одлуке неће се објавити.

Одредбе овог члана сходно се примењују на доношење одлуке о закључењу оквирног споразума.

Одлука о обустави поступка

Члан 147.

Наручилац доноси одлуку о обустави поступка јавне набавке ако:

1) постоје доказиви разлози, који нису могли да се предвиде у време покретања поступка и који онемогућавају да се започети поступак оконча;

2) постоје доказиви разлози услед којих је престала потреба наручиоца за предметном набавком због чега се неће понављати у току исте буџетске године, односно у наредних шест месеци;

3) постану познате околности због којих би, да су биле познате раније, дошло до битне промене у садржају документације о набавци;

4) није достављена ниједна понуда односно ниједна пријава;

5) ниједан кандидат не испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта;

6) је у јавној набавци чија је процењена вредност мања од износа европских прагова, у свим понудама понуђена цена једнака или већа од износа европских прагова;

7) није добио унапред одређен број кандидата или понуда за закључење оквирног споразума, осим у случају из члана 66. став 8. овог закона;

8) након прегледа и стручне оцене понуда утврди да су све понуде неприхватљиве.

У случају обуставе поступка пре истека рока за подношење понуда, Портал јавних набавки трајно онемогућава приступ понудама или пријавама, а наручилац враћа понуђачима неотворене понуде, пријаве и друге документе који нису достављени путем Портала јавних набавки.

Одлука о обустави поступка јавне набавке мора да буде образложена, мора да садржи нарочито податке из извештаја о поступку јавне набавке, односно разлоге обустављања поступка и упутство о правном средству.

Наручилац је дужан да одлуку о обустави поступка објави на Порталу јавних набавки у року од три дана од дана доношења.

Наручилац је дужан да у одлуци о обустави поступка јавне набавке одлучи о трошковима припремања понуде из члана 138. став 2. овог закона.

Ако би објављивање појединих података из одлуке о обустави поступка било противно одредбама овог закона или на други начин било противно општем интересу, ако би нанело штету оправданим пословним интересима одређеног привредног субјеката или би могло да доведе до повреде конкуренције на тржишту, ти подаци из одлуке неће се објавити.

Одлука о искључењу кандидата

Члан 148.

У рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, конкурентном дијалогу, преговарачком поступку са објављивањем јавног позива и партнерству за иновације, наручилац према унапред дефинисаним критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта, односно критеријумима или правилима за смањење броја кандидата у тим поступцима, а на основу резултата прегледа и оцене пријава, доноси посебну одлуку о искључењу кандидата за сваког појединог учесника који неће бити позван да поднесе понуду или да води дијалог.

Одлука о искључењу кандидата мора да буде образложена и да садржи нарочито разлоге неиспуњавања критеријума за квалитативни избор привредног субјекта или критеријума или правила за смањење броја кандидата ако је примењиво, као и упутство о правном средству.

Одлука о искључењу кандидата доноси се у року од 30 дана од истека рока за подношење пријава, осим ако је наручилац у документацији о набавци одредио дужи рок.

Увид у документацију

Члан 149.

Након објављивања одлуке о додели уговора, одлуке о закључењу оквирног споразума, односно одлуке о обустави поступка наручилац је дужан да у року од два дана од дана пријема писаног захтева, привредном субјекту који је поднео понуду односно пријаву у поступку јавне набавке, омогући увид у документацију и копирање документације из поступка о трошку подносиоца захтева, односно преузимање документације на одговарајући начин, с тим да је наручилац обавезан да заштити поверљиве податке, у складу са одредбама овог закона.

Члан 150.

Одредбе чл. 141-149. овог закона сходно се примењују на поступак прегледа и оцене пријава.

12. Уговор о јавној набавци и оквирни споразум

Услови за закључење уговора о јавној набавци и оквирног споразума

Члан 151.

Наручилац може да закључи уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум, након доношења одлуке о додели уговора, односно одлуке о закључењу оквирног споразума и ако у року предвиђеном овим законом није поднет захтев за заштиту права или је захтев за заштиту права коначном одлуком одбачен или одбијен, као и ако је поступак заштите права обустављен.

Наручилац може да закључи уговор о јавној набавци и пре истека рока за подношење захтева за заштиту права:

1) на основу оквирног споразума;

2) у случају примене система динамичне набавке;

3) ако је поднета само једна понуда, која је прихватљива;

4) у случају примене преговарачког поступка без претходног објављивања јавног позива из члана 61. став 1. тачка 2) овог закона.

Закључење уговора о јавној набавци и оквирног споразума

Члан 152.

Уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум закључује се у писаној форми са понуђачем којем је уговор, односно оквирни споразум додељен.

Наручилац је дужан да уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум достави понуђачу у року од десет дана од истека рока за подношење захтева за заштиту права.

Ако понуђач одбије да закључи уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум наручилац може да закључи уговор, односно оквирни споразум са првим следећим најповољнијим понуђачем.

Наручилац ће поново да изврши стручну оцену понуда и донесе одлуку о додели уговора, односно оквирног споразума ако је у случају из става 3. овог члана због методологије доделе пондера потребно да се утврди први следећи најповољнији понуђач.

Уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум мора да буде закључен, у складу са условима одређеним у документацији о набавци и изабраном понудом.

Уговор на основу оквирног споразума закључује се у писаној форми, а исто правно дејство може да има и наруџбеница, ако садржи све битне елементе уговора.

Обавезе које наручилац преузима уговором о јавној набавци морају да буду уговорене у складу са прописима којима се уређује буџетски систем, односно располагање финансијским средствима.

Електронска форма уговора

Члан 153.

Уговор о јавној набавци може да се закључи у електронској форми, у складу са законом којим се уређује електронски документ и законом којим се уређује електронски потпис.

X. ИЗВРШЕЊЕ УГОВОРА

1. Извршење и измене уговора о јавној набавци

Општа правила за извршење уговора о јавној набавци

Члан 154.

Уговор о јавној набавци извршава се у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.

Наручилац је обавезан да контролише извршења уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.

Наручилац не може да врши битне измене уговора о јавној набавци.

Измена уговора сматра се битном у случају када за последицу има измену карактера уговора у материјалном смислу у односу на уговор који је првобитно закључен, односно ако би се значајно изменила природа првобитно закљученог уговора, при чему битна измена уговора увек постоји када је испуњен један или више од следећих услова:

1) изменом се уводе услови који би, да су били део првобитног поступка јавне набавке, омогућавали укључивање других кандидата у односу на оне који су првобитно изабрани или прихватање друге понуде у односу на првобитно прихваћену или омогућавали већу конкуренцију у поступку јавне набавке који је претходио закључењу уговора;

2) изменом се мења привредна равнотежа уговора у корист привредног субјекта са којим је закључен уговор на начин који није предвиђен првобитним уговором;

3) изменом се значајно повећава обим уговора;

4) промена привредног субјекта са којим је закључен уговор о јавној набавци, осим у случајевима из члана 159. овог закона.

Министарство надлежно за послове финансија врши надзор над извршењем уговора о јавним набавкама.

Општа правила о изменама уговора

Члан 155.

Наручилац може током трајања уговора о јавној набавци у складу са одредбама чл. 156-161. овог закона да измени уговор без спровођења поступка јавне набавке.

У случају измене уговора из чл. 157. и 158. овог закона, наручилац је дужан да обавештење о измени уговора пошаље на објављивање на Порталу јавних набавки у року од десет дана од дана измене уговора.

Измене по основу уговорних одредаба

Члан 156.

Уговор о јавној набавци може да се измени, без обзира на вредност измене, ако су измене биле предвиђене у документацији о набавци и уговору о јавној набавци на јасан, прецизан и недвосмислен начин, а које могу да укључе и одредбе о промени цене или опција.

Обим и природа евентуалних измена, као и услови под којима могу да се примене, наводе се у уговору о јавној набавци.

Уговорним одредбама не могу да се предвиде измене које би промениле природу уговора.

Променом цене се не сматра усклађивање цене са унапред јасно дефинисаним параметрима у уговору о јавној набавци.

Измене у погледу додатних добара, услуга или радова

Члан 157.

Уговор о јавној набавци може да се измени ради набавке додатних добара, услуга или радова, који су постали неопходни, а који нису били укључени у првобитни уговор о јавној набавци, у случају када промена привредног субјекта са којим је закључен уговор:

1) није могућа због економских или техничких разлога, као што су захтеви компатибилности са постојећом опремом, услугама или радовима набављеним у оквиру првобитне набавке и

2) може да проузрокује значајне потешкоће или знатно повећавање трошкова за наручиоца.

У случају из става 1. овог члана, повећање вредности уговора не може да буде веће од 50% вредности првобитног уговора и не може да има за циљ избегавање примене овог закона.

Ограничење из става 2. овог члана односи се на укупну вредност свих измена, ако се уговор мења више пута.

Ако уговор садржи одредбу о усклађивању цене са унапред јасно одређеним параметрима, основица за израчунавање повећања вредности уговора из става 2. овог члана је усклађена вредност првобитног уговора у тренутку измене.

Уговорени вишкови радова не представљају измену уговора о јавној набавци.

Измене услед непредвиђених околности

Члан 158.

Уговор о јавној набавци може да се измени када су испуњени сви следећи услови:

1) потреба за изменом настала је због околности које савестан наручилац није могао да предвиди;

2) изменом се не мења природа уговора.

У случају из става 1. овог члана, повећање вредности уговора не може да буде веће од 50% вредности првобитног уговора и не може да има за циљ избегавање примене овог закона.

Ограничење из става 2. овог члана односи се на укупну вредност свих измена, ако се уговор мења више пута.

Ако уговор садржи одредбу о усклађивању цене са унапред јасно одређеним параметрима, основица за израчунавање повећања вредности уговора из става 2. овог члана је усклађена вредност првобитног уговора у тренутку измене.

Промена уговорне стране

Члан 159.

Уговор о јавној набавци може да се измени у циљу промене привредног субјекта са којим је наручилац закључио првобитни уговор о јавној набавци у случају општег или делимичног правног следбеништва тог привредног субјекта, након корпоративног реструктурирања, укључујући и преузимање, спајање, стицање и инсолвентност, од стране другог привредног субјекта који испуњава првобитно одређене критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, под условом да то нема за последицу битне измене уговора и нема за циљ избегавање примене овог закона.

Повећање обима набавке

Члан 160.

Уговор о јавној набавци може да се измени на начин да се повећа обим набавке, ако су испуњени сви следећи услови:

1) вредност измене мора да буде мања од 10% првобитне вредности уговора о јавној набавци добара или услуга, односно мања од 15% првобитне вредности уговора о јавној набавци радова и

2) вредност измене мора да буде мања од 15.000.000 динара у случају уговора о јавној набавци добара или услуга, односно мања од 50.000.000 динара у случају уговора о јавној набавци радова.

Ограничење из става 1. овог члана односи се на укупну вредност свих измена, ако се уговор мења више пута.

Изменом уговора не може да се мења целокупна природа уговора, односно предмета јавне набавке.

Замена подизвођача

Члан 161.

Наручилац може да измени уговор о јавној набавци у случају када привредни субјект са којим је уговор закључен, током извршења уговора о јавној набавци од наручиоца затражи:

1) промену подизвођача за онај део уговора о јавној набавци који је првобитно поверио подизвођачу;

2) увођење једног или више нових подизвођача, чији укупни удео не сме да буде већи од 30% вредности уговора о јавној набавци без пореза на додату вредност, независно да ли је првобитно део уговора о јавној набавци поверио подизвођачу или није;

3) да преузме извршење дела уговора о јавној набавци који је првобитно поверио подизвођачу.

Уз захтев из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, привредни субјект са којим је закључен уговор доставља наручиоцу доказе да за новог подизвођача не постоје основи за искључење из члана 111. овог закона.

Наручилац не може да одобри захтев привредног субјекта са којим је закључен уговор у случају:

1) из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, ако је привредни субјект са којим је закључен уговор у поступку јавне набавке ради доказивања испуњења критеријума за квалитативни избор привредног субјекта користио капацитете подизвођача којег сада мења, а нови подизвођач не испуњава исте услове или постоје основи за искључење;

2) из става 1. тачка 3) овог члана, ако је привредни субјект са којим је закључен уговор у поступку јавне набавке ради доказивања испуњења критеријума за квалитативни избор привредног субјекта користио капацитете подизвођача за извршење тог дела уговора, а привредни субјект самостално не поседује те капацитете.

Сходна примена

Члан 162.

Одредбе чл. 154-161. овог закона сходно се примењују и на измене оквирног споразума.

2. Раскид уговора

Члан 163.

Наручилац раскида уговор о јавној набавци ако:

1) настану околности које би за последицу имале битну измену уговора, што би захтевало спровођење новог поступка јавне набавке;

2) је привредни субјект са којим је закључен уговор о јавној набавци у поступку јавне набавке због постојања основа за искључење привредног субјекта требало да буде искључен из поступка;

3) уговор није требало да се додели узимајући у обзир озбиљну повреду обавеза из Уговора о функционисању Европске уније, Директиве 2014/24/ЕУ и Директиве 2014/25/ЕУ, која је утврђена пресудом Суда правде Европске уније, у складу са чланом 258. Уговора о функционисању Европске уније.

XI ЈАВНЕ НАБАВКЕ У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ И БЕЗБЕДНОСТИ

Предмет јавне набавке у области одбране и безбедности

Члан 164.

Јавне набавке у области одбране и безбедности су набавке:

1) војне опреме, укључујући и било који њен саставни део, компоненту или склоп;

2) безбедносно осетљиве опреме, укључујући и било који њен саставни део, компоненту или склоп;

3) добара, услуга или радова директно повезаних са опремом из тач. 1) и 2) овог става у току било којег периода или читавог њеног животног века;

4) услуга и радова искључиво за војне намене;

5) безбедносно осетљивих радова и безбедносно осетљивих услуга.

За јавне набавке из става 1. овог члана Влада уређује врсте поступака јавних набавки, услове и начин њиховог спровођења, као и комуникацију у поступку јавне набавке.

XII. СЕКТОРСКЕ ДЕЛАТНОСТИ

Гас и топлотна енергија

Члан 165.

Делатности у области гаса и топлотне енергије, у смислу овог закона, су:

1) обезбеђивање или управљање радом фиксних мрежа у циљу пружања услуга јавности у вези са производњом, транспортом или дистрибуцијом гаса или топлотне енергије;

2) снабдевање мрежа из става 1. тачке 1) овог члана гасом или топлотном енергијом.

Снабдевање гасом или топлотном енергијом фиксних мрежа, намењених за пружање услуга јавности, од стране секторског наручиоца из члана 4. став 1. тач. 2) и 3) овог закона, не сматра се делатношћу у смислу става 1. овог члана ако су испуњени сви следећи услови:

1) производња гаса или топлотне енергије од стране тог наручиоца је нужна последица обављања делатности која није једна од делатности наведених у ставу 1. овог члана или чл. 166-168. овог закона;

2) једини циљ снабдевања јавне мреже је економска експлоатација те производње и износи највише 20% прихода тог наручиоца, на основу просека за претходне три године, укључујући и текућу годину.

Електрична енергија

Члан 166.

Делатности у области електричне енергије, у смислу овог закона, су:

1) обезбеђивање или управљање радом фиксних мрежа у циљу пружања услуга јавности у вези са производњом, преносом или дистрибуцијом електричне енергије;

2) снабдевање мрежа из става 1. тачка 1) овог члана електричном енергијом.

Снабдевање електричном енергијом фиксних мрежа, намењених за пружање услуга јавности од стране секторског наручиоца из члана 4. став 1. тач. 2) и 3) овог закона, не сматра се делатношћу у смислу става 1. овог члана ако су испуњени сви следећи услови:

1) производња електричне енергије од стране тог наручиоца обавља се јер је потрошња електричне енергије неопходна ради обављања делатности која није једна од делатности из става 1. овог члана или из чл. 165, 167. и 168. овог закона;

2) снабдевање јавне мреже зависи само од сопствене потрошње тог наручиоца и не прелази 30% укупне производње енергије тог наручиоца, на основу просека за претходне три године, укључујући и текућу годину.

Водопривреда

Члан 167.

Делатности у области водопривреде, у смислу овог закона, су:

1) обезбеђивање или управљање радом фиксних мрежа у циљу пружања услуга јавности у вези са производњом, транспортом или дистрибуцијом воде за пиће;

2) снабдевање мрежа из става 1. тачка 1) овог члана водом за пиће.

Одредбе овог закона које се односе на секторске наручиоце примењују се на уговоре или конкурсе за дизајн које додељују или организују наручиоци који обављају неку од делатности из става 1. овог члана и који су повезани са неком од следећих делатности:

1) пројекти хидрауличног инжењерства, наводњавање или одводњавање земљишта, под условом да количина воде која би требало да се користи за снабдевање водом за пиће представља више од 20% укупне количине воде која се добија из тих пројеката или инсталација за наводњавање или одводњавање;

2) одлагање или прерада отпадних вода.

Снабдевање водом за пиће фиксних мрежа, намењених за пружање услуга јавности, од стране секторског наручиоца из члана 4. став 1. тач. 2) и 3) овог закона, не сматра се делатношћу у смислу става 1. овог члана ако су испуњени сви следећи услови:

1) производња воде за пиће од стране тог наручиоца обавља се јер је потрошња воде за пиће неопходна ради обављања делатности која није једна од делатности из ст. 1. и 2. овог члана или чл. 165, 166. и 168. овог закона;

2) снабдевање јавне мреже зависи само од сопствене потрошње тог наручиоца и не прелази 30% укупне производње воде за пиће тог наручиоца, на основу просека за претходне три године, укључујући и текућу годину.

Услуге превоза

Члан 168.

Делатности у области превоза, у смислу овог закона, су делатности које се односе на обезбеђивање и управљање радом мрежа намењених пружању услуга јавности у области превоза железницом, аутоматизованим системима, трамвајем, тролејбусом, аутобусом или жичаром.

Сматра се да мрежа у области превоза постоји у случајевима када се услуга пружа у условима пословања које утврђује надлежни орган, као што су услови о потребним линијама, капацитету који треба обезбедити или учесталости услуге.

Луке и аеродроми

Члан 169.

Делатности лука и аеродрома, у смислу овог закона, су делатности које се односе на експлоатацију неког географског подручја како би се аеродроми, речне луке или други терминални објекти обезбедили превозницима у ваздушном или речном саобраћају.

Поштанске услуге

Члан 170.

Делатности поштанских услуга, у смислу овог закона, су делатности које се односе на пружање:

1) поштанских услуга;

2) других услуга осим поштанских услуга, под условом да их пружа лице које пружа и поштанске услуге из става 2. тачка 2) овог члана и да услови утврђени у члану 173. овог закона нису испуњени у односу на те услуге.

У смислу овог члана:

1) поштанска пошиљка је пошиљка адресирана у коначном облику у коме треба да се испоручи, укључујући писмоносне пошиљке, књиге, каталоге, новине, часописе и поштанске пакете који садрже робу која има или нема комерцијалну вредност, без обзира на тежину;

2) поштанске услуге су услуге које обухватају пријем, разврставање, упућивање и испоруку поштанских пошиљака, које обухватају универзалне поштанске услуге и услуге које не спадају у област универзалне поштанске услуге, одређене у смислу закона којим се уређују поштанске услуге;

3) друге услуге осим поштанских услуга су услуге које се пружају у следећим областима:

(1) услуге управљања поштанском службом (услуге пре и након отпремања, укључујући услуге управљања обрадом пошиљки);

(2) услуге које се односе на поштанске пошиљке које нису обухваћене тачком 1) овог става, као што је директна пошта без адресе.

Вађење нафте и гаса и истраживање или вађење угља или других чврстих горива

Члан 171.

Делатности вађења нафте и гаса и истраживање или вађења угља или других чврстих горива, у смислу овог закона, су делатности које се односе на истраживање географског подручја у циљу:

1) вађења нафте или гаса;

2) истраживања или вађења угља или других чврстих горива.

Члан 172.

Снабдевање, у смислу чл. 165-167. овог закона, укључује прикупљање/производњу, велепродају и малопродају, с тим да се на производњу гаса у виду вађења гаса примењује члан 171. овог закона.

Делатности директно изложене конкуренцији

Члан 173.

Овај закон не примењује се на доделу уговора и конкурса за дизајн који су намењени за обављање секторских делатности ако Република Србија или секторски наручилац, након подношења захтева из члана 174. овог

закона, докаже да је секторска делатност која се обавља у Републици Србији директно изложена конкуренцији на тржишту на коме приступ није ограничен.

Секторска делатност из става 1. овог члана може да буде део већег сектора или може да се обавља само на одређеној територији Републике Србије.

Процена тржишне конкуренције из става 1. овог члана утврђује се у складу с одредбама чл. 174. и 175. овог закона и прописима којима се уређује заштита конкуренције.

Приликом процене тржишне конкуренције узимају се у обзир тржиште предметне делатности и релевантно географско тржиште, у смислу ст. 5-8. овог члана.

О директној изложености делатности тржишној конкуренцији одлучује се на основу критеријума који су усклађени са правилима о конкуренцији из Уговора о функционисању Европске уније.

Критеријуми из става 5. овог члана могу да укључују карактеристике предметних производа или услуга, постојање алтернативних производа или услуга које се сматрају заменљивим на страни понуде или страни потражње, цене, као и стварну или потенцијалну конкуренцију више од једног испоручиоца производа или пружаоца услуга.

Релевантно географско тржиште на основу кога је процењена изложеност конкуренцији представља територију на којој одређени привредни субјекти учествују у понуди и потражњи производа или услуга, на коме су услови тржишне конкуренције довољно хомогени и које може да се разликује од других суседних територија, посебно по томе што су услови тржишне конкуренције на тој територији знатно другачији.

Приликом процене тржишне конкуренције посебно се узима у обзир природа и карактеристике предметних производа или услуга, постојање улазних препрека или склоности купаца, значајне разлике у тржишним уделима предузетника између предметне територије и друге суседне територије или значајне разлике у ценама.

Сматра се да приступ тржишту није ограничен у смислу става 1. овог члана ако је право Европске уније из Прилога 9. Део ИИИ. овог закона преузето и примењује се у Републици Србији.

Ако слободан приступ одређеном тржишту не може да се претпостави на основу става 9. овога члана, мора да се докаже да је приступ том тржишту слободан фактички и правно.

Члан 174.

Ако Република Србија или секторски наручилац сматра да је на основу критеријума из члана 173. ст. 5-10. овог закона одређена делатност директно изложена конкуренцији на тржиштима којима приступ није ограничен, може да поднесе захтев Европској комисији ради утврђивања да се Директива 2014/25/ЕУ, па сходно томе ни одредбе овог закона, не примењују на доделу уговора или спровођење конкурса за дизајн за обављање те делатности, ако је могуће заједно са мишљењем које је дало независно национално тело надлежно за предметну делатност.

Захтеви из става 1. овог члана могу да се односе на делатности које су део већег сектора или које се обављају само на одређеној територији Републике Србије.

Република Србија или секторски наручилац у захтеву из става 1. овог члана обавештава Европску комисију о свим важним чињеницама, а посебно о свим законима, прописима, актима управе или споразумима који се односе на усклађеност са условима из члана 173. ст. 1-4. овог закона.

Секторски наручилац ће на захтев Европске комисије допунити захтев из става 1. овога члана ако уз овај захтев није достављено образложено и оправдано мишљење независног националног тела надлежног за предметну делатност у коме су, у складу са чланом 173. ст. 5-10. овог закона, темељно анализирани услови за могућу примену члана 173. ст. 1-4. овог закона на предметну делатност.

Република Србија је дужна да у случају из става 4. овог члана обавести Европску комисију о свим важним чињеницама, а посебно о свим законима, прописима, управним актима или споразумима који се односе на усклађеност са условима утврђеним у члану 173. ст. 1-4. овог закона.

Члан 175.

Одредбе овог закона не примењују се на доделу уговора и спровођење конкурса за дизајн који су намењени за обављање секторске делатности ако Европска комисија:

1) донесе акт о спровођењу у предвиђеном року којим утврђује да је делатност директно изложена тржишту или

2) не донесе акт о спровођењу у предвиђеном року.

Република Србија или секторски наручилац могу, уз сагласност Европске комисије, након подношења да измене свој захтев, посебно у погледу предметне делатности или географског подручја.

У случају из става 2. овога члана, рокови за доношење акта о спровођењу из става 1. овог члана, поново почињу да теку, осим ако су Европска комисија и Република Србија или секторски наручилац договорили краће рокове.

XIII. ПОНУДЕ КОЈЕ ОБУХВАТАЈУ ПРОИЗВОДЕ ПОРЕКЛОМ ИЗ ТРЕЋИХ ДРЖАВА И ОДНОСИ С ТИМ ДРЖАВАМА

Понуде које обухватају производе пореклом из трећих држава

Члан 176.

Ове одредбе примењују секторски наручиоци на понуде које обухватају производе пореклом из трећих држава са којима Европска унија није закључила споразум којим се привредним субјектима из Европске уније гарантује једнак и стваран приступ тржиштима тих држава.

Одредбе овога члана не доводе у питање обавезе Републике Србије у односу на треће државе.

Свака понуда достављена у циљу закључења уговора о јавној набавци добара може да се одбије ако је удео производа пореклом из трећих држава, у складу са прописима којима се уређује царински систем, већи од 50% укупне вредности производа који су обухваћени понудом.

Софтвер који се користи у телекомуникационој мрежној опреми, у смислу овог члана, сматра се производом.

Ако су две или више понуда једнаке у погледу критеријума за доделу уговора, предност се даје оним понудама које у смислу става 3. овог члана не могу да се одбију.

Цене понуда из става 5. овог члана сматрају се једнаким ако разлика у цени није већа од 3%.

Понуда неће имати предност над другом понудом, у складу са ст. 5. и 6. овог члана, ако би прихватање понуде обавезивало секторског наручиоца да набави опрему са техничким карактеристикама другачијим од карактеристика постојеће опреме, што би довело до неусклађености, техничких потешкоћа у раду и одржавању или до неразмерних трошкова.

Треће државе којима приступ тржишту јавних набавки није ограничен на основу Одлуке Већа Европске уније донете, у складу са ст. 1. и 2. овога члана, не узимају се у обзир за одређивање удела производа пореклом из трећих држава из става 3. овог члана.

Односи са трећим државама у вези са уговорима о јавној набавци

Члан 177.

Република Србија обавештава Европску комисију о свим правним или чињеничним потешкоћама, са којима се сусрећу и о којима је обавештавају њени привредни субјекти:

1) приликом закључења уговора о услугама у трећим државама;

2) због непридржавања одредаба међународног радног права из Прилога 8. овог закона када учествују у поступцима јавних набавки у трећим државама.

XIV. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Основне одредбе

Члан 178.

Канцеларија за јавне набавке је посебна организација.

Канцеларијом за јавне набавке руководи директор кога из редова стручњака у области јавних набавки поставља Влада, након спроведеног јавног конкурса.

За директора Канцеларије за јавне набавке може бити постављено лице које има стечено високо образовање из научне области правне, економске или техничке науке на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године, најмање седам година радног искуства на пословима јавних набавки и које испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе.

Директор Канцеларије за јавне набавке доноси акт којим се уређује унутрашње уређење и систематизација радних места.

На рад и организацију Канцеларије за јавне набавке примењују се прописи о државној управи, ако овим законом није другачије одређено.

Послови Канцеларије за јавне набавке

Члан 179.

Канцеларија за јавне набавке обавља следеће стручне послове:

1) припрема стратегију развоја и унапређења јавних набавки у Републици Србији;

2) спроводи мониторинг над применом прописа о јавним набавкама и припрема годишњи извештај о спроведеном мониторингу;

3) подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје прописане овим законом, подноси захтев за заштиту права и иницира спровођење других одговарајућих поступака пред надлежним органима када на основу мониторинга уочи неправилности у примени прописа о јавним набавкама;

4) учествује у изради закона и других прописа у области јавних набавки и доноси подзаконске акте у области јавних набавки;

5) даје мишљења о примени одредаба овог закона и других прописа у области јавних набавки;

6) пружа стручну помоћ, припрема смернице, приручнике, као и друге публикације у области јавних набавки и стара се да буду једнако доступни наручиоцима и привредним субјектима без накнаде;

7) прикупља статистичке и друге податке о спроведеним поступцима, закљученим уговорима о јавним набавкама и припрема посебан годишњи извештај о јавним набавкама;

8) прописује поступак и услове за стицање сертификата за службеника за јавне набавке и води регистар службеника за јавне набавке;

9) управља Порталом јавних набавки;

10) предузима потребне активности у вези са преговорима о приступању Европској унији, у области јавних набавки;

11) сарађује са домаћим и страним институцијама и стручњацима из области јавних набавки у циљу унапређења система јавних набавки;

12) сарађује са другим државним органима и организацијама, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе;

13) обавља друге послове, у складу са законом.

Мониторинг над применом прописа о јавним набавкама

Члан 180.

Мониторинг над применом прописа о јавним набавкама спроводи Канцеларија за јавне набавке у циљу спречавања, откривања и отклањања неправилности које могу да настану или су настале у примени овог закона.

Поступак мониторинга спроводи се на основу годишњег плана мониторинга који Канцеларија за јавне набавке доноси до краја текуће године за наредну годину, у случају спровођења преговарачког поступка без претходног објављивања из члана 61. став 1. тач. 1) и 2) овог закона по службеној дужности, као и на основу обавештења правног или физичког лица, органа државне управе, органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и других државних органа.

Мониторинг који се спроводи у току спровођења поступка јавне набавке не зауставља поступак јавне набавке.

Органи државне управе, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и други државни органи, наручиоци, као и привредни субјекти дужни су, да на захтев Канцеларије за јавне набавке, у року од 15 дана од пријема захтева, доставе тражене податке и обавештења који су од значаја за спровођења мониторинга.

Мониторинг се не спроводи:

1) ако се утврди да Канцеларија за јавне набавке није надлежна;

2) ако је протекао рок од три године од завршетка поступка јавне набавке или закључења уговора без спровођења поступка;

3) ако се из обавештења не може утврдити подносилац и подаци од значаја за поступање.

Канцеларија за јавне набавке припрема годишњи извештај о спроведеном мониторингу, који подноси Влади и Народној скупштини најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Канцеларија за јавне набавке ближе уређује начин спровођења мониторинга.

Евиденција и извештаји о набавкама

Члан 181.

Канцеларија за јавне набавке евидентира податке о поступцима јавних набавки и уговорима о јавним набавкама путем аутоматског прикупљања са Портала јавних набавки.

Канцеларија за јавне набавке може да затражи од наручиоца податке о сваком појединачном поступку јавне набавке или закљученом уговору, при чему је наручилац дужан да поступи по захтеву у најкраћем могућем року, а најкасније осам дана од пријема захтева.

Наручилац је дужан да евидентира податке о вредности и врсти јавних набавки из чл. 11-21. овог закона, и то по сваком основу за изузеће посебно, као и јавне набавке из члана 27. став 1. овог закона.

Податке из става 3. овог члана наручиоци збирно објављују на Порталу јавних набавки најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, према упутству које Канцеларија за јавне набавке објављује на својој интернет страници.

Члан 182.

Канцеларија за јавне набавке припрема посебан годишњи извештај о јавним набавкама који садржи нарочито:

1) податке о најчешћим узроцима неправилне примене овог закона, укључујући могуће структурне проблеме или проблеме који се понављају у примени овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона;

2) податке о степену учешћа малих и средњих предузећа у поступцима јавних набавки;

3) статистичке податке о јавним набавкама у Републици Србији, на основу података из члана 181. овог закона;

4) податке о мерама које су предузете у спречавању, откривању и пријављивању корупције, сукоба интереса и других неправилности у примени овог закона;

5) предлог мера за сузбијање нерегуларности и корупције у јавним набавкама, јачање ефикасности система јавних набавки и повећање конкуренције у поступцима јавних набавки;

6) друге податке од значаја за систем јавних набавки.

Извештај из става 1. овог члана Канцеларија за јавне набавке подноси Влади и објављује на Порталу јавних набавки до 31. марта текуће године за претходну годину.

XV. ПОРТАЛ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Члан 183.

Портал јавних набавки је јединствени информациони систем који омогућава:

1) наручиоцима састављање, слање на објављивање и објављивање огласа о јавним набавкама на стандардним обрасцима; стављање на располагање документације о набавци и објављивање и достављање одлука у поступцима јавних набавки, као и објављивање планова јавних набавки;

2) наручиоцима слање огласа о јавним набавкама на стандардним обрасцима Канцеларији за публикације ради објављивања у Службеном листу Европске уније;

3) свим заинтересованим лицима бесплатан, неограничен и директни приступ, претраживање, прегледање и преузимање објављених огласа о јавним набавкама и документације о набавци;

4) привредним субјектима подношење понуда, пријава, планова и пројеката;

5) отварање понуда, пријава, планова и пројеката;

6) комуникацију и размену података између наручилаца и привредних субјеката, у складу са одредбама овог закона;

7) комуникацију и размену података између Канцеларије за јавне набавке и наручилаца, у складу са чланом 62. ст. 2. и 3. овог закона;

8) подношење захтева за заштиту права, другу комуникацију и размену документације између понуђача, наручиоца и Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки;

9) вођење евиденције регистрованих субјеката;

10) управљање базом података објављених и размењених на Порталу јавних набавки;

11) приступ бази података Канцеларији за јавне набавке, Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки, Државној ревизорској институцији и Републичком јавном тужилаштву за потребе обављања послова из њихове надлежности.

Коришћење Портала јавних набавки омогућено је за све кориснике без накнаде.

Члан 184.

Служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе успоставља Портал јавних набавки и обезбеђује техничке услове за његову примену.

Служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе дужна је да:

1) успостави, одржава и унапређује Портал јавних набавки;

2) осигура техничку подршку корисницима Портала јавних набавки;

3) осигура доступност и безбедност Портала јавних набавки свим корисницима.

Канцеларија за јавне набавке и служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе припремају упутство за коришћење Портала јавних набавки.

Корисници су обавезни да користе Портал јавних набавки, у складу са одредбама овог закона и упутством за коришћење Портала јавних набавки и искључиво су одговорни за истинитост и тачност унетих података.

XVI. ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Члан 185.

Наручилац је дужан да лицима која обављају послове јавних набавки омогући оспособљавање за обављање послова јавних набавки и полагање испита за службеника за јавне набавке, као и континуирано усавршавање.

Канцеларија за јавне набавке прописује поступак и услове за стицање сертификата за службеника за јавне набавке и води регистар службеника за јавне набавке.

XVII. ПРАВНА ЗАШТИТА

1. Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки

Члан 186.

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија), је самосталан и независан орган Републике Србије, који обезбеђује заштиту права у складу са овим законом.

Републичка комисија има статус правног лица.

Седиште Републичке комисије је у Београду.

Републичка комисија има печат, у складу са законом.

Средства за рад Републичке комисије обезбеђују се у буџету Републике Србије, у оквиру посебног буџетског раздела.

Надлежност

Члан 187.

У оквиру својих надлежности Републичка комисија:

1) одлучује о захтеву за заштиту права;

2) одлучује о жалби против решења наручиоца;

3) одлучује о предлогу наручиоца да поднети захтев за заштиту права не задржава даље поступање у поступку јавне набавке;

4) одлучује о предлогу подносиоца захтева за заштиту права да се забрани наставак поступка јавне набавке, закључење или извршење уговора о јавној набавци;

5) одлучује о трошковима поступка заштите права и трошковима припреме понуде;

6) прати и контролише спровођење одлука које доноси;

7) изриче новчане казне у складу са овим законом;

8) поништава уговор у складу са овим законом;

9) подноси захтев за покретање прекршајног поступка када поступајући у оквиру својих надлежности утврди да је учињена повреда овог закона која може да буде основ прекршајне одговорности;

10) сарађује са домаћим и страним институцијама и стручњацима у области јавних набавки, у циљу унапређења система јавних набавки, а нарочито заштите права и других поступака из надлежности Републичке комисије;

11) обавља и друге послове у складу са законом.

Забрана утицаја на Републичку комисију

Члан 188.

Забрањен је сваки покушај утицаја и утицај на доношење одлука Републичке комисије.

Забрањена је употреба јавних овлашћења и јавно иступање ради утицаја на ток поступка и доношење одлука Републичке комисије.

Састав и избор Републичке комисије

Члан 189.

Републичка комисија има председника и осам чланова.

Народна скупштина бира и разрешава председника и чланове Републичке комисије на предлог одбора Народне скупштине надлежног за финансије (у даљем тексту: надлежни одбор), након спроведеног јавног конкурса.

Председник и чланови Републичке комисије бирају се на период од пет година.

Надлежни одбор покреће поступак за утврђивање предлога за избор председника и чланова Републичке комисије најкасније шест месеци пре истека њиховог мандата, а поступак избора се окончава најкасније месец дана пре истека мандата.

Председник Републичке комисије

Члан 190.

Председник Републичке комисије представља Републичку комисију, руководи њеним радом и обавља друге послове у складу са законом.

Председник Републичке комисије стара се о динамици одржавања седница већа, саставу већа и координира рад већа.

У одсуству председника Републичке комисије, Републичку комисију представља заменик, односно заменици председника Републичке комисије, које из реда чланова именује председник Републичке комисије.

Услови за избор

Члан 191.

За председника Републичке комисије може бити бирано лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке, на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године, најмање седам година радног искуства у правној струци после положеног правосудног испита и које има радно искуство од најмање пет година у области јавних набавки.

За члана Републичке комисије може да буде бирано лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке, на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године, најмање пет година радног искуства у правној струци после положеног правосудног испита и радно искуство од најмање пет година у области јавних набавки.

За члана Републичке комисије може да буде бирано и лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке, на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године, најмање седам година радног искуства на пословима јавних набавки и које испуњава друге услове прописане за рад у државним органима.

Најмање пет чланова Републичке комисије бира се међу лицима која испуњавају услов из става 2. овог члана.

Материјална независност председника и чланова Републичке комисије

Члан 192.

Председник и чланови Републичке комисије имају право на плату у складу са достојанством функције коју врше и њиховом одговорношћу.

Плата председника и чланова Републичке комисије значи гаранцију њихове независности.

Члан 193.

Председник Републичке комисије има право на основну плату која се одређује у висини основне плате државног службеника на положају који је сврстан у прву групу положаја са највишим платним разредом, увећану за 40%.

Члан Републичке комисије има право на основну плату која се одређује у висини основне плате државног службеника на положају који је сврстан у прву групу положаја са највишим платним разредом, увећану за 20%.

Одговорност председника и чланова Републичке комисије

Члан 194.

Председник и чланови Републичке комисије не могу да буду позвани на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења одлуке из надлежности Републичке комисије, нити за изражено мишљење или гласање приликом доношења одлуке могу да одговарају за штету, осим ако је реч о извршењу кривичног дела.

Служба Републичке комисије

Члан 195.

Републичка комисија има службу која врши стручне, опште - правне, финансијско-материјалне и административно-техничке послове који су потребни за рад Републичке комисије.

Службом руководи секретар, кога именује и разрешава председник Републичке комисије.

За секретара Републичке комисије може да буде именовано лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке, на студијама другог степена, односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године и које има најмање пет година радног искуства у правној струци.

На секретара и запослене у служби примењују се прописи који уређују радне односе у државним органима.

На секретара и запослене у служби сходно се примењују одредбе члана 196. овог закона.

Унутрашње уређење и систематизацију радних места у Служби уређује Републичка комисија.

Спречавање сукоба интереса и изузеће

Члан 196.

Председник, односно члан Републичке комисије не може да обавља другу јавну функцију, врши функцију у политичкој странци, нити обавља било коју другу функцију, службу, посао, дужност или активност која би могла да утиче на његову самосталност у раду и поступању или која би умањивала његов углед или углед функције председника, односно члана Републичке комисије.

Председник или члан Републичке комисије не може да одлучује у поступку заштите права или у другом поступку у складу са овим законом ако постоје разлози који доводе у сумњу његову непристрасност.

Председник или члан Републичке комисије не може да одлучује у поступку заштите права или у другом поступку у складу са овим законом ако је са учесником у том поступку, правним или овлашћеним представником учесника, или са правним заступницима, члановима управних органа или надзорних органа учесника, у односу који доводи у сумњу његову непристрасност, укључујући: пословни однос, сроднички однос по крви у правој линији, без обзира на степен сродства, а у побочној линији до четвртог степена, брак (без обзира да ли је брак престао или није), ванбрачну заједницу, тазбинско сродство до другог степена, старатељство, као и однос усвојитеља и усвојеника.

Председник или члан Републичке комисије не може да одлучује у поступку заштите права или у другом поступку у складу са овим законом ако поседује више од 3% удела, односно акција учесника у поступку заштите права.

Председник или члан Републичке комисије не може да одлучује у поступку заштите права или у другом поступку у складу са овим законом ако је претходно био запослен код учесника у поступку заштите права, осим у случају када је од престанка радног односа протекло више од две године.

Странка у поступку има право да захтева изузеће председника или члана Републичке комисије из разлога одређених у ст. 2-5. овог члана.

О захтеву за изузеће члана одлучује председник Републичке комисије.

О захтеву за изузеће председника Републичке комисије одлучује се на седници свих чланова Републичке комисије, коју сазива и води заменик председника Републичке комисије.

Престанак мандата председника и чланова Републичке комисије

Члан 197.

Председнику и члановима Републичке комисије мандат престаје разрешењем.

Разлози за разрешење председника или чланова Републичке комисије су:

1) ако је осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора у трајању од најмање шест месеци и ако га дело за које је осуђен чини недостојним за вршење функције;

2) ако је осуђен за кривично дело у вези са кршењем овог закона;

3) ако несавесним поступањем наруши углед, непристрасност и независност у одлучивању Републичке комисије;

4) ако је утврђен губитак радне способности;

5) ако се утврди да не испуњава услове за избор;

6) ако поднесе оставку и

7) истек периода на који је изабран.

Надлежни одбор подноси Народној скупштини образложени предлог за разрешење председника или члана Републичке комисије са доказима за његово разрешење, уколико утврди да су испуњени услови из става 2. овог члана.

Председнику, односно члану Републичке комисије мора да се омогући да се у Народној скупштини изјасни о разлозима за његово разрешење.

Председник, односно члан Републичке комисије у односу на којег постоји разлог за разрешење из става 2. тач. 1)-6) овог члана престаје да обавља функцију са даном настанка разлога за разрешење.

У случају из става 5. овог члана, функцију председника врши заменик председника до избора новог председника.

Ако постоје разлози за разрешење председника, односно члана Републичке комисије из става 2. тач. 1)-6) овог члана, нови председник, односно члан Републичке комисије бира се у року од 90 дана од дана настанка разлога за разрешење.

Председник, односно члан Републичке комисије у односу на којег постоји разлог разрешења из става 2. тачка 7) овог члана, обавља функцију до разрешења, односно избора новог председника или члана Републичке комисије.

Начин организације рада Републичке комисије

Члан 198.

Републичка комисија ради и одлучује у већима од три члана, осим када је другачије уређено овим законом.

Свако веће чине најмање два члана изабрана у складу са чланом 191. став 2. овог закона, од којих је један председник већа.

Председник Републичке комисије може на сопствену иницијативу или на захтев члана Републичке комисије, а уколико то захтева сложеност одлучивања у конкретном случају, да донесе одлуку да се одлучује у већима с већим бројем чланова, тако да је број чланова већа увек непаран.

За пуноважно одлучивање на седници већа потребно је присуство свих чланова већа.

Одлуке на седници већа доносе се већином гласова чланова већа, а чланови не могу да буду уздржани од гласања.

Седнице већа Републичке комисије нису јавне.

Члан 199.

Начин организације рада Републичке комисије ближе се уређује пословником о раду.

Општа седница и уједначавање праксе Републичке комисије

Члан 200.

Председник Републичке комисије на сопствену иницијативу или на захтев најмање четири члана, сазива општу седницу, коју чине председник и најмање шест чланова.

Одлуке на општој седници доносе се двотрећинском већином гласова председника и свих чланова Републичке комисије.

Члан 201.

Републичка комисија на општој седници:

1) усваја пословник о раду;

2) усваја обавезујуће начелне правне ставове у вези са применом прописа из своје надлежности;

3) одлучује поступајући по одлуци Управног суда којом је у управном спору поништена одлука Републичке комисије;

4) утврђује правна схватања у вези са применом прописа из своје надлежности у циљу усаглашавања правне праксе већа Републичке комисије.

Члан 202.

Председник и чланови Републичке комисије приликом одлучивања поступају узимајући у обзир постојећу праксу Републичке комисије, како би се обезбедило уједначено поступање већа Републичке комисије и правна сигурност.

Када председник Републичке комисије сазна за неједнако поступање већа приликом одлучивања или одступање од постојеће праксе Републичке комисије, сазваће општу седницу.

Када члан Републичке комисије сазна за поступање које није у складу са ставом 1. овог члана, о томе обавештава председника Републичке комисије.

Правна схватања утврђена на општој седници обавезују сва већа и чланове Републичке комисије.

Одговорност за рад и извештавање

Члан 203.

Републичка комисија за свој рад одговара Народној скупштини.

Републичка комисија доставља Народној скупштини годишњи извештај о раду до 31. марта текуће године за претходну годину, који нарочито садржи:

1) статистичке податке о поступцима заштите права, донетим одлукама и роковима одлучивања;

2) податке о наручиоцима који нису доставили извештај из члана 230. став 2. овог закона;

3) податке о наручиоцима који нису поступили у складу са налозима садржаним у одлуци Републичке комисије;

4) податке о уговорима које је поништила;

5) податке о изреченим новчаним казнама;

6) податке о поднетим захтевима за покретање прекршајног поступка;

7) податке о донетим одлукама Управног суда у вези са одлукама Републичке комисије;

8) најчешће уочене неправилности у поступцима јавних набавки и препоруке, у циљу спречавања, откривања и отклањања неправилности у примени прописа о јавним набавкама и усаглашавања праксе у вези са применом прописа о јавним набавкама;

9) друга питања која су од значаја за рад Републичке комисије.

На захтев надлежног одбора Народне скупштине, Републичка комисија је дужна да достави извештај и за период краћи од једне године.

За штету коју својим незаконитим радом проузрокује Републичка комисија физичким и правним лицима одговара Република Србија.

Република Србија може да захтева надокнаду исплаћене штете само када је у поступку у складу са законом утврђено да је штета из става 4. овог члана проузрокована са намером или грубом непажњом.

2. Поступак заштите права

Члан 204.

Поступак заштите права представља поступак правне заштите поводом поступка јавне набавке у складу са овим законом, поступка за доделу уговора у складу са законом којим се уређују јавно-приватна партнерства и концесије, као и у другим случајевима у складу са законом, који чине:

1) претходни поступак, који спроводи наручилац и

2) поступак пред Републичком комисијом.

Поступак заштите права се покреће подношењем захтева за заштиту права.

Захтев за заштиту права представља поднесак којим се указује на повреде прописа из става 1. овог члана.

Забрањено је подношење захтева за заштиту права ради остварења неког другог циља а не оног због ког је то право признато.

Захтевом за заштиту права не може да се оспорава одређивање врсте поступка, садржина јавног позива и конкурсна документација, ако су предмет оспоравања евентуални недостаци и неправилности на које није претходно указано наручиоцу на начин предвиђен чланом 97. овог закона.

Начела поступка заштите права

Члан 205.

Заштита права у поступцима јавних набавки заснива се на начелима законитости, ефикасности, приступачности, контрадикторности и писмености.

Начела из става 1. овог члана сходно се примењују и у другим поступцима из надлежности Републичке комисије.

Начело законитости

Члан 206.

У поступку заштите права, учесници су дужни да поступају у складу са прописима на основу којих је покренут поступак на који се односи поступак заштите права.

Начело ефикасности

Члан 207.

Поступак заштите права се спроводи тако да се започети поступак оконча у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова везаних за поступак заштите права, обезбеђујући да се правилно утврди чињенично стање и донесе одлука у складу са прописима и да се утврђени случајеви повреде прописа отклоне у најкраћем могућем року.

Одлуке донете у поступку заштите права треба да буду ефикасно спроведене.

Начело приступачности

Члан 208.

Свако лице које је заинтересовано за доделу уговора има право да учествује у поступку заштите права под истим условима, у складу са законом, као и право на правичну правну заштиту.

Начело контрадикторности

Члан 209.

Учесницима у поступку заштите права биће омогућено да се изјасне о чињеницама које су од значаја за одлучивање, у складу са одредбама овог закона.

Начело писмености

Члан 210.

У поступку заштите права одлучује се на основу писане документације, осим ако је другачије прописано овим законом.

Активна легитимација у поступку

Члан 211.

Захтев за заштиту права може да поднесе привредни субјект, кандидат, односно понуђач који је имао или има интерес за доделу одређеног уговора, односно оквирног споразума и који указује да је због поступања наручиоца противно одредбама овог закона оштећен или би могла да настане штета услед доделе уговора, односно оквирног споразума противно одредбама овог закона (у даљем тексту: подносилац захтева).

Захтев за заштиту права у јавном интересу подноси Канцеларија за јавне набавке, Државна ревизорска институција и надлежно правобранилаштво, када у вршењу својих овлашћења сазнају за неправилности у поступцима јавних набавки.

Органи и организације из става 2. овог члана нису дужни да поднесу захтев за заштиту права на основу обавештења привредног субјекта који је у предметном поступку јавне набавке покренуо поступак заштите права или је то пропустио да учини у прописаном року.

У случају подношења захтева за заштиту права из става 2. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се примењују у случају подношења захтева од стране подносиоца захтева из става 1. овог члана, осим обавезе плаћања таксе за подношење захтева за заштиту права.

Сходна примена одредаба закона којим се уређује управни поступак

Члан 212.

На следећа питања у поступцима из надлежности Републичке комисије, ако другачије није прописано овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак, уважавајући начела овог закона и специфичности поступака јавних набавки и заштите права:

1) заступање преко пуномоћника;

2) правила о достављању и обавештавању;

3) рачунање рокова;

4) повраћај у пређашње стање;

5) правила о јавним исправама;

6) решење и исправљање грешака у решењу;

7) трошкови поступка;

8) прекид поступка;

9) претходно питање;

10) језик поступка;

11) понављање поступка;

12) разгледање списа и обавештавање о току поступка;

13) записници.

Начин подношења захтева за заштиту права

Члан 213.

Захтев за заштиту права подноси се електронским путем преко Портала јавних набавки истовремено наручиоцу и Републичкој комисији, односно у писаном облику, непосредном предајом или препорученом поштом наручиоцу, у ком случају је подносилац захтева дужан да копију захтева достави Републичкој комисији.

Рок за подношење захтева за заштиту права

Члан 214.

Захтев за заштиту права може да се поднесе у току целог поступка јавне набавке, осим ако овим законом није другачије одређено, а најкасније у року од десет дана од дана објављивања на Порталу јавних набавки одлуке наручиоца којом се окончава поступак јавне набавке у складу са овим законом.

Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње наручиоца у вези са одређивањем врсте поступка, садржином јавног позива и конкурсном документацијом сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније три дана пре истека рока за подношење понуда, односно пријава, без обзира на начин достављања.

Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње наручиоца предузете након истека рока за подношење понуда или пријава подноси се у року од десет дана од дана објављивања одлуке наручиоца на Порталу јавних набавки, односно од дана пријема одлуке у случајевима када објављивање на Порталу јавних набавки није предвиђено овим законом.

У случају преговарачког поступка без објављивања јавног позива, захтев за заштиту права којим се оспоравају радње наручиоца у вези са одређивањем врсте поступка, садржином обавештења о спровођењу преговарачког поступка, позива за подношење понуда и конкурсном документацијом сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније десет дана од дана објављивања обавештења о спровођењу преговарачког поступка, односно пријема конкурсне документације, измена и допуна конкурсне документације.

Након истека рока за подношење захтева за заштиту права, подносилац захтева не може да допуни захтев изношењем разлога у вези са радњама које су предмет оспоравања у поднетом захтеву или оспоравањем других радњи наручиоца са којима је био или могао да буде упознат пре истека рока за подношење захтева за заштиту права из ст. 2-4. овог члана, а које није истакао у поднетом захтеву.

Захтевом за заштиту права не могу да се оспоравају радње наручиоца предузете у поступку јавне набавке ако су подносиоцу захтева били или могли бити познати разлози за његово подношење пре истека рока за подношење захтева из ст. 2-4. овог члана, а подносилац захтева га није поднео пре истека тог рока.

Ако је у истом поступку јавне набавке поново поднет захтев за заштиту права од стране истог подносиоца захтева, у том захтеву не могу да се оспоравају радње наручиоца за које је подносилац захтева знао или могао да зна приликом подношења претходног захтева.

Наручилац објављује обавештење о поднетом захтеву за заштиту права на Порталу јавних набавки најкасније наредног дана од дана пријема захтева за заштиту права.

Члан 215.

Захтев за заштиту права којим се оспорава законитост доделе уговора применом одредаба чл. 11-21. овог закона, сматраће се благовременим ако је поднет у року од десет дана од дана објављивања обавештења за добровољну претходну транспарентност из члана 109. став 5. овог закона, уколико је наручилац наведено обавештење објавио.

Подносилац захтева који је пропустио да поднесе захтев за заштиту права у складу са ставом 1. овог члана, нема право да поднесе захтев за заштиту права након објављивања обавештења о додели уговора, уколико наручилац наведено обавештење објави.

Уколико је наручилац објавио само обавештење о додели уговора, за уговоре закључене применом одредаба чл. 11-21. овог закона, захтев за заштиту права којим се оспорава законитост закључења таквог уговора сматраће се благовременим ако је поднет најкасније у року од 30 дана од дана објављивања обавештења о додели уговора.

Захтев за заштиту права којим се оспорава законитост уговора који је закључен без претходно спроведеног поступка јавне набавке сматраће се благовременим ако је поднет у року од 60 дана од дана сазнања за такав уговор, а најкасније у року од шест месеци од дана закључења уговора.

Последице поднетог захтева за заштиту права и привремене мере

Члан 216.

Подношење захтева за заштиту права задржава наставак поступка јавне набавке од стране наручиоца до окончања поступка заштите права, осим у случају преговарачког поступка из члана 61. став 1. тачка 2) овог закона.

Републичка комисија, на образложени предлог наручиоца, може да дозволи наручиоцу да настави спровођење поступка јавне набавке пре окончања поступка заштите права уколико докаже или учини вероватним постојање разлога који се односе на могућност настанка штете која је несразмерно већа од вредности предмета јавне набавке, заштиту јавног интереса, могуће угрожавање живота, здравља људи, животне средине или друге озбиљне опасности.

Републичка комисија одлучује о предлогу наручиоца из става 2. овог члана у року од пет дана од дана пријема предлога и комплетне документације која је потребна за доношење одлуке.

Предлог из става 2. овог члана наручилац може да поднесе до доношења одлуке Републичке комисије о поднетом захтеву за заштиту права.

Ако је захтев за заштиту права поднет након закључења уговора у складу са чланом 151. став 2. тач. 1)-3) овог закона, наручилац не може да настави извршење уговора о јавној набавци до доношења одлуке о поднетом захтеву за заштиту права, осим ако су испуњени услови из става 2. овог члана и ако Републичка комисија на предлог наручиоца не одлучи другачије.

Ако је захтев за заштиту права поднет у случају спровођења преговарачког поступка из члана 61. став 1. тачка 2) овог закона, подносилац захтева може да предложи да Републичка комисија донесе решење којим се забрањује наручиоцу да настави поступак јавне набавке, односно закључи или изврши уговор о јавној набавци. Подносилац захтева образложени предлог истовремено доставља и наручиоцу, који своје изјашњење може да достави Републичкој комисији у року од три дана од дана пријема предлога.

Републичка комисија ће у року од пет дана од пријема образложеног предлога подносиоца захтева и изјашњења наручиоца решењем да усвоји предлог подносиоца захтева из става 6. овог члана, уколико утврди да би закључење, односно извршење уговора о јавној набавци без претходне провере правилности поступка могло да проузрокује знатну штету по јавна средства.

Ако Републичка комисија донесе решење из става 7. овог члана, наручилац не може да закључи, односно да изврши уговор о јавној набавци.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на оквирни споразум.

Садржина захтева за заштиту права

Члан 217.

Захтев за заштиту права садржи:

1) назив и адресу подносиоца захтева и лице за контакт;

2) назив и адресу наручиоца;

3) податке о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца;

4) чињенице и доказе о повредама прописа из члана 204. став 1. овог закона;

5) потпис подносиоца.

Уколико подносилац захтева радње у поступку предузима преко пуномоћника, уз захтев за заштиту права доставља овлашћење за заступање у поступку заштите права.

Подносилац захтева који има боравиште или пребивалиште, односно седиште у иностранству дужан је да у захтеву за заштиту права именује пуномоћника за примање писмена у Републици Србији, уз навођење свих података потребних за комуникацију са означеним лицем.

Приликом подношења захтева за заштиту права наручиоцу подносилац захтева је дужан да достави доказ о уплати таксе из члана 225. овог закона.

Доказ из става 4. овог члана је сваки документ из кога може да се утврди да је трансакција извршена на одговарајући износ из члана 225. овог закона и да се односи на предметни захтев за заштиту права.

Претходни поступак

Члан 218.

Наручилац копију захтева за заштиту права без одлагања доставља изабраном понуђачу, који може да достави своје мишљење у вези са поднетим захтевом, а које мора да буде примљено код наручиоца најкасније у року од два радна дана од дана када је изабрани понуђач примио копију захтева.

Претходна провера захтева за заштиту права

Члан 219.

По пријему захтева за заштиту права, наручилац утврђује:

1) да ли је уз захтев за заштиту права достављен доказ да је уплаћена такса у складу са чланом 225. овог закона;

2) да ли је захтев за заштиту права поднет у року;

3) да ли подносилац захтева има активну легитимацију;

4) да ли захтев за заштиту права има садржину из члана 217. став 1. овог закона.

Ако захтев за заштиту права нема садржину из члана 217. став 1. овог закона тако да је услед тога онемогућено даље поступање, наручилац ће без одлагања да позове подносиоца захтева да захтев за заштиту права допуни у року од три радна дана, којом приликом ће подносиоцу захтева да укаже на који начин је дужан да поступи да би отклонио утврђене недостатке и које су последице пропуштања.

Ако уз поднети захтев за заштиту права није достављен доказ да је уплаћена такса из члана 225. овог закона, наручилац ће такав захтев да одбаци решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Уколико подносилац захтева који има боравиште или пребивалиште, односно седиште у иностранству у захтеву за заштиту права не именује пуномоћника за примање писмена у Републици Србији уз навођење свих података потребних за комуникацију са означеним лицем, наручилац ће такав захтев да одбаци решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Наручилац ће захтев за заштиту права да одбаци решењем ако је поднет од стране лица које нема активну легитимацију или је поднет неблаговремено, као и ако подносилац захтева не поступи у року из става 2. овог члана, односно ако не допуни захтев за заштиту права у складу са позивом за допуну.

Ако у садржини поднетог захтева за заштиту права који је у име подносиоца захтева поднео пуномоћник из реда адвоката постоје недостаци који онемогућавају даље поступање, наручилац ће такав захтев да одбаци решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Решење из ст. 3-6. овог члана наручилац доставља подносиоцу захтева и Републичкој комисији у року од три дана од дана доношења.

Против решења из ст. 3-6. овог члана подносилац захтева може у року од три дана од дана пријема решења да поднесе жалбу Републичкој комисији.

Жалба се подноси електронским путем преко Портала јавних набавки истовремено Републичкој комисији и наручиоцу, односно у писаном облику, непосредном предајом или препорученом поштом Републичкој комисији, у ком случају је подносилац захтева дужан да копију жалбе истовремено достави наручиоцу.

Након пријема копије жалбе наручилац ће у року од три дана да достави Републичкој комисији потребну документацију из поступка јавне набавке ради одлучивања о жалби.

Поступање наручиоца после претходне провере захтева за заштиту права

Члан 220.

Наручилац ће у року од пет радних дана од дана пријема процесно уредног захтева за заштиту права:

1) ако сматра да су наводи основани, да донесе решење којим усваја захтев за заштиту права и делимично поништава поступак јавне набавке, у којем ће да се изјасни на све наводе захтева за заштиту права, а које доставља подносиоцу захтева, понуђачима и Републичкој комисији у року од три дана од дана доношења или

2) ако сматра да основаност навода може да има за последицу поништење поступка јавне набавке у целини или ако сматра да наводи нису основани, да достави Републичкој комисији одговор у којем ће да се изјасни на све наводе захтева за заштиту права и комплетну документацију из поступка јавне набавке, ради одлучивања о захтеву за заштиту права, а примерак одговора да достави подносиоцу захтева.

Подносилац захтева може да достави Републичкој комисији и наручиоцу своје мишљење у вези са одговором наручиоца из става 1. тачка 2) овог члана, у року од два радна дана од дана пријема одговора.

Ако решењем из става 1. тачка 1) овог члана наручилац није оценио као основане све наводе захтева за заштиту права, подносилац захтева у року од два радна дана од дана пријема решења може да поднесе Републичкој комисији писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом која ће да одлучује у складу са чланом 226. овог закона, о чему истовремено обавештава наручиоца достављањем копије изјашњења.

Ако наручилац не поступи на начин предвиђен ставом 1. овог члана, подносилац захтева може у року од 20 радних дана од дана подношења захтева за заштиту права да поднесе Републичкој комисији писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, о чему истовремено обавештава наручиоца достављањем копије изјашњења.

Након пријема копије изјашњења из ст. 3. и 4. овог члана, наручилац у року од три дана доставља Републичкој комисији комплетну документацију потребну за одлучивање о захтеву за заштиту права о којем ће се одлучивати у складу са чланом 226. овог закона.

Ако подносилац захтева не достави изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом из става 4. овог члана, сматраће се да поступак заштите права није ни започет.

После пријема писаног обавештења о одустанку од захтева за заштиту права пре предузимања радњи из става 1. овог члана, наручилац ће решењем да обустави поступак заштите права.

Наручилац решење о обустави поступка заштите права доставља Републичкој комисији и подносиоцу захтева у року од три дана од дана доношења.

3. Поступак пред Републичком комисијом

Претходна провера захтева за заштиту права

Члан 221.

Након пријема одговора наручиоца из члана 220. став 1. тачка 2) овог закона или писаног изјашњења подносиоца захтева о наставку поступка пред Републичком комисијом из члана 220. ст. 3. и 4. овог закона Републичка комисија утврђује да ли:

1) је уз захтев за заштиту права достављен доказ да је уплаћена такса у складу са чланом 225. овог закона;

2) је захтев за заштиту права, односно писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом поднет у року;

3) подносилац захтева има активну легитимацију;

4) захтев за заштиту права има садржину из члана 217. став 1. овог закона.

Ако уз поднети захтев за заштиту права није достављен доказ да је уплаћена такса из члана 225. овог закона Републичка комисија ће такав захтев да одбаци решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Уколико подносилац захтева који има боравиште или пребивалиште, односно седиште у иностранству, у захтеву за заштиту права не именује пуномоћника за примање писмена у Републици Србији уз навођење свих података који су потребни за комуникацију са означеним лицем, Републичка комисија ће такав захтев да одбаци решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Ако захтев за заштиту права нема садржину из члана 217. став 1. овог закона тако да је услед тога онемогућено даље поступање, Републичка комисија ће без одлагања да позове подносиоца захтева да захтев за заштиту права допуни у року од три радна дана, којом приликом ће подносиоцу захтева да укаже на који начин је дужан да поступи да би отклонио утврђене недостатке и које су последице пропуштања.

Републичка комисија ће захтев за заштиту права да одбаци решењем ако је поднет од стране лица које нема активну легитимацију или је поднет неблаговремено, као и ако подносилац захтева не поступи у року из става 4. овог члана, односно ако не допуни захтев за заштиту права у складу са позивом за допуну.

Ако у садржини поднетог захтева за заштиту права који је у име подносиоца захтева поднео пуномоћник из реда адвоката постоје недостаци који онемогућавају даље поступање, Републичка комисија ће такав захтев да одбаци решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Републичка комисија ће решењем да одбаци изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом које је недопуштено или је поднето по истеку рока из члана 220. ст. 3. и 4. овог закона.

Решење из ст. 2, 3, 5, 6. и 7. овог члана Републичка комисија доставља подносиоцу захтева и наручиоцу.

Члан 222.

Републичка комисија може пре доношења одлука из своје надлежности да тражи додатну документацију, податке, објашњења и мишљења од наручиоца, подносиоца захтева или других учесника у поступку, надлежних органа и других лица и да оствари увид у остале документе код странака у поступку јавне набавке, као и да прикупи друге податке за доношење одлуке.

Сва лица и органи из става 1. овог члана дужни су да поступају у року који је Републичка комисија одредила у захтеву за добијање документације, података, објашњења и мишљења.

У случају да подносилац захтева или наручилац нису доставили тражену документацију, податке, објашњења или мишљења у року из става 2. овог члана Републичка комисија ће донети одлуку према стању расположивих доказа у предмету, а сумња која је последица изостанка наведених доказа биће узета на штету странке која није поступила по налогу.

Наручилац, подносилац захтева и изабрани понуђач ће имати могућност да изнесу своје мишљење о доказима и чињеницама до којих је Републичка комисија дошла у складу са овим чланом, уколико је то потребно за доношење одлуке.

Стручно мишљење

Члан 223.

Републичка комисија може на иницијативу наручиоца, подносиоца захтева или на сопствену иницијативу да затражи стручно мишљење.

Републичка комисија стручно мишљење може да затражи од било ког правног или физичког лица које има релевантну стручност и знање потребно за утврђивање чињеничног стања.

Стручно мишљење не може да да лице уколико постоје разлози за изузеће прописани чланом 196. овог закона.

Физичко лице које је непосредно ангажовано на изради стручног мишљења, обавезно је да потпише писану изјаву којом под кривичном и материјалном одговорношћу потврђује да не постоје разлози за његово изузеће прописани чланом 196. овог закона.

Лице које даје стручно мишљење има право на награду за свој рад.

Начин и услове прибављања стручног мишљења уређује Републичка комисија.

Одржавање усмене расправе

Члан 224.

Наручилац и подносилац захтева могу да предложе одржавање усмене расправе ако сложеност чињеничне или правне ситуације то захтева.

Подносилац захтева може да предложи одржавање усмене расправе у захтеву за заштиту права, а наручилац у одговору на захтев.

О предлогу за одржавање усмене расправе одлучује Републичка комисија.

Републичка комисија може да одлучи да се одржи усмена расправа и уколико лица из става 1. овог члана нису предложила њено одржавање, ако оцени да је исто неопходно за утврђивање чињеница у поступку заштите права.

О одлуци да се одржи усмена расправа Републичка комисија доставља наручиоцу и подносиоцу захтева за заштиту права обавештење са образложењем.

Усмена расправа одржава се у просторијама Републичке комисије.

О усменој расправи сачињава се записник.

Такса и трошкови поступка

Члан 225.

Подносилац захтева за заштиту права је дужан да на одређени рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од 120.000 динара, ако се захтев за заштиту права подноси у складу са чланом 214. ст. 2. и 4. и чланом 215. овог закона, без обзира на износ процењене вредности јавне набавке.

Ако се захтев за заштиту права подноси у складу са чланом 214. став 3. овог закона, подносилац захтева за заштиту права је дужан да на одређени рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од:

1) 120.000 динара уколико процењена вредност јавне набавке није већа од 120.000.000 динара,

2) 120.000 динара ако збир процењених вредности свих оспорених партија није већи од 120.000.000 динара, уколико је јавна набавка обликована по партијама,

3) 0,1% процењене вредности јавне набавке, ако је та вредност већа од 120.000.000 динара, а највише 1.200.000 динара,

4) 0,1% збира процењених вредности свих оспорених партија уколико је јавна набавка обликована по партијама, ако је та вредност већа од 120.000.000 динара, а највише 1.200.000 динара.

Трошкови поступка заштите права су издаци настали у току поступка заштите права.

Свака странка у поступку сноси трошкове које проузрокује својим радњама.

Ако је захтев за заштиту права основан, подносилац захтева може да оствари право да му наручилац надокнади нужне и оправдане трошкове поступка заштите права.

Ако захтев за заштиту права није основан, наручилац може да оствари право да му подносилац захтева надокнади нужне и оправдане трошкове поступка заштите права.

Републичка комисија може да одлучи да свака страна сноси своје трошкове или да утврди трошкове сразмерно усвојеном захтеву за заштиту права.

Накнаду трошкова могуће је тражити до доношења одлуке наручиоца, односно Републичке комисије о поднетом захтеву за заштиту права. Странке морају прецизно да наведу трошкове за које траже накнаду.

О трошковима одлучује Републичка комисија. Одлука Републичке комисије је извршни наслов.

Одлука Републичке комисије

Члан 226.

Републичка комисија одлучује у границама процесно уредног захтева за заштиту права и дужна је да се изјасни и о повредама одредаба овог закона за које подносилац захтева није могао да зна, а које су утицале на одлуку наручиоца у поступку јавне набавке.

Републичка комисија може у целини да поништи поступак јавне набавке и уколико су у поступку заштите права, а у вези са наводима из захтева за заштиту права, утврђене повреде одредаба овог закона услед којих поступак не може да се оконча на законит начин.

Републичка комисија ће да изведе доказе за које оцени да су од утицаја за доношење правилне и законите одлуке о поднетом захтеву за заштиту права.

Републичка комисија решењем:

1) усваја захтев за заштиту права као основан и у целини или делимично поништава поступак јавне набавке;
2) одбија захтев за заштиту права као неоснован;
3) одбацује захтев за заштиту права, у складу са одредбама овог закона;
4) обуставља поступак на основу пријема писаног обавештења о одустанку од захтева за заштиту права пре доношења одлуке;
5) одбацује жалбу против одлуке наручиоца, у складу са одредбама овог закона;
6) усваја или одбија предлог из члана 216. ст. 2, 5. и 6. овог закона;
7) изриче новчане казне;
8) поништава уговор;
9) усваја жалбу као основану и поништава решење наручиоца;
10) одбија жалбу као неосновану и потврђује решење наручиоца;
11) обуставља поступак на основу пријема писаног обавештења о одустанку од жалбе, а пре доношења одлуке;
12) одбацује писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, у складу са одредбама овог закона;
13) одлучује о трошковима поступка заштите права.

Републичка комисија је дужна да образложи своју одлуку и може наручиоцу да наложи предузимање одређених радњи у року који не може бити дужи од 25 дана у циљу правилног и законитог окончања поступка јавне набавке.

Рок за доношење и достављање одлуке

Члан 227.

Републичка комисија је дужна да о захтеву за заштиту права одлучи решењем у року од 30 дана од дана пријема комплетне документације која је потребна за утврђивање чињеничног стања и одлучивање.

О жалби против решења наручиоца Републичка комисија је дужна да одлучи у року од осам дана од дана пријема комплетне документације која је потребна за утврђивање чињеничног стања и одлучивање.

Рок из става 1. овог члана изузетно може да се продужи за 15 дана, о чему се уз образложење продужења рока, обавештавају подносилац захтева и наручилац.

Републичка комисија ће одлуку из ст. 1. и 2. овог члана да достави наручиоцу, подносиоцу захтева и изабраном понуђачу у року од десет дана од дана доношења.

Одлука Републичке комисије се након достављања странкама у поступку, објављује на интернет страници Републичке комисије и на Порталу јавних набавки.

Наручилац је дужан да обавести све учеснике у поступку о донетој одлуци Републичке комисије.

4. Судска заштита

Право на управни спор

Члан 228.

Одлука Републичке комисије је коначна.

Против одлуке Републичке комисије не може да се изјави жалба.

Против одлуке Републичке комисије може да се покрене управни спор у року од 15 дана од дана достављања одлуке подносиоцу захтева.

Управни спор може да се покрене и када Републичка комисија није донела одлуку у роковима предвиђеним чланом 227. овог закона. Рок за покретање управног спора почиње да тече протеком рока за доношење одлуке из става 1. овог члана.

Покретање управног спора не одлаже извршење одлуке Републичке комисије.

Републичка комисија обавештава наручиоца о покренутом управном спору.

Накнада штете

Члан 229.

Право на накнаду штете која је настала због повреде одредаба овог закона, може се остварити у поступку пред надлежним судом.

5. Посебна овлашћења Републичке комисије

Достављање извештаја и документације

Члан 230.

Наручилац је дужан да поступи у складу са налозима Републичке комисије садржаним у њеној одлуци.

Републичка комисија може да захтева од наручиоца да поднесе извештај о спровођењу одлуке Републичке комисије.

Наручилац је дужан да извештај из става 2. овог члана поднесе у року који одређује Републичка комисија.

Новчана казна

Члан 231.

Републичка комисија ће решењем да изрекне новчану казну наручиоцу у износу од 80.000 до 1.000.000 динара и одговорном лицу наручиоца у износу од 20.000 до 80.000 динара, ако наручилац:

1) по поднетом захтеву за заштиту права не поступи на начин и у року одређеном у члану 220. став 1. овог закона;

2) не достави додатну документацију, податке, објашњења или мишљења, у складу са захтевом Републичке комисије;

3) ако не омогући понуђачу или кандидату увид у документацију о спроведеном поступку јавне набавке.

Републичка комисија ће решењем да изрекне новчану казну подносиоцу захтева, у износу од 80.000 до 1.000.000 динара и одговорном лицу подносиоца захтева, у износу од 20.000 до 80.000 динара, ако подносилац захтева не достави додатну документацију, податке, објашњења или мишљења, у складу са захтевом Републичке комисије.

Члан 232.

Републичка комисија ће да изрекне новчану казну наручиоцу и одговорном лицу наручиоца, односно подносиоцу захтева и одговорном лицу подносиоца захтева, када у обављању послова из своје надлежности сазна да су у поступку јавне набавке учињене повреде из члана 231. овог закона.

Новчана казна изриче се решењем које је коначно и које се, након достављања лицу из става 1. овог члана, објављује на интернет страници Републичке комисије.

Решење из става 2. овог члана представља извршну исправу.

Против решења из става 2. овог члана може да се покрене управни спор у року од 15 дана од дана пријема. Покретање управног спора не одлаже извршење решења.

Републичка комисија одређује висину новчане казне узимајући у обзир тежину утврђених неправилности, висину процењене вредности јавне набавке, утицај учињене неправилности на исход поступка јавне набавке и права других лица у поступку, трајање и учесталост учињених неправилности, као и спремност да се отклоне последице неправилности.

Новчана казна може да се изрекне најкасније у року од три године од дана извршења повреде.

Поништење уговора о јавној набавци

Члан 233.

Републичка комисија ће да поништи уговор о јавној набавци уколико поступајући по поднетом захтеву за заштиту права или на захтев лица из члана 211. овог закона утврди да је наручилац:

1) закључио уговор о јавној набавци применом преговарачког поступка без објављивања јавног позива, а за примену тог поступка нису постојали услови предвиђени овим законом или није објавио обавештење о спровођењу преговарачког поступка без објављивања јавног позива и одлуку о додели уговора;

2) закључио уговор о јавној набавци пре истека рока за подношење захтева за заштиту права;

3) закључио уговор о јавној набавци након подношења захтева за заштиту права, а пре одлуке Републичке комисије;

4) закључио уговор о јавној набавци супротно одлуци Републичке комисије из члана 226. овог закона;

5) закључио уговор о јавној набавци кршећи одредбе и услове оквирног споразума или закључио уговор о јавној набавци користећи систем динамичне набавке, супротно одредбама овог закона;

6) закључио уговор без претходно спроведеног поступка јавне набавке, а који је наручилац био дужан да спроведе према одредбама овог закона.

Лица из става 1. овог члана захтев за поништење уговора достављају уз захтев за заштиту права или у року од 60 дана од дана сазнања за разлог поништења, а најкасније у року од шест месеци од дана закључења уговора.

Републичка комисија одлучује о поништењу уговора решењем којим одлучује о захтеву за заштиту права или посебним решењем.

Решењем из става 3. овог закона Републичка комисија утврђује какве последице поништење уговора има за уговорне стране, као и у односу на поступак јавне набавке.

Када Републичка комисија поништи уговор о јавној набавци, од дана доношења решења уговор престаје да важи а наручиоцу се изриче новчана казна у износу до 30% вредности закљученог уговора а не мање од износа који је прописан чланом 231. овог закона, узимајући у обзир све релевантне чињенице, тежину учињених повреда закона, радње наручиоца, као и преостало време важења уговора.

У случају из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, уколико повреде прописа о јавним набавкама које су утврђене у поступку заштите права нису битно утицале на могућност да подносиоцу захтева за заштиту права буде додељен одређени уговор о јавној набавци, Републичка комисија ће уместо поништења уговора да изрекне наручиоцу новчану казну у износу из члана 231. овог закона.

Републичка комисија неће да поништи уговор о јавној набавци ако узимајући у обзир све релевантне чињенице, тежину учињених повреда закона, радње наручиоца, као и преостало време важења уговора, утврди да би поништење уговора о јавној набавци имало несразмерне последице по рад или пословање наручиоца или интересе Републике Србије, али ће наручиоцу да изрекне новчану казну у износу до 30% вредности закљученог уговора а не мање од износа који је прописан чланом 231. овог закона.

У случају из ст. 5-7. овог члана Републичка комисија ће да изрекне одговорном лицу наручиоца новчану казну у износу који је прописан чланом 231. овог закона.

Ако Републичка комисија изрекне новчану казну из ст. 5-7. овог члана сходно се примењују одредбе члана 232. овог закона.

Подношење захтева за покретање прекршајног поступка

Члан 234.

Републичка комисија подноси захтев за покретање прекршајног поступка када у поступку заштите права утврди да је учињена повреда одредаба овог закона која може бити основ прекршајне одговорности.

Посебно овлашћење организације надлежне за заштиту конкуренције

Члан 235.

Организација надлежна за заштиту конкуренције, може привредном субјекту да изрекне меру забране учешћа у поступку јавне набавке ако утврди да је привредни субјект повредио конкуренцију у поступку јавне набавке у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

Мера из става 1. овог члана може трајати до две године.

Против одлуке из става 1. овог члана може да се покрене управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

XVIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Прекршаји наручилаца

Члан 236.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај наручилац, ако:

1) врши поделу предмета набавке на више набавки с циљем избегавања примене одредаба овог закона или одговарајућих правила поступка јавне набавке (чл. 29-35);

2) додели уговор о јавној набавци без претходно спроведеног поступка јавне набавке, осим када је то дозвољено овим законом (члан 51);

3) набави добра, радове или услуге применом преговарачког поступка без објављивања јавног позива, а да нису били испуњени законом прописани услови за примену тог поступка (члан 61);

4) не одреди рокове за подношење понуда или пријава у складу са овим законом (чл. 52-56. и чл. 58, 60. и 63);

5) не објави план јавних набавки (члан 88);

6) не поступа у складу са одредбом члана 90. овог закона;

7) не објави конкурсну документацију у складу са одредбама овог закона (члан 95);

8) не објави огласе из члана 105. став 1. тач. 6), 8) и 11) овог закона;

9) закључи уговор о јавној набавци са понуђачем код кога постоје основи за искључење из члана 111. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, а нема основа за примену одредбе члана 111. став 3. и члана 113. овог закона;

10) не достави предлог за покретање прекршајног поступка из члана 131. став 6. овог закона Канцеларији за јавне набавке;

11) не објави, односно не достави одлуке у складу са одредбама овог закона (чл. 146-148);

12) закључи уговор о јавној набавци а да нису испуњени услови из члана 151. овог закона;

13) не поступа у извршењу уговора о јавној набавци у складу чланом 154. став 1. овог закона;

14) врши измене закљученог уговора о јавној набавци супротно одредбама овог закона (чл. 155-161);

15) у прописаном року Канцеларији за јавне набавке не достави тражене податке и обавештења који су од значаја за спровођења мониторинга (члан 180);

16) не евидентира податке о вредности и врсти јавних набавки или их у прописаном року не објави на Порталу јавних набавки или Канцеларији за јавне набавке не достави податке о појединачном поступку јавне набавке или закљученом уговору (члан 181);

17) не поступи у складу са одлуком Републичке комисије (члан 226. став 4. тач. 1) и 9));

18) не достави извештај о спровођењу одлуке Републичке комисије (члан 230).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице наручиоца новчаном казном од 30.000 до 80.000 динара.

Новчаном казном од 30.000 до 80.000 динара казниће се за прекршај представник наручиоца који учествује у поступку јавне набавке противно одредбама овог закона о сукобу интереса (члан 50).

2. Прекршаји понуђача

Члан 237.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај понуђач, кандидат, односно подизвођач, ако:

1) у пријави или понуди поднесе изјаву која садржи неистините податке или по позиву наручиоца достави документ који садржи неистините податке (чл. 118, 119. и 130);

2) не достави доказ и изјаву из члана 131. став 5. овог закона наручиоцу на његов позив у прописаном року;

3) као подизвођача ангажује лице које није наведено у понуди и у уговору о јавној набавци противно одредбама овог закона (чл. 131. и 161);

4) по позиву наручиоца не закључи уговор о јавној набавци осим уколико постоје разлози на које понуђач није могао да утиче нити је могао да их предвиди, спречи, отклони или избегне, а због којих закључење или извршење уговора у складу са условима из документације о набавци и изабране понуде није могуће (члан 152).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице понуђача, кандидата или подизвођача, новчаном казном од 30.000 до 80.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник као понуђач, кандидат или подизвођач, новчаном казном од 30.000 до 200.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице као понуђач, кандидат или подизвођач, новчаном казном од 30.000 до 80.000 динара.

За прекршај из става 1. тач. 2) и 4) овог члана понуђачу или кандидату из ст. 1, 3. или 4. овог члана, односно подизвођачу који је извршио прекршај изриче се заштитна мера забране учествовања у поступцима јавних набавки, којом се том лицу забрањује да учествује у поступцима јавних набавки у периоду који не може бити дужи од две године.

О заштитној мери забране учествовања у поступцима јавних набавки из става 5. овог члана у складу са законом којим се уређују прекршаји одлучује суд. Суд је дужан да у року од три радна дана од дана правноснажности пресуде о томе обавести Канцеларију за јавне набавке. У овом обавештењу суд наводи пуно име и регистарски број понуђача, кандидата или подизвођача и датум до кога је тај субјекат искључен из поступака јавних набавки, а Канцеларија за јавне набавке наведене податке објављује на својој интернет страници.

Члан 238.

Застарелост покретања и вођења прекршајног поступка наступа протеком три године од дана учињеног прекршаја из чл. 236. и 237. овог закона.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети поступци јавне набавке и усклађивање плана јавних набавки

Члан 239.

Поступци јавних набавки који су започети пре дана почетка примене овог закона окончаће се по прописима по којима су започети.

Даном почетка примене овог закона наручиоци су дужни да план јавних набавки ускладе са одредбама овог закона.

Започети поступци заштите права

Члан 240.

На поступке заштите права примењују се прописи по којима су започети поступци јавних набавки поводом којих је покренут поступак заштите права.

На поступке новчаног кажњавања и поништења уговора из надлежности Републичке комисије примењују се прописи по којима су започети поступци јавних набавки поводом којих је покренут поступак новчаног кажњавања и поништења уговора.

Усклађивање рада Управе за јавне набавке

Члан 241.

Даном почетка примене овог закона Управа за јавне набавке наставља са радом као Канцеларија за јавне набавке.

Усклађивање рада Републичке комисије

Члан 242.

Председник и чланови Републичке комисије који су изабрани у складу са одредбама Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12, 14/15 и 68/15), обављаће функцију до престанка функције.

Републичка комисија ће пословник о раду ускладити са одредбама овог закона у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Доношење подзаконских аката

Члан 243.

Подзаконски акти за спровођење овог закона биће донети до дана почетка примене овог закона.

Примена појединих одредаба

Члан 244.

Одредбе члана 14. став 1. тач. 3) и 4) и члана 127. став 2. овог закона примењују се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 245.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12, 14/15 и 68/15) и подзаконски акти донети на основу тог закона.

Члан 246.

Одредбе члана 87. став 2. тачка 1) и члана 100. став 2. Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", бр. 65/13, 13/16 и 98/16 - УС), престају да важе даном почетка примене овог закона.

Републичка комисија предаће надлежним прекршајним судовима предмете који се односе на прекршаје из Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12, 14/15 и 68/15), најкасније у року од 30 дана од дана почетка примене овог закона.

Члан 247.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од 1. јула 2020. године, осим одредаба:

1) чл. 192. и 193. овог закона које се примењују од дана ступања на снагу овог закона;

2) члана 128. став 2. овог закона које се примењују од 1. марта 2020. године;

3) члана 1. став 4. тачка 9), члана 2. став 1. тачка 4) подтачка (3), члана 4. став 5. тачка 2), члана 11. ст. 5. и 6, члана 20. ст. 2. и 3, члана 28. став 4, члана 82, члана 84, члана 105. став 10, члана 107. став 4, члана 108. став 4, члана 125, члана 127. став 3, члана 134. став 3. тачка 3) и став 4, члана 143. став 6, члана 163. став 1. тачка 3), чл. 173-175, члана 176. став 8, члана 177. и члана 183. став 1. тачка 2) овог закона које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Прилог 1.

СПИСАК ДЕЛАТНОСТИ У ГРАЂЕВИНАРСТВУ

У случају разлике у тумачењу између ЦПВ и НАЦЕ, примењује се номенклатура ЦПВ.

ДЕО Ф		ГРАЂЕВИНАРСТВО			ЦПВ ознака
Одељак	Група	Класа	Предмет	Напомене	
45			Грађевинарство	Овај одељак обухвата: - новоградњу, обнову и поправке.	
	45.1		Припрема градилишта		45100000
		45.11	Рушење и разбијање зграда; земљани радови	Ова класа обухвата: - рушење зграда и других грађевина, - рашчишћавање градилишта, - земљане радове: ископавање, одношење земље, нивелисање и равнање терена и ископ јаркова, уклањање стена, минирање, итд., - припрему градилишта за минирање: - уклањање хумусног слоја и други радови на уређењу и припреми	45110000

				минералних ресурса и налазишта. Ова класа такође обухвата: - дренажне радове на градилишту, - дренажне радове на пољопривредном или шумском земљишту.	
		45.12	Испитивање терена бушењем и сондирањем	Ова класа обухвата: - испитивање терена бушењем и сондирањем ради грађења, као и у геофизичке, геолошке или друге сврхе. Ова класа не обухвата: - бушење експлоатационих извора нафте или гаса, видети 11.20, - бушење бунара, видети 45.25, - ископ окна, видети 45.25, - истраживања нафте и гаса, геофизичка, геолошка и сеизмичка мерења, видети 74.20.	45120000
	45.2		Изградња комплетних објеката или њихових делова; нискоградња		45200000
		45.21	Радови на нискоградњи и високоградњи	Ова класа обухвата: - изградњу свих врста високограђевинских и нискограђевинских објеката, - мостове, укључујући и мостове за уздигнуте аутопутеве, вијадукте, тунеле и подземне железнице, - цевоводе за пренос на велике даљине, комуникационе и електроенергетске водове, - градске цевоводе, градске комуникационе и електроенергетске водове, - радови на помоћној градској инфраструктури, - састављање и постављање монтажних објеката на градилишту. Ова класа не обухвата: - услужне делатности у вези са вађењем нафте и гаса, видети 11.20, - постављање комплетних монтажних објеката од небетонских делова које	45210000 Осим: - 45213316 45220000 45231000 45232000

				није произвео извођач, видети области 20, 26 и 28, - радове на изградњи, осим високоградње, стадиона, базена, спортских дворана, тениских игралишта, игралишта за голф и других спортских објеката, видети 45.23, - радове на грађевинским инсталацијама, видети 45.3, - завршне грађевинске радове, видети 45.4, - архитектонске и инжењерске делатности, видети 74.20, - пројектно управљање изградњом, видети 74.20.	
		45.22	Кровопокривачки и крововезачки радови	Ова класа обухвата: - крововезачке радове, - кровопокривачке радове, - радове на хидроизолацији.	45261000
		45.23	Радови на изградњи аутопутева, путева, аеродромских писта и спортских објеката	Ова класа обухвата: - радове на изградњи аутопутева, улица, путева, других колских и пешачких стаза, - радове на изградњи пруга, - радове на изградњи аеродромских писта, - радове на изградњи, осим високоградње, стадиона, базена, спортских дворана, тениских игралишта, игралишта за голф и других спортских објеката, - радове на бојењу ознака на површинама путева и паркиралиштима. Ова класа не обухвата: - припремне земљане радове, видети 45.11.	45212212 и ДА03 45230000 осим: - 45231000 - 45232000 - 45234115
		45.24	Изградња хидро-грађевинских објеката	Ова класа обухвата: - изградњу: - водних путева, туристичких пристаништа (марина), преводница, као и извођење лучких и речних радова, итд.,	45240000

				- брана и насипа, - багеровање, - подводне радове.	
		45.25	Остали специјализовани грађевински радови	Ова класа обухвата: - грађевинске радове специјализоване на начин да се могу изводити на различитим грађевинама и захтевају поседовање посебне врсте стручности или опреме, - изградња темеља, укључујући побијање стубова, - бушење и копање бунара за воду, ископ окна, - монтирање челичних елемената које извођач радова није произвео, - армирање, - зидање опеком и каменом, - монтирање и демонтирање скела и радних платформи, укључујући и изнајмљивање скела и радних платформи, - подизање димњака и индустријских пећи. Ова класа не обухвата: - изнајмљивање скела без монтирања и демонтирања, видети 71.32.	45250000 45262000
	45.3		Инсталациони радови у грађевинарству		45300000
		45.31	Постављање електричних инсталација	Ова класа обухвата: инсталирање у зградама или другим грађевинама: - електричних водова и прикључака, - телекомуникационих система, - електричних грејних система, - кућних антена, - противпожарних аларма, - противпровалних алармних система, - лифтова и покретних степеница, - громобрана итд.	45213316 45310000 Осим: - 45316000

		45.32	Изолациони радови	Ова класа обухвата: - постављање термичке, звучне или вибрационе изолације у зградама и другим грађевинским објектима. Ова класа не обухвата: - хидроизолацију, видети 45.22.	45320000
		45.33	Водоинсталатерски радови	Ова класа обухвата: - инсталирање у зградама и другим грађевинским објектима: - водоводне и санитарне опреме, - уређаја за гас, - опреме и канала за грејање, вентилацију, хлађење или климатизацију, - система за распршивање. Ова класа не обухвата: - инсталирање система електричног грејања, видети 45.31.	45330000
		45.34	Остали инсталациони радови у грађевинарству	Ова класа обухвата: - постављање расвете и система сигнализације за путеве, железничке пруге, аеродроме и пристаништа, - инсталирање у зградама и другим грађевинским објектима опреме и уређаја који нису наведени на другом месту.	45234115 45316000 45340000
	45.4		Завршни грађевински радови		45400000
		45.41	Малтерисање	Ова класа обухвата: - малтерисање спољних и унутрашњих површина зграда и других објеката или украсне штуко-радове, укључујући и наношење одговарајуће подлоге.	45410000
		45.42	Уградња столарије	Ова класа обухвата: - уградњу врата, прозора, оквира за врата и прозоре, уградних кухиња, степеништа, опреме за радње и слично, од дрвета или других материјала, које није произвео извођач, - унутрашње завршне радове, као што је довршавање таваница, дрвених зидних облога, покретних преграда и др. Ова класа не обухвата:	45420000

				- постављање паркета и других дрвених подних облога, видети 45.43.	
		45.43	Постављање подних и зидних облога	Ова класа обухвата: - постављање, поплочавање, намештање или облагање у зградама и осталим грађевинама: - керамичких, бетонских или камених зидних или подних плочица, - паркета и других подних облога од дрвета, таписона и линолеумских подних покривача, - укључујући и оне од гуме или пластичних маса, - подних и зидних облога од терацера, мермера, гранита или шкриљца, - тапета.	45430000
		45.44	Бојење и застакљивање	Ова класа обухвата: - унутрашње и спољашње бојење зграда, - бојење осталих грађевина, - застакљивање, постављање огледала и др. Ова класа не обухвата: - уградњу прозора, видети 45.42.	45440000
		45.45	Остали завршни радови	Ова класа обухвата: - изградњу приватних базена за пливање, - чишћење паром, пескарење и сличне радове на спољашности зграде, - остале завршне грађевинске радове који нису наведени на другом месту. Ова класа не обухвата: - чишћење унутрашњости зграда и других конструкција, видети 74.70.	45212212 и ДА04 45450000
	45.5		Изнајмљивање грађевинске опреме или опреме за рушење са руковаоцем		45500000
		45.50	Изнајмљивање грађевинске опреме или опреме за рушење са руковаоцем	Ова класа не обухвата: - изнајмљивање машина и опреме за изградњу или рушење без руковаоца, видети 71.32.	45500000

Прилог 2.

СПИСАК ВОЈНЕ ОПРЕМЕ И СПИСАК ДОБАРА КОЈЕ НАБАВЉАЈУ ЈАВНИ НАРУЧИОЦИ У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ

I. СПИСАК ВОЈНЕ ОПРЕМЕ

1) Мало и лако ватрено оружје укључујући и аутоматско, као што су пушке, карабини, револвери, пиштољи, полуаутоматске пушке и митраљези, осим оружја за лов, пиштоља и другог малокалибарског спортског оружја калибра до 7 мм.

2) Артиљерија, оружја за избацивање дима, гаса и пламена као што су:

(1) топови, хаубице, минобацачи, противоклопна оружја, ракетни лансери, бацачи пламена, нетрзајна оружја;

(2) војна оружја за избацивање дима и гаса.

3) Муниција за оружја наведена у тач. 1) и 2) овог прилога.

4) Бомбе, торпеда, ракете и вођени пројектили:

(1) бомбе, торпеда, гранате, укључујући димне гранате, димне бомбе, ракете, мине, вођени пројектили, дубинске бомбе, запаљиве бомбе;

(2) војна опрема и компоненте специјално намењене за руковање, склапање, расклапање, испаљивање или откривање ставки под подтачком (1).

5) Војна опрема за управљање ватром:

(1) рачунара за управљање ватром и системи навођења у инфрацрвеним и другим ноћним направама за вођење;

(2) даљиномери, индикатори положаја, висиномери;

(3) електронске компоненте за праћење (жироскопске, оптичке и акустичке);

(4) циљничке направе за оружје и бомбардовање, перископи за опрему наведену у овом прилогу.

6) Тенкови и специјална борбена возила:

(1) тенкови;

(2) возила војне намене, са наоружањем или оклопна, укључујући амфибијска возила;

(3) оклопна возила;

(4) полугусенична војна возила;

(5) војна возила с тенковским телом;

(6) приколице посебно намењене за превоз муниције наведене у тач. 3) и 4) овог прилога.

7) Токсични и радиоактивни агенси:

(1) токсични, биолошки или хемијски агенси и радиоактивни агенси намењени за уништавање људи, животиња или усева током борбених дејстава;

(2) војна опрема за преношење, откривање и идентификацију супстанци наведених под подтачком (1) ове тачке;

(3) средства за противмере за ставке наведене под подтачком (1) ове тачке.

8) Барути, експлозиви и течна или чврста погонска горива:

(1) барути и течна или чврста погонска горива намењена за употребу у средствима наведеним под тач. 3), 4) и 7) овог прилога;

(2) војни експлозиви;

(3) запаљива средства и средства за смрзавање намењена војној употреби.

9) Ратни бродови и припадна специјална опрема:

(1) бродови свих врста за потребе оружаних снага;

(2) опрема посебно намењена за полагање, откривање и чишћење мина;

(3) подводни каблови.

10) Авиони, хеликоптери и припадна опрема за војну употребу.

11) Војна електронска опрема.

12) Камере посебно намењене за војну употребу.

13) Остала опрема и материјали, нпр. војне чизме, униформе и сл.

14) Специјализовани делови и артикли за материјал из овог прилога, ако су војног карактера.

15) Машине, опрема и прибор искључиво намењени за истраживање, производњу, испитивање и контролу оружја, муниције и опрему искључиво војног карактера из овог прилога.

II. СПИСАК ДОБАРА КОЈЕ НАБАВЉАЈУ ЈАВНИ НАРУЧИОЦИ У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ

Глава 25:	Со, сумпор, земља и камен, гипс, креч и цемент
Глава 26:	Руде, згуре и пепео
Глава 27:	Минерална горива, минерална уља и производи њихове дестилације, битуменозне материје, минерални воскови осим: ex 27.10: посебна моторна горива
Глава 28:	Неоргански хемијски производи, органска и неорганска једињења племенитих метала, метала ретких земљи, радиоактивних елемената и изотопа осим: ex 28.09: експлозиви ex 28.13: експлозиви ex 28.14: сузавац ex 28.28: експлозиви ex 28.32: експлозиви ex 28.39: експлозиви

	ex 28.50: токсични производи ex 28.51: токсични производи ex 28.54: експлозиви
Глава 29:	Органски хемијски производи осим: ex 29.03: експлозиви ex 29.04: експлозиви ex 29.07: експлозиви ex 29.08: експлозиви ex 29.11: експлозиви ex 29.12: експлозиви ex 29.13: токсични производи ex 29.14: токсични производи ex 29.15: токсични производи ex 29.21: токсични производи ex 29.22: токсични производи ex 29.23: токсични производи ex 29.26: експлозиви ex 29.27: токсични производи ex 29.29: експлозиви
Глава 30:	Фармацеутски производи
Глава 31:	Ђубрива
Глава 32:	Екстракти за штављење и бојење, танини и њихови деривати, боје, пигменти и остале материје за бојење, боје и лакови, китови и остале масе за заптивање, мастила
Глава 33:	Етерична уља и резиноиди, парфимеријски, козметички или тоалетни производи
Глава 34:	Сапун, органска површински активна средства, препарати за прање, препарати за подмазивање, вештачки воскови, припремљени воскови, препарати за полирање или за уклањање масноће, свеће и слични производи, пасте за моделовање и "зубарски воскови"
Глава 35:	Беланчевинасте материје, лепкови, ензими
Глава 37:	Производи за фотографске и кинематографске сврхе
Глава 38:	Разни производи хемијске индустрије осим: ex 38.19: токсични производи
Глава 39:	Вештачке смоле и пластични материјали, целулозни естри и етри, њихови производи

	осим: ex 39.03: експлозиви
Глава 40:	Каучук, синтетички каучук, фактис и њихови производи осим: ex 40.11: пнеуматске гуме отпорне на метке
Глава 41:	Сирова крупна и ситна кожа, са длаком или без длаке (осим крзна) и штављена кожа
Глава 42:	Производи од коже, седларски и сарачки производи, предмети за путовање, ручне торбе и слични контејнери, производи од животињских црева (осим свиленог кетгута)
Глава 43:	Природно и вештачко крзно, производи од крзна
Глава 44:	Дрво и производи од дрвета, дрвени угаљ
Глава 45:	Плута и производи од плуте
Глава 46:	Производи од сламе, еспарта и других материјала за плетарство, корпарски и плетарски производи
Глава 47:	Материјал за израду хартије
Глава 48:	Хартија и картон, производи од хартијине пулпе, хартије или картона
Глава 49:	Штампане књиге, новине, слике и остали производи графичке индустрије, рукописи, куцани текстови и планови
Глава 65:	Покривке за главу и њихови делови
Глава 66:	Кишобрани, сунцобрани, штапови за поштапање, бичеви, корбачи и њихови делови
Глава 67:	Препарирано перје и паперје и производи израђени од перја и паперја, вештачко цвеће, производи од људске косе
Глава 68:	Производи од камена, гипса, цемента, азбеста, лискуна или сличних материјала
Глава 69:	Керамички производи
Глава 70:	Стакло и производи од стакла
Глава 71:	Бисери, драго и полудраго камење, племенити метали и производи од њих, имитације накита
Глава 73:	Гвожђе и челик и производи од гвожђа и челика
Глава 74:	Бакар и производи од бакра
Глава 75:	Никл и производи од никла
Глава 76:	Алуминијум и производи од алуминијума
Глава 77:	Магнезијум и берилијум и производи од магнезијума и берилијума
Глава 78:	Олово и производи од олова
Глава 79:	Цинк и производи од цинка
Глава 80:	Калај и производи од калаја
Глава 81:	Остали прости метали који се користе у металургији и производи од њих
Глава 82:	Алати, ножарски производи, кашике и виљушке од простих метала, њихови делови од простих метала осим: ex 82.05: алати ex 82.07: алати, делови
Глава 83:	Разни производи од простих метала
Глава 84:	Котлови, машине и механички уређаји, њихови делови

	осим: ex 84.06: мотори ex 84.08: остали мотори ex 84.45: машине ex 84.53: машине за аутоматску обраду података ex 84.55: делови машина под тарифним бројем 84.53 ex 84.59: нуклеарни реактори
Глава 85:	Електричне машине и опрема, њихови делови осим: ex 85.13: телекомуникациона опрема ex 85.15: уређаји за пренос
Глава 86:	Железничке и трамвајске локомотиве, шинска возила и њихови делови, железнички и трамвајски колосечни склопови и прибор, сигнална опрема за саобраћај свих врста (који нису на електрични погон) осим: ex 86.02: оклопне локомотиве, електричне ex 86.03: остале оклопне локомотиве ex 86.05: оклопни вагони ex 86.06: вагони за поправке ex 86.07: вагони
Глава 87:	Возила, осим железничких или трамвајских шинских возила, и њихови делови осим: ex 87.08: тенкови и друга оклопна возила ex 87.01: трактори ex 87.02: војна возила ex 87.03: камиони за помоћ на друму ex 87.09: мотоцикли ex 87.14: приколице
Глава 89:	Бродови, чамци и пловеће конструкције осим: ex 89.01A: ратни бродови
Глава 90:	Оптички, фотографски, кинематографски, мерни, контролни, прецизни, медицински и хируршки инструменти и апарати, њихови делови

	осим: ex 90.05: дурбини ex 90.13: разни инструменти, ласери ex 90.14: телеметри ex 90.28: електрични и електронски мерни инструменти ex 90.11: микроскопи ex 90.17: медицински инструменти ex 90.18: апарати за механотерапију ex 90.19: ортопедска помагала ex 90.20: рендген апарати
Глава 91:	Часовници и њихови делови
Глава 92:	Музички инструменти, апарати за снимање и репродуковање звука, апарати за снимање и репродуковање телевизијске слике и звука, делови и прибор таквих производа
Глава 94:	Намештај и његови делови, постељина, душеци, носачи душека, јастуци и слични пуњени производи осим: ex 94.01A: седишта за ваздухоплове
Глава 95:	Предмети и производи од материјала за резбарење или обликовање
Глава 96:	Метле, четке, јастучићи за пудер и сита
Глава 98:	Разни готови производи

Прилог 3.

ЗАХТЕВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА АЛАТЕ И УРЕЂАЈЕ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ПРИЈЕМ ПОНУДА, ПРИЈАВА, КАО И ПЛАНОВА И ДИЗАЈНА У ВЕЗИ СА КОНКУРСИМА ЗА ДИЗАЈН

Алати и уређаји за електронски пријем понуда, пријава, као и планова и дизајна преко техничких средстава и одговарајућих поступака морају да гарантују да:

1) тачно време и датум пријема понуда, пријава и подношења планова и дизајна могу бити прецизно утврђени;

2) се може разумно обезбедити да, пре утврђених рокова, нико не може имати приступ подацима достављеним, у складу са овим захтевима;

3) само овлашћена лица могу одредити или изменити датуме за отварање примљених података;

4) током различитих фаза поступка јавне набавке или конкурса за дизајн приступ свим достављеним подацима или њиховим деловима, мора бити омогућен само овлашћеним лицима;

5) приступ пренетим подацима могу дати само овлашћена лица и то тек након прописаног датума;

6) подаци примљени и отворени, у складу са овим захтевима, морају остати доступни само лицима овлашћеним да са њима буду упозната;

7) ако су забране или услови приступа из тач. 2)-6) овог прилога прекршени или постоји покушај њиховог кршења, може се разумно обезбедити да се кршења и покушаји могу јасно открити.

Прилог 4.

САДРЖИНА ОГЛАСА О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ

Део А

I. ОБАВЕШТЕЊЕ О ОБЈАВЉИВАЊУ ПРЕТХОДНОГ ИНФОРМАТИВНОГ ОБАВЕШТЕЊА НА ПРОФИЛУ НАРУЧИОЦА
(из члана 107. став 2. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса која укључује НСТЈ ознаке, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница јавног наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Врста јавног наручиоца и његова основна делатност.

3) По потреби, назнака да је јавни наручилац тело за централизоване јавне набавке; или да се примењује неки други облик заједничке набавке.

4) ЦПВ ознаке.

5) Интернет страница "профила наручиоца" (УРЛ).

6) Датум слања обавештења о објављивању претходног информативног обавештења на профилу наручиоца.

II. ПРЕТХОДНО ИНФОРМАТИВНО ОБАВЕШТЕЊЕ
(из члана 107. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса која укључује НСТЈ ознаке, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница јавног наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Адреса електронске поште или интернет страница на којој ће документација о набавци бити доступна уз бесплатан, неограничен и несметан директан приступ.

Када бесплатан, неограничен и несметан директан приступ није на могућ из разлога наведених у члану 45. овог закона, назнаку о томе како се може приступити документацији о набавци.

3) Врста јавног наручиоца и његова основна делатност.

4) По потреби, назнака да је јавни наручилац тело за централизоване набавке или да се примењује неки други облик заједничке набавке.

5) ЦПВ ознаке када је јавна набавка подељена у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

6) НСТЈ ознака за главну локацију радова у случају уговора о радовима или НСТЈ ознака за главно место испоруке или извршења у случају уговора о добрима или услугама када је јавна набавка подељена у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

7) Кратак опис набавке: природа и обим радова, природа и количина или вредност добара, природа и обим услуга.

8) Процењени датум(и) за објављивање јавног(их) позива у вези са предметом(има) набавке наведеним у овом обавештењу.

9) Датум слања обавештења.

10) Све друге релевантне информације.

11) Податак о томе да ли је уговор обухваћен ГПА.

Део Б

И. ОБАВЕШТЕЊЕ О ОБЈАВЉИВАЊУ ПЕРИОДИЧНОГ ИНДИКАТИВНОГ ОБАВЕШТЕЊА НА ПРОФИЛУ НАРУЧИОЦА КОЈЕ СЕ НЕ КОРИСТИ КАО ЈАВНИ ПОЗИВ
(из члана 108. став 2. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, број телефона, број телефакса, адресу електронске поште и интернет страницу секторског наручиоца и, ако се разликује, службе од које се могу прибавити додатне информације.

2) Основна делатност секторског наручиоца.

3) ЦПВ ознаке.

4) Интернет страница "профила наручиоца" (УРЛ).

5) Датум слања обавештења о објављивању периодичног индикативног обавештења на профилу наручиоца.

II. ПЕРИОДИЧНО ИНДИКАТИВНО ОБАВЕШТЕЊЕ
(из члана 108. овог закона)

1. Информације које се наводе у свим случајевима:

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, број телефона, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница секторског наручиоца и, ако се разликује, службе од које се могу прибавити додатне информације.

2) Основна делатност секторског наручиоца.

3) За уговоре о јавној набавци:

(1) добара: природа и количина или вредност добара који ће се набављати (ЦПВ ознаке),

(2) радова: природа и обим радова који ће се изводити, опште карактеристике радова или партија упућивањем на радове (ЦПВ ознаке),

(3) услуга: укупна планирана набавка у свакој од предвиђених категорија услуга (ЦПВ ознаке).

4) Датум слања обавештења или слања обавештења о објављивању овог обавештења на профилу наручиоца.

5) Све друге релевантне информације.

2. Додатне информације када се периодично индикативно обавештење користи као јавни позив (члан 108. ст. 5. и 6. овог закона):

1) Позивање заинтересованих привредних субјеката да секторском наручиоцу искажу своју заинтересованост за учешће у поступку или поступцима јавне набавке.

2) Адреса електронске поште или интернет страница на којој ће документација о набавци бити доступна уз бесплатан, неограничен и несметан директан приступ.

Назнака о томе како је могуће приступити документацији о набавци, ако бесплатан, неограничен и несметан директан приступ није могућ из разлога наведених у члану 45. овог закона.

3) По потреби, навести да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. став 1. овог закона или да се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања.

4) Рок за подношење пријава.

5) Природа и количина добара које треба испоручити или општа природа радова или категорија услуге и опис, уз навођење да ли су предвиђен(и) оквирни споразум(и), укључујући све опције за даље јавне набавке и процењено време које је на располагању за коришћење тих опција, као и број могућих продужења, ако их има. У случају уговора који се понављају, процењено време објављивања даљих јавних позива. Навести да ли се ради о куповини, закупу, лизингу добара или куповини на рате или било каквој комбинацији наведеног.

6) НСТЈ ознака за главно место извођења радова у случају радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или пружања у случају добара и услуга ако је предмет набавке подељен у партије, ове информације се наводе за сваку партију.

7) Рокови за испоруку или завршетак или трајање уговора о услугама и, ако је могуће, датум почетка.

8) Адреса на коју заинтересовани привредни субјекти шаљу свој исказ заинтересованости за учешће у писаном облику.

9) Рок за пријем исказа заинтересованости.

10) Језик или језици на којима се могу поднети пријаве или понуде.

11) Економски и технички услови и финансијске и техничке гаранције која се траже од привредних субјеката.

12)

(1) Оквирно време за покретање поступака јавне набавке за уговор или уговоре, ако је познато;

(2) Врста поступка јавне набавке (рестриктиван поступак, са или без система динамичне набавке или преговарачки поступак са објављивањем).

13) По потреби, посебни услови за извршење уговора.

14) По потреби, назнака:

(1) о томе да ли се захтева/прихвата електронско подношење понуда или пријава,

(2) о употреби електронског наручивања,

(3) о употреби издавања електронског рачуна,

(4) о прихватању електронског плаћања.

15) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Прецизне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

16) Ако су познати, критеријуми за доделу уговора који ће се користити. Осим ако је економски најповољнија понуда идентификована искључиво на основу цене, критеријуми који представљају економски најповољнију понуду, као и њихови пондери или, по потреби, редослед важности тих критеријума, наводе се ако нису наведени у конкурсној документацији или неће бити наведени у позиву за подношење пријаве из члана 108. става 8. овог закона, у позиву за подношење понуда или почетних понуда.

Део В ЈАВНИ ПОЗИВ

I. ЈАВНИ ПОЗИВ (ЈАВНИ НАРУЧИЛАЦ)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница јавног наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Адреса електронске поште или интернет страница на којој ће документација о набавци бити доступна уз бесплатан, неограничен и несметан директан приступ.

Када бесплатан, неограничен и несметан директан приступ није могућ из разлога наведених у члану 45. овог закона назнаку о томе како се може приступити документацији о набавци.

3) Врста јавног наручиоца и његова основна делатност.

4) По потреби, назнака да је јавни наручилац тело за централизоване јавне набавке или да се примењује неки други облик заједничке набавке.

5) ЦПВ ознаке када је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

6) НСТЈ ознака за главно место извођења радова у случају радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или пружања у случају добара или услуга ако је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

7) Опис набавке: природа и обим радова, природа и количина или вредност добара, природа и обим услуга. Када је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију. По потреби, опис свих опција.

8) Процењени укупни обим уговора када је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

9) Навођење да ли је дозвољено или забрањено подношење варијанти.

10) Оквирни рок за испоруку, извођење или пружање добара, радова и услуга и, ако је то могуће, трајање уговора.

(1) У случају оквирног споразума, податак о планираном трајању оквирног споразума, наводећи, по потреби, разлоге за свако трајање дуже од четири године ако је то могуће, податак о вредности или обиму и учесталости уговора који се додељују, броју и, по потреби, предложеном максималном броју привредних субјеката за учешће у оквирном споразуму.

(2) У случају система динамичне набавке, податак о планираном трајању тог система ако је то могуће, податак о вредности или обиму и учесталости уговора који се додељују.

11) Услови за учешће, укључујући:

(1) по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. став 1. овог закона или да се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања,

(2) по потреби, податак о томе да ли је пружање услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа упућивање на релевантни закон или други пропис,

(3) списак и кратак опис критеријума у погледу личне ситуације привредних субјеката која може довести до њиховог искључења и критеријума за избор; минимални ниво(и) евентуално захтеваних капацитета; податак о захтеваним информацијама (изјаве, документација).

12) Врста поступка јавне набавке; по потреби, разлози за примену скраћења рокова из разлога хитности (у отвореном и рестриктивном поступку и конкурентном поступку са преговарањем).

13) По потреби, податак о томе да ли је укључено следеће:

(1) оквирни споразум,

(2) систем динамичне набавке,

(3) електронска лицитација (у случају отвореног или рестриктивног поступка или конкурентног поступка са преговарањем).

14) Када се предмет набавке обликован по партијама, податак о могућности подношења понуде за једну, за неколико или за све партије податак о свим евентуалним ограничењима броја партија које могу бити додељене једном понуђачу. Када предмет набавке није обликован по партијама, образложење за то, осим ако се та информација наводи у извештају о поступку набавке, ако је примењиво.

15) У случају рестриктивног поступка, конкурентног поступка са преговарањем, конкурентног дијалога или партнерства за иновације, када се користи опција смањивања броја кандидата који ће бити позвани да поднесу понуде или да учествују у дијалогу: минималан и, по потреби, предложени максималан број кандидата и објективни и недискриминаторски критеријуми или правила који ће се применити за избор тих кандидата.

16) У случају конкурентног поступка са преговарањем, конкурентног дијалога или партнерства за иновације, податак, по потреби, о коришћењу узастопних фаза како би се постепено смањио број понуда о којима ће се преговарати или решења о којима ће се расправљати.

17) По потреби, посебни услови за извршење уговора.

18) Критеријуми који ће се користити за доделу уговора. Осим када је економски најповољнија понуда идентификована искључиво на основу цене, критеријуми који представљају економски најповољнију понуду као и њихови пондери наводе се ако нису наведени у конкурсној документацији или, у случају конкурентног дијалога, у описном документу.

19) Рок за подношење понуда (отворени поступак) или пријава (рестриктивни поступак, конкурентни поступак са преговарањем, систем динамичне набавке, конкурентни дијалог или партнерство за иновације).

20) Адреса на коју се шаљу понуде или пријаве.

21) У случају отвореног поступка:

(1) минимални рок важења понуде,

(2) датум, време и место отварања понуда,

(3) лица којима је дозвољено да присуствују отварању.

22) Језик или језици на којима понуде или пријаве морају бити сачињене.

23) По потреби, назнака:

(1) о томе да ли се захтева/прихвата електронско подношење понуда или пријава,

(2) о употреби електронског наручивања,

(3) о употреби издавања електронског рачуна,

(4) прихватању електронског плаћања.

24) Информације о томе да ли се уговор односи на пројекат и/или програм финансиран из фондова Европске уније.

25) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Прецизне информације о роковима за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

26) Датум(и) и навођење(а) претходно објављених обавештења од важности за јавну(е) набавку(е) на коју се овај позив односи.

27) У случају уговора који се понављају, процењено време објављивања даљих јавних позива.

28) Датум слања позива.

29) Податак о томе да ли је уговор обухваћен ГПВ.

30) Све друге релевантне информације.

II. ЈАВНИ ПОЗИВ (СЕКТОРСКИ НАРУЧИЛАЦ)

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, број телефона, број телефакса, адресу електронске поште и интернет страницу секторског наручиоца и, ако се разликује, службе од које се могу прибавити додатне информације.

2) Основна делатност секторског наручиоца.

3) По потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. став 1. овог закона или да се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања.

4) Врста јавне набавке (добра, радови или услуге по потреби, навести да ли се ради о оквирном споразуму или систему динамичне набавке); опис (ЦПВ ознаке). По потреби навести да ли се траже понуде у сврху куповине, закуп добара, лизинг добара или куповину на рате или било коју комбинацију наведеног.

5) НСТЈ ознака за главно место извођења радова у случају уговора о јавној набавци радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или пружања у случају уговора о јавној набавци добара или услуга;

6) За добра и радове:

(1) Природа и количина добара које треба испоручити (ЦПВ ознаке), укључујући све опције за даље јавне набавке и, ако је могуће, процењено време које је на располагању за коришћење тих опција, као и број могућих продужења. У случају уговора који се понављају, ако је могуће, процењено време објављивања даљих јавних позива за добра која треба набавити или врста и обим услуга које ће се пружати и општа природа посла (ЦПВ ознаке);

(2) назнака да ли привредни субјекти могу да поднесу понуду за део и/или сва добра која су захтевана;

Ако су, код јавне набавке радова, радови подељени у партије, редослед величине различитих партија и могућност подношења понуде за једну, неколико или за све партије;

(3) за јавну набавку радова: информације о сврси радова или уговора ако уговор обухвата и израду пројеката.

7) За услуге:

(1) природа и количина услуга које треба пружити, укључујући све опције за даље набавке и, ако је могуће, процењено време које је на располагању за коришћење тих опција, као и број могућих продужења. У случају уговора који се понављају, ако је могуће, процењено време објављивања даљих јавних позива за услуге која треба набавити;

(2) податак о томе да ли је пружање услуга резервисано за одређену професију на основу закона или прописа;

(3) упућивање на релевантни закон или пропис;

(4) назнаку да ли правна лица треба да наведу имена и стручне квалификације особља које ће бити одговорно за обављање услуге;

(5) назнаку да ли пружаоци услуга могу да доставе понуду за део предметних услуга.

8) Навођење да ли је дозвољено или забрањено подношење варијанти.

9) Рокови за испоруку или завршетак или трајање уговора о услугама и, ако је могуће, датум почетка.

10) Адреса електронске поште или интернет страница на којој ће документација о набавци бити доступна, уз бесплатан, неограничен и несметан директан приступ.

Када бесплатан, неограничен и несметан директан приступ није могућ из разлога наведених у члану 45. овог закона назнаку о томе како се може приступити документацији о набавци.

11) У случају рестриктивног поступка, преговарачког поступка са објављивањем јавног позива, конкурентног дијалога и партнерства за иновације:

(1) крајњи датум за подношење пријава;

(2) адреса на коју се пријаве шаљу;

(3) језик или језици на којима се пријаве састављају;

(4) крајњи датум за слање позива на подношење (почетних) понуда или учешће у дијалогу.

12) У случају отвореног поступка:

(1) крајњи датум за подношење понуда;

(2) адреса на коју се понуде шаљу;

(3) језик или језици на којима се понуде састављају.

13)

(1) лица која имају овлашћење да присуствују отварању понуда;

(2) датум, време и место отварања понуда.

14) Ако је примењиво, евентуално потребни депозити и гаранције.

15) Главни услови у вези са финансирањем и плаћањем и/или упућивања на одредбе које садрже те услове.

16) Списак и кратак опис критеријума у погледу личне ситуације привредних субјеката која може довести до њиховог искључења и критеријума за избор; минимални ниво(и) евентуално захтеваних капацитета; податак о захтеваним информацијама (изјаве, документација).

17) По потреби, правни облик који ће у случају удруживања добити група привредних субјеката којој је уговор додељен.

18) Минимални економски и технички услови који се траже од привредног субјекта коме је уговор додељен.

19) Период током којег је понуђач везан својом понудом.

20) По потреби, посебни услови за извршење уговора.

21) Критеријуми који ће се користити за доделу уговора. Осим ако је економски најповољнија понуда идентификована искључиво на основу цене, критеријуми који представљају економски најповољнију понуду, као и њихови пондери или, по потреби, редослед важности тих критеријума наводе се ако нису наведени у конкурсној документацији, или, у случају рестриктивног поступка, преговарачког поступка са објављивањем јавног позива, конкурентног дијалога и партнерства за иновације, неће бити наведени у позиву на подношење (почетних) понуда или учешће у дијалогу.

22) По потреби, датум(и) и упућивање на објављено периодично индикативно обавештење или обавештење о објављивању тог обавештења на профилу наручиоца, на који се уговор односи.

23) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Прецизне информације о роковима за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

24) Датум када је секторски наручилац послао позив.

25) Све друге релевантне информације.

Део Г

I. ОБАВЕШТЕЊЕ О СПРОВОЂЕЊУ ПРЕГОВАРАЧКОГ ПОСТУПКА БЕЗ ОБЈАВЉИВАЊА ЈАВНОГ ПОЗИВА

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница наручиоца те, ако је различита, адреса електронске поште и интернет страница службе у којој се могу добити додатне информације.

2) Врста наручиоца и његова основна делатност.

3) По потреби, назнака да је наручилац тело за централизоване јавне набавке или да се примењује неки други облик заједничке набавке.

4) Врста уговора, кратки опис, укључујући ЦПВ ознаке; када је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

5) НСТЈ ознака за главно место извођења радова у случају радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или пружања у случају добара или услуга; ако је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

6) Опис набавке: природа и обим радова, природа и количина или вредност добара, природа и обим услуга. Када је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију. По потреби, опис свих опција.

7) Образложење одлуке наручиоца да додели уговор без претходног објављивања, образложење посебних случајева и околности који оправдавају његову примену.

8) Критеријуми за доделу уговора.

9) Податак о томе да ли је уговор повезан с пројектом и/или програмом који се финансира из фондова Европске уније.

10) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Детаљни подаци о роковима за покретање поступка заштите права или, ако је потребно, име, адреса, број телефона, број телефакса и адреса електронске поште службе од које се ови подаци могу добити.

11) Сви други релевантни подаци.

II. ОБАВЕШТЕЊЕ О УСПОСТАВЉАЊУ СИСТЕМА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, број телефона, број телефакса, адресу електронске поште и интернет страницу секторског наручиоца и, ако се разликује, службе од које се могу прибавити додатне информације.

2) Основна делатност секторског наручиоца.

3) По потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. став 1. овог закона или да се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања.

4) Сврха система квалификације (опис добара, услуга или радова или њихових категорија, који ће се набављати путем тог система - ЦПВ ознаке). НСТЈ ознака за главно место извођења радова у случају уговора о јавној набавци радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или пружања у случају уговора о јавној набавци добара или услуга.

5) Услови које треба да испуне привредни субјекти да би се квалификовали, у складу са системом и начини према којима ће се сваки од тих услова проверавати. У случајевима када је опис тих услова и начина провере опсежан и заснива се на документацији која је доступна заинтересованим привредним субјектима, биће довољан сажетак главних услова и начина као и упућивање на те документе.

6) Период важења система квалификације и појединости за његову обнову.

7) Упућивање на чињеницу да ли обавештење служи као јавни позив.

8) Адреса на којој се могу добити додатне информације и документација о систему квалификације, ако је различита од адресе наведене под тачком 1) ове главе.

9) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Прецизне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

10) Ако су познати, критеријуми који ће се користити за доделу уговора. Осим ако је економски најповољнија понуда идентификована искључиво на основу цене, критеријуми који представљају економски најповољнију понуду, као и њихови пондери или, по потреби, редослед важности тих критеријума наводе се ако се они не појављују у документацији о систему или се неће навести у позиву за подношење понуда или у позиву на преговарање.

11) По потреби, назнака:

(1) о томе да ли се захтева/прихвата електронско подношење понуда или пријава;

(2) о употреби електронског наручивања,

(3) о употреби издавања електронског рачуна;

(4) о прихватању електронског плаћања.

12) Све друге релевантне информације.

Део Д

ОБАВЕШТЕЊЕ О ДОДЕЛИ УГОВОРА, ОБУСТАВИ ПОСТУПКА ИЛИ ПОНИШТЕЊУ ПОСТУПКА

I. ОБАВЕШТЕЊЕ О ДОДЕЛИ УГОВОРА, ОБУСТАВИ ПОСТУПКА ИЛИ ПОНИШТЕЊУ ПОСТУПКА (ЈАВНИ НАРУЧИОЦИ)

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница јавног наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Врста јавног наручиоца и његова основна делатност.

3) По потреби, податак о томе да ли је јавни наручилац тело за централизоване јавне набавке или да ли је укључен неки други облик заједничке набавке.

4) ЦПВ ознаке.

5) НСТЈ ознака за главну локацију радова у случају уговора о јавној набавци радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или пружања у случају уговора о јавној набавци добара или услуга.

6) Опис набавке: природа и обим радова, природа и количина или вредност добара, природа и обим услуга. Када је јавна набавка подељена у партије, овај податак се наводи за сваку партију. По потреби, опис свих опција.

7) Врста поступка јавне набавке; у случају преговарачког поступка без објављивања јавног позива, образложење.

8) По потреби, податак о томе да ли је био укључен:

(1) оквирни споразум;

(2) систем динамичне набавке.

9) Критеријуми који су били коришћени за доделу уговора. По потреби, податак о томе да ли је било укључено одржавање електронске лицитације (у случају отвореног поступка или рестриктивног поступка или конкурентног поступка са преговарањем).

10) Датум закључивања уговора или оквирног(их) споразума након одлуке о додели уговора или оквирног споразума.

11) Број примљених понуда у погледу сваког додељеног уговора, укључујући:

(1) број примљених понуда од привредних субјеката који су мала и средња предузећа;

(2) број примљених понуда из државе чланице Европске уније или треће државе;

(3) број понуда примљених електронским путем.

12) За сваки додељени уговор, назив, адресу са НСТЈ ознаком, број телефакса, адресу електронске поште и интернет страницу изабраног(их) понуђача, укључујући:

(1) податак о томе да ли је изабрани понуђач мало и средње предузеће;

(2) податак о томе да ли је уговор додељен групи привредних субјеката (заједничко улагање, конзорцијум или друго).

13) Вредност сваког додељеног уговора или највише понуде и најниже понуде узетих у обзир при додели једног или више уговора.

14) По потреби, за сваку доделу уговора, вредност и део уговора који је или ће бити подуговорен трећим странама.

15) По потреби, подаци о недодељивању уговора:

(1) није достављена ниједна понуда или ниједна пријава;

(2) све понуде су неприхватљиве;

(3) други разлог за обуставу поступка или поништење поступка.

16) Податак о томе да ли је уговор повезан са пројектом и/или програмом финансираним из фондова Европске уније.

17) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Прецизне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

18) Датум(и) и упућивање на претходне објављене огласе од значаја за додељени(е) уговор(е) на који се односи ово обавештење.

19) Датум слања обавештења.

20) Све друге релевантне информације.

II. ОБАВЕШТЕЊЕ О ДОДЕЛИ УГОВОРА, ОБУСТАВИ ПОСТУПКА ИЛИ ПОНИШТЕЊУ ПОСТУПКА (СЕКТОРСКИ НАРУЧИОЦИ)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница секторског наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Основна делатност секторског наручиоца.

3) Природа уговора (добра, радови или услуге и ЦПВ ознаке; по потреби, навести да ли се ради о оквирном споразуму).

4) Кратак опис врсте и количине добара, радова или услуга које се испоручују, изводе, односно пружају.

5)

(1) Облик јавног позива (обавештење о успостављању система квалификације; периодично индикативно обавештење; јавни позив);

(2) Датум(и) и упућивање на објављивање јавног позива;

(3) У случају уговора који су додељени без објављивања јавног позива, навод о релевантној одредби члана 61. овог закона.

6) Поступак јавне набавке (отворени поступак, рестриктивни поступак, преговарачки поступак са објављивањем јавног позива, конкурентни дијалог или партнерство за иновације).

7) Број примљених понуда, где се наводи:

(1) број понуда привредних субјеката који су мала и средња предузећа;

(2) број понуда примљених из државе чланице Европске уније или треће државе;

(3) број понуда примљених електронским путем.

У случају више додељених уговора (више партија, више оквирних споразума), те информације се дају за сваку доделу.

8) Датум закључења уговора или оквирног(их) споразума након одлуке о додели уговора или оквирног споразума.

9) Критеријуми који су били коришћени за доделу уговора.

10) За сваки додељени уговор, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, телефонски број, број телефакса, адресу електронске поште и интернет адреса изабраног(их) понуђача, укључујући:

(1) податак о томе да ли је изабрани понуђач мало и средње предузеће;

(2) податак о томе да ли је уговор додељен групи привредних субјеката.

11) Вредност сваког додељеног уговора или највише понуде и најниже понуде узетих у обзир при додели једног или више уговора.

12) Цена плаћена за повољне куповине (под посебно повољним приликама по цени знатно нижој од уобичајених тржишних цена) из члана 61. став 12. овог закона.

13) По потреби, подаци о недодељивању уговора:

(1) није достављена ниједна понуда или ниједна пријава,

(2) све понуде су неприхватљиве,

(3) други разлог за обуставу поступка или поништење поступка.

14) Вредност и део уговора који је или ће бити подуговорен трећим странама.

15) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Детаљне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, број телефона, број телефакса и адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

16) Држава порекла добара или услуге (порекло из Републике Србије, Европске уније или осталих држава).

17) Да ли је уговор додељен понуђачу који је понудио варијанту, у складу са чланом 136. овог закона?

18) Да ли је нека од понуда одбијена с образложењем да је неуобичајено ниска, у складу са чланом 143. овог закона?

19) Датум слања обавештења.

Део Ђ

ОБАВЕШТЕЊЕ О КОНКУРСУ ЗА ДИЗАЈН (ЈАВНИ И СЕКТОРСКИ НАРУЧИОЦИ)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Адреса електронске поште или интернет страница на којој ће документација о набавци бити доступна уз бесплатан, неограничен и несметан директан приступ.

Када бесплатан, неограничен и несметан директан приступ није могућ из разлога наведених у члану 45. овог закона, назнаку о томе како се може приступити документацији о набавци.

3) Врста наручиоца и његова основна делатност.

4) По потреби, податак о томе да ли је наручилац тело за централизоване јавне набавке или да ли је укључен неки други облик заједничке набавке.

5) ЦПВ ознаке када је предмет набавке обликован по партијама, тај податак се наводи за сваку партију.

6) Опис главних карактеристика пројекта.

7) Број и вредност награда, ако их има.

8) Врста конкурса за дизајн (отворени или рестриктивни).

9) У случају отвореног конкурса за дизајн, рок за подношење планова, пројеката или дизајна.

10) У случају рестриктивног конкурса за дизајн:

(1) планирани број учесника;

(2) критеријуми за квалитативни избор учесника;

(3) рок за подношење пријава.

11) По потреби, податак о томе да ли је поступак резервисан за одређену професију.

12) Критеријуми који ће се применити за оцењивање пројеката.

13) Податак о томе да ли је одлука жирија обавезна за наручиоца.

14) Плаћања која ће се извршити свим учесницима, ако постоје.

15) Податак о томе да ли ће се након конкурса за дизајн доделити уговор победнику или победницима конкурса за дизајн.

16) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Детаљне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, број телефона, број телефакса и адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

17) Датум слања обавештења.

18) Све друге релевантне информације.

Део Е

ОБАВЕШТЕЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНКУРСА ЗА ДИЗАЈН (ЈАВНИ И СЕКТОРСКИ НАРУЧИОЦИ)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) Врста наручиоца и његова основна делатност.

3) По потреби, податак о томе да ли је наручилац тело за централизоване јавне набавке или да ли је укључен неки други облик заједничке набавке.

4) ЦПВ ознаке.

5) Опис главних карактеристика пројекта.

6) Вредност награда, ако их је било.

7) Врста конкурса за дизајн (отворени или рестриктивни).

8) Критеријуми који су примењени за оцењивање пројеката.

9) Датум одлуке жирија.

10) Број учесника.

(1) Број учесника који су мала и средња предузећа;

(2) број учесника из иностранства.

11) Назив, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница једног или више победника и податак о томе да ли је(су) победник(ци) мала и средња предузећа.

12) Податак о томе да ли је конкурс за дизајн повезан са пројектом и/или програмом финансираним из фондова Европске уније.

13) Датум (и) и упућивање(а) на претходне огласе од значаја за пројекат или пројекте на које се односи ово обавештење.

14) Датум слања обавештења.

15) Све друге релевантне информације.

Део Ж

ОБАВЕШТЕЊЕ О ИЗМЕНАМА УГОВОРА (ЈАВНИ И СЕКТОРСКИ НАРУЧИОЦИ)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације.

2) ЦПВ ознаке.

3) НСТЈ ознака за главну локацију радова у случају уговора о јавној набавци радова или НСТЈ ознака за главно место испоруке или извршења у случају уговора о јавној набавци добара или услуга.

4) Опис набавке пре и после измене: природа, обим и вредност радова, природа, количина и вредност добара, природа, обим и вредност услуга.

5) Када је то примењиво, повећање цене проузроковано изменом.

6) Опис околности због којих је измена била неопходна.

7) Датум одлуке о додели првобитног уговора.

8) По потреби, назив, адреса са НСТЈ ознаком, број телефона, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница новог привредног субјекта или више њих.

9) Податак о томе да ли је уговор повезан са пројектом и/или програмом финансираним из фондова Европске уније.

10) Назив и адреса тела за заштиту права. Детаљне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације.

11) Датум(и) и упућивање(а) на претходне објаве од значаја за уговор или уговоре на које се односи ово обавештење.

12) Датум слања обавештења.

13) Све друге релевантне информације.

Део 3

I. ДРУШТВЕНЕ И ДРУГЕ ПОСЕБНЕ УСЛУГЕ

1. ЈАВНИ ПОЗИВ
(из члана 75. став 3. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, електронска пошта и интернет страница наручиоца.

2) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга.

3) Кратак опис дотичног уговора укључујући ЦПВ ознаке.

4) Услови за учешће, укључујући:

(1) по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. став 1. овог закона или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања.

(2) по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа.

5) Рок(ови) за подношење понуда или пријава.

6) Кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити.

II. ПРЕТХОДНО ИНФОРМАТИВНО ОБАВЕШТЕЊЕ
(из члана 75. став 3. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, електронска пошта и интернет страница јавног наручиоца.

2) Кратак опис уговора укључујући укупну процењену вредност набавке и ЦПВ ознаке.

3) Ако је то већ познато:

(1) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга;

(2) оквирни рок за пружање услуга и трајање уговора;

(3) услови за учешће, укључујући:

- по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. став 1. овог закона или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања,

- по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа,

(4) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити.

4) Податак о томе да су заинтересовани привредни субјекти дужни да обавесте јавног наручиоца о својој заинтересованости за уговор или уговоре и податак о роковима за пријем изјава о заинтересованости и адреси на коју се те изјаве шаљу.

III. ПЕРИОДИЧНО ИНДИКАТИВНО ОБАВЕШТЕЊЕ
(из члана 75. став 3. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница секторског наручиоца.

2) Врста секторског наручиоца и његова основна делатност.

3) Кратак опис уговора укључујући укупну процењену вредност набавке и ЦПВ ознаке.

4) У мери у којој је то познато:

(1) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга,

(2) оквирни рок за пружање услуга и трајање уговора,

(3) услови за учешће, укључујући:

- по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. става 1. овог закона или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања,

- по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа,

(4) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити.

5) Податак о томе да су заинтересовани привредни субјекти дужни да обавесте секторског наручиоца о својој заинтересованости за уговор или уговоре и податак о роковима за пријем изјава о заинтересованости и адреси на коју се те изјаве шаљу.

IV. ОБАВЕШТЕЊЕ О УСПОСТАВЉАЊУ СИСТЕМА КВАЛИФИКАЦИЈЕ
(из члана 75. став 3. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница секторског наручиоца.

2) Врста секторског наручиоца и његова основна делатност.

3) Кратак опис уговора укључујући укупну процењену вредност набавке и ЦПВ ознаке.

4) У мери у којој је то познато:

(1) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга;

(2) оквирни рок за пружање услуга и трајање уговора;

(3) услови за учешће, укључујући:

- по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте из члана 37. става 1. овог закона или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања,

- по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа,

(4) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити.

5) Податак о томе да су заинтересовани привредни субјекти дужни да обавесте секторског наручиоца о својој заинтересованости за уговор или уговоре и податак о роковима за пријем изјава о заинтересованости и адреси на коју се те изјаве шаљу.

6) Период важења система квалификације и појединости за његову обнову.

V. ОБАВЕШТЕЊЕ О ДОДЕЛИ УГОВОРА
(из члана 75. став 8. овог закона)

1) Назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, електронска пошта и интернет страница наручиоца.

2) Кратак опис уговора укључујући ЦПВ ознаке.

3) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга.

4) Број примљених понуда.

5) Цена или распон цена (највиша/најнижа) за плаћање.

6) За сваки додељени уговор, назив, адреса са НСТЈ ознаком, адреса електронске поште и интернет страница изабраног привредног субјекта или више њих.

7) Све друге релевантне информације.

8) Датум слања обавештења.

Део И

ОБАВЕШТЕЊЕ ЗА ДОБРОВОЉНУ ПРЕТХОДНУ ТРАНСПАРЕНТНОСТ

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница наручиоца те, ако је различита, адреса електронске поште и интернет страница службе у којој се могу добити додатне информације.

2) Врста наручиоца и његова основна делатност.

3) Врста уговора, кратки опис, укључујући ЦПВ ознаке.

4) Процењена вредност јавне набавке.

5) Образложење одлуке наручиоца да додели уговор без претходног објављивања позива:

(1) у случају преговарачког поступка без претходног објављивања, образложење посебних случајева и околности који оправдавају његову примену;

(2) ако је примењиво, образложење закључења уговора на основу изузећа од примене закона.

6) Критеријуми за доделу уговора.

7) Назив и подаци о изабраном понуђачу.

8) Подаци о вредности уговора који се намерава закључити или највиша и најнижа понуда које су узете у обзир.

9) Податак о томе да ли је уговор повезан с пројектом и/или програмом који се финансира из фондова Европске уније.

10) Назив и адреса тела надлежног за заштиту права. Детаљни подаци о роковима за покретање поступка заштите права или, ако је потребно, име, адреса, број телефона, број телефакса и адреса електронске поште службе од које се ови подаци могу добити.

11) Сви други релевантни подаци.

Део Ј

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

1) Назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница наручиоца те, ако је различита, адреса електронске поште и интернет страница службе у којој се могу добити додатне информације.

2) Врста наручиоца и његова основна делатност.

3) По потреби, назнака да је наручилац тело за централизоване јавне набавке или да се примењује неки други облик заједничке набавке.

4) Врста уговора, кратки опис, укључујући ЦПВ ознаке; када је предмет набавке подељен у партије, тај податак се наводи за сваку партију.

5) Врста поступка јавне набавке.

6) Фаза поступка јавне набавке у којој је поднет захтев за заштиту права.

7) Информација да ли наручилац зауставља даље активности у поступку јавне набавке.

8) Сви други релевантни подаци.

Прилог 5.

САДРЖИНА ДОКУМЕНТАЦИЈЕ О НАБАВЦИ У ВЕЗИ СА ЕЛЕКТРОНСКОМ ЛИЦИТАЦИЈОМ

Када наручиоци одлуче да спроведу електронску лицитацију, документација о набавци мора да садржи најмање следеће информације:

1) елементи чија ће вредности бити предмет електронске лицитације, под условом да се такви елементи могу квантификовати и изразити у бројчаним вредностима или процентима;

2) сва ограничења у погледу вредности које могу бити понуђене, а које произлазе из спецификација које се односе на предмет набавке;

3) информације које ће у току електронске лицитације бити стављене на располагање понуђачима и, по потреби, податак о томе када ће им оне бити стављене на располагање;

4) релевантне информације о процесу електронске лицитације;

5) услови под којима ће понуђачи моћи да се надмећу, а посебно минималне разлике које ће се, према потреби, захтевати приликом надметања;

6) релевантне информације о електронској опреми која се користи и модалитетима и техничким спецификацијама за повезивање.

Прилог 6.

САДРЖИНА ПОЗИВА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОНУДЕ, УЧЕШЋЕ У ДИЈАЛОГУ, ПРЕГОВАРАЊЕ ИЛИ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИЈАВА
(из чл. 65. и 108. овог закона)

1) Позив за подношење понуде, учешће у дијалогу или на преговоре мора да садржи најмање следеће:

(1) упућивање на објављени јавни позив;

(2) рок за подношење понуда, адресу на коју понуде морају бити послате и језик или језике на којима понуде морају бити сачињене;

(3) у случају конкурентног дијалога, датум и адресу за почетак дијалога и језик или језике који се користе;

(4) упућивање на све евентуалне додатне документе које треба доставити;

(5) критеријуми који ће се користити за доделу уговора. Осим ако је економски најповољнија понуда идентификована искључиво на основу цене, критеријуми који представљају економски најповољнију понуду, као и њихови пондери или, по потреби, редослед важности тих критеријума наводе се ако нису наведени у јавном позиву, позиву на подношење пријаве, обавештењу о успостављању система квалификације који се користи као јавни позив, техничким спецификацијама или описној документацији.

У случају конкурентног дијалога или партнерства за иновације, информације из подтачке (2) овог прилога не наводе се у позиву за учешће у дијалогу или на преговарање, већ у позиву за подношење понуде.

2) Када се периодично индикативно обавештење користи као јавни позив, секторски наручилац пре почетка избора понуђача или учесника у преговорима, позива све привредне субјекте који су исказали своју заинтересованост на подношење пријаве на основу детаљних информација о предметном уговору.

Позив на подношење пријаве мора да садржи најмање следеће информације:

(1) природа и количина, укључујући све опције у погледу допунских уговора и, по потреби, процењено време које је на располагању за коришћење тих опција за уговоре који се понављају, природа и количина и, по потреби, процењени датуми објављивања будућих јавних позива поступку јавне набавке радова, добара или услуге;

(2) врста поступка: рестриктивни поступак или преговарачки поступак са објављивањем;

(3) по потреби, датум почетка или завршетка испоруке добара или извођења радова или пружања услуга;

(4) када не може да се обезбеди електронски приступ, адреса и рок за достављање захтева за документацију о набавци и језик или језици на којима се сачињавају;

(5) адреса секторског наручиоца који додељује уговор;

(6) економски и технички услови, финансијске гаранције и информације које привредни субјекти морају да доставе;

(7) облик уговора који је предмет позива за подношење понуде: куповина, закуп, лизинг или куповина на рате или било која њихова комбинација;

(8) критеријуми за доделу уговора и њихово пондерисање или, по потреби, редослед важности тих критеријума, у случају када те информације нису наведене у периодичном индикативном обавештењу или техничким спецификацијама или неће бити наведени у позиву за подношење понуде или позиву на преговарање.

Прилог 7.

ДРУШТВЕНЕ И ДРУГЕ ПОСЕБНЕ УСЛУГЕ

ЦПВ ознака	Опис
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 (Услуге обезбеђења особља за помоћ у домаћинству); 79624000-4 (Услуге обезбеђења особља за негу) и 79625000-1 (Услуге обезбеђења медицинског особља) од 85000000-9 до 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 (Приватна домаћинства са запосленим особљем) и 98513000-2 до 98514000-9 (Услуге посредовања за радну снагу у домаћинству, услуге агенцијског особља за домаћинство, услуге канцеларијског особља за домаћинство, особље за рад на одређено време у домаћинству, услуге помоћи у кући и услуге у домаћинству)	Здравствене, услуге социјалне заштите и сродне услуге
85321000-5 и 85322000-2, 75000000-6 (Услуге управе, одбране и социјалног осигурања), 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; од 79995000-5 до 79995200-7; од 80000000-4 Услуге образовања и стручног оспособљавања до 80660000-8; од 92000000-1 до 92700000-8 79950000-8 (Услуге организовања изложби, сајмова и конгреса), 79951000-5 (Услуге организовања семинара), 79952000-2 (Организовање разних дешавања), 79952100-3 (Услуге организовања културних дешавања), 79953000-9 (Услуге организовања фестивала), 79954000-6 (Услуге организовања прослава), 79955000-3 (Услуге организовања модних ревија), 79956000-0 (Услуге организовања изложби и сајмова)	Административне услуге социјалних служби, служби у образовању, здравству и у области културе
75300000-9	Услуге обавезног социјалног осигурања
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Услуге у вези са радним накнадама
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 и 98130000-3	Остале јавне, друштвене и личне услуге укључујући услуге синдиката, политичких организација, удружења младих и услуге других организација са чланством
98131000-0	Верске услуге
55100000-1 до 55410000-7; 55521000-8 до 55521200-0 (55521000-8 Услуге достављања припремљених оброка приватним домаћинствима, 55521100-9 Услуге редовног довожења оброка, 55521200-0 Услуге достављања оброка) 55520000-1 Услуге достављања припремљених оброка, 55522000-5 Услуге достављања припремљених оброка за превозна предузећа, 55523000-2 Услуге достављања припремљених оброка за остала предузећа или установе, 55524000-9 Услуге достављања припремљених оброка у школе	Услуге хотела и ресторана

55510000-8 Услуге мензе, 55511000-5 Услуге мензе и друге услуге ресторана са самопослуживањем затвореног типа, 55512000-2 Услуге вођења мензе, 55523100-3 Услуге школских оброка	
79100000-5 до 79140000-7; 75231100-5	Правне услуге, ако нису изузете, у складу са чланом 12. тачка 4) овог закона
75100000-7 до 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 до 75131000-3	Остале услуге управе и јавних служби
75200000-8 до 75231000-4	Пружање услуга заједници
75231210-9 до 75231230-5; 75240000-0 до 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Услуге у вези са затворима, услуге у области јавне безбедности и спасавања ако нису изузете, у складу са чланом 12. тачка 9) овог закона
79700000-1 до 79721000-4 (Услуге истраге и обезбеђења, услуге обезбеђења, услуге надзора алармних уређаја, чуварске службе, услуге надзора, услуге потраге, услуге потраге за бегунцима, услуге патролних служби, услуге издавања идентификационих значки, услуге истраге и услуге детективских агенција)	Услуге истраге и обезбеђења
98900000-2 (Услуге које пружају екстратериторијалне организације и тела) и 98910000-5 (Услуге својствене међународним организацијама и телима)	Међународне услуге
64000000-6 (Поштанске и телекомуникационе услуге), 64100000-7 (Поштанске и курирске услуге), 64110000-0 (Поштанске услуге), 64111000-7 (Поштанске услуге у вези са дневном штампом и часописима), 64112000-4 (Поштанске услуге у вези са писмима), 64113000-1 (Поштанске услуге у вези са пакетима), 64114000-8 (Поштанске шалтерске услуге), 64115000-5 (Изнајмљивање поштанских сандучића), 64116000-2 (Пост рестант услуге), 64122000-7 (Унутрашње канцеларијске поштанске и достављачке услуге)	Поштанске услуге
50116510-9 (Услуге протектирања гума), 71550000-8 (Ковачке услуге)	Разне услуге

Прилог 8.

СПИСАК МЕЂУНАРОДНИХ КОНВЕНЦИЈА У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНОГ И РАДНОГ ПРАВА И КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 87 о синдикалним слободама и заштити синдикалних права, са Уредбом о ратификацији Конвенције ("Службени лист ФНРЈ - Међународни уговори", број 8/58);

2) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 98 о примени принципа права организовања и колективног преговарања ("Службени лист ФНРЈ - Међународни уговори", број 11/58);

3) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 29 о принудном или обавезном раду (Службене новине бр. 297-ЦХИ 1932);

4) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 105 која се односи на укидање принудног рада, са Законом о ратификацији Конвенције ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", број 13/02);

5) Конвенција Међународне организације рада (МОР) број 138 о минималним годинама старости за заснивање радног односа, са Законом о ратификацији Конвенције ("Службени лист СФРЈ - Међународни уговори", број 14/82);

6) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 111 која се односи на дискриминацију у погледу запошљавања и занимања, са Уредбом о ратификацији Конвенције ("Службени лист ФНРЈ - Међународни уговори", број 3/61);

7) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 100 о једнакости награђивања мушке и женске радне снаге за рад једнаке вредности ("Међународни уговори ФНРЈ", Свеска број 12/52);

8) Конвенција Међународне организације рада (МОР), број 182 о најгорим облицима дечјег рада и Препоруке МОР број 190 о забрани и хитној акцији за укидање најгорих облика дечјег рада ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", број 2/03);

9) Бечка конвенција о заштити озонског омотача са прилозима И и ИИ ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, број 1/90) и Монтреалски протокол о супстанцама које оштећују озонски омотач ("Службени лист СФРЈ - Међународни уговори", број 16/90 и "Службени лист Србије и Црне Горе - Међународни уговори", број 24/04);

10) Базелска конвенција о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању (Базелска конвенција) - ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", број 2/99);

11) Стокхолмска конвенција о дуготрајним органским загађујућим супстанцама (Стокхолмска ПОП конвенција) - ("Службени гласник РС - Међународни уговори", број 42/09);

12) Ротердамска конвенција о поступку давања сагласности на основу претходног обавештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини са изменама и допунама ("Службени гласник РС - Међународни уговори", број 38/09).

Прилог 9.

СПИСАК ПРАВНИХ АКАТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

I СПИСАК ПРАВНИХ АКАТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
(члан 4. став 5. тачка 2) овог закона)

Права која су додељена у поступку за који је обезбеђена одговарајућа јавност и у којем су та права додељена на основу објективних критеријума не представљају посебна или искључива права у смислу члана 4. овог закона. Доле су наведени поступци у којима се обезбеђује претходна одговарајућа транспарентност, за издавање дозвола на основу правних аката Европске уније које не представљају посебна или искључива права у смислу члана 4. овог закона:

1) издавање дозвола за рад на постројењима за природни гас, у складу са поступцима утврђеним у члану 4. Директиве 2009/73/ЕЗ;

2) издавање дозвола или позив за подношење понуда за изградњу нових постројења за производњу електричне енергије, у складу са Директивом 2009/72/ЕЗ;

3) издавање дозвола, у складу са поступцима утврђеним у члану 9. Директиве 97/67/ЕЗ, за поштанску услугу која није или не сме да буде резервисана;

4) поступак издавања дозволе за обављање делатности која се односи на искоришћавање угљоводоника, у складу са Директивом 94/22/ЕЗ;

5) уговори о јавним набавкама услуга у смислу Уредбе (ЕЗ) број 1370/2007 за пружање услуга јавног превоза путника аутобусом, трамвајем, железницом или подземном железницом, који су додељени на основу конкурентског тендерског поступка, у складу са чланом 5. став 3. те уредбе, под условом да је његово трајање, у складу са чланом 4. став 3. или 4. те уредбе.

II. СПИСАК ПРАВНИХ АКАТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
(члан 134. став 4. овог закона)

Директива 2009/33/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. априла 2009. године о промоцији чистих и енергетски ефикасних возила у друмском саобраћају.

III. СПИСАК ПРАВНИХ АКАТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
(члан 173. став 9. овог закона)

Транспорт или дистрибуција гаса или топлотне енергије

Директива 2009/73/ЕЗ Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. године о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса којом се укида Директива 2003/54/ЕЗ.

Производња, пренос или дистрибуција електричне енергије

Директива 2009/72/ЕЗ Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. године о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије којом се укида Директива 2003/54/ЕЗ.

Наручиоци у области поштанских услуга

Директива 97/67/ЕЗ Општа правила за развој тржишта поштанских услуга и побољшања квалитета услуга.

Вађење нафте или гаса

Директива 94/22/ЕЗ Европскога парламента и Савета од 30. маја 1994. године о условима за давање и коришћење одобрења за тражење, истраживање и производњу угљоводоника.